

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 194 (12.826)

Trst, sreda, 19. avgusta 1983

primorski

dnevnik

P.P. 132
66001 KOPER
OSREDNJA KNJITARNICA

8554 AA

60100200

559
(tije)

723

Mednarodni in notranjepolitični zapleti zalivske krize

Napad na tanker v Omanskem zalivu

Andreottijev nediplomatski odgovor

Razne pobude v Zalivu rušijo mirovne napore OZN - Italiji ne morejo biti za moralni zgled države, ki so vpletene v trgovino z orožjem

NIKOZIJA, RIM — Neznani izvidniški čolni so z brzostrelnimi malokalibrskimi topovi včeraj napadli v Omanskem zalivu liberijski tanker Osco Sierra. Večje škode niso povzročili, saj je tanker brez težav nadaljeval svojo plovbo proti Hormuški ožini. Nedvomno pa napad še bolj stopnjuje napetost, saj je tokrat prvič, da izvidniški čolni napadejo neko ladjo izven Zaliva. Opazovalci nimajo dvomov, da so bili čolni iranski in da so začeli streljati, ker jim s tankerja niso dovolili, da bi se nanj povzpeli za običajne nezakonite kontrole. V Zalivu so kapitani manj hrabri z izjemo ameriških, francoskih, britanskih in sovjetskih, te pa Iranci puščajo pri miru in jim ne pade na um, da bi pregledali tovor. Tudi islamsko-revolucionarni in načelni Iran se torej uklanja logiki sile.

Medtem pa se iraško-iranski napadi na civilne in gospodarske objekte stopnjujejo. Bagdad je pripravljen vsak čas prekiniti svoje letalsko bombardiranje, če OZN sprejme sankcije proti tisti državi, ki ne bi spoštovala resolucije varnostnega sveta o prekinitvi zalivske vojne.

In prav o tej resoluciji je včeraj spregovoril italijanski zunanji minis-

ter Andreotti v intervjuju za Europeo. Šef italijanske diplomacije je precej nediplomatsko izjavil, da ima občutek, kako vsi tisti, ki jim je v interesu nadaljevanje zalivske vojne, sprejemajo najrazličnejše pobude, da bi ovirali izvajanje sklepov OZN. Namig na ZDA in njeno vojaško prisotnost v Zalivu je očiten. Andreotti pa je bil še bolj grob do Velike Britanije, ko je dejal, da je »povsem normalno«, da nekateri pošiljajo v Zaliv »iz interesa«
svoje brodograditelje. Francija ima prekomorska ozemlja, Velika Britanija ni več tista velika sila, je poudarila velikih zavarovalnih družb, da jo naravno zanima svobodna plovba v Zalivu. Za Andreottija pa niso italijanski minilovci čistilno podjetje. Vsekakor pa je zavrnil nasvete raznih italijanskih časopisov, ki dajejo za moralni zgled države, ki nimajo po Andreottijevih trditvah nobenih referenc za tako vlogo, saj je brez Irangata vsakomur znano, kdo so glavni dobavitelji orožja Iraku in Iranu.

Na britanske kritike državam NATO, ki se za OZN skrivajo, da ne bi ukrepale v Zalivu, je Nizozemska zahtevala od Londona pojasnila.

Iranska vojna mornarica išče mine v Omanskem zalivu

(Telefoto AP)

Izključili možnost sabotaže in eksplozije bombe

Preiskovalci menijo, da je padec povzročila okvara na motorju

UROŠ LIPUŠČEK

NEW YORK — Prve analize komisije, ki raziskuje vzroke katastrofalne nesreče letala DC-9 družbe Northwest Airlines, ki se je zgodila v nedeljo zvečer nekaj trenutkov po vzletu omenjenega letala z letališča v Detroitu, kažejo, da je do nesreče prišlo verjetno zato, ker je odpovedal eden od obeh motorjev. Možnost sabotaže oziroma eksplozije podtaknjene bombe so izključili.

Kot je izjavil John Lauber, član komisije za varnost v prometu, ki raziskuje vzroke za nesrečo, je poslušanje enega izmed voice recorderjev oziroma magnetofona, ki snema pogovore v pilotski kabini, pokazalo, da se posadka ni zavedala nevarnosti, dokler računalniški glas ni začel z besedami »stall«
opozarjati na to, da letalo leti s prenizko hitrostjo, da bi se lahko varno dvignilo.

Člani komisije izjavljajo, da doslej niso našli nobenih dokazov, ki bi potrjevali, da je na motorjih prišlo ali do eksplozije ali do požara. Nekateri očividci te katastrofalne nesreče namreč trdijo, da so na levem motorju letala, ki je s strašnim truščem padalo proti zemlji, videli plamenje.

Preiskava je trenutno osredotočena na delovanje obeh letalskih motorjev, omenjeno letalo

tipa DC-9, serija 80, je bilo opremljeno z najmodernejšo verzijo motorjev tovarne Pratt & Whitney JT & D. Kot izjavljajo strokovnjaki, gre za zelo zanesljive motorje, ki poganjajo približno polovico vseh komercialnih letal zahodnih držav. Letala tipa DC-9 so konstruirana tako, da lahko varno poletijo tudi v primeru, če jim odpove eden od obeh motorjev.

Kljub temu pa strokovnjaki državne agencije za varnost v zračnem prometu izražajo določeno zaskrbljenost, saj je zaradi napake na najmodernejši verziji teh motorjev oziroma zaradi nenadnega padca moči doslej že trikrat prišlo do nesreč oziroma nevarnih incidentov.

Ni izključeno, da bo takojšnja federalna letalska administracija, v primeru če se bodo teorije, da je do zadnje nesreče prišlo zaradi napake na motorjih, pokazale kot pravilo, ukazala temeljito predelavo in inspekcijo vseh motorjev tega tipa.

Nesrečo raziskuje približno 100 preiskovalcev federalne agencije za varnost v zračnem prometu. Preiskavo zavira dejstvo, da so nekateri očividci te nesreče, avtomobilisti in okoliški prebivalci odnesli s kraja nesreče posamezne letalske dele pa tudi ostanke prtljage in drugega premoženja potnikov. Policija je zaradi tega aretirala šest ljudi, lokalne radijske postaje v Detroitu pa pozivajo ljudi, naj vrnejo predmete, ki so jih našli na kraju nesreče.

Palermski odbor razdvaja večino

RIM — Polemik zaradi občinskega odbora v Palermu še ni konec: slaba kri kipi tako znotraj petstrankarske koalicije kot med socialisti in komunisti, radikalcami in socialisti, socialdemokrati in socialisti ter med samimi demokristjani. Vse torej kaže, da bo politična dejavnost septembra hudo razgibana, možno pa je tudi, da bo treba oktobra revidirati komaj sklenjena politična in vladna zavezišstva. Toda preidimo h kroniki.

Komunist Angius meni, da se je začelo po 14. juniju novo politično obdobje, ki ga označuje velika mobilnost strank in ki lahko odpre nove perspektive vsej levici. Tudi socialistom, ki jim očita naslednje: »Dvoumnosti palermskih ali rimskih demokristjanov ne morete razkrinkati, če vas ni v občinskem odboru.«
S socialisti polemizirajo tudi socialdemokrati, ki so pomagali zelenim, katoličanom, neodvisni levici in demokristjanom sestaviti palermski odbor. »Zaprepadeni smo nad načinom in tonom, s katerim PSI tolmači palermsko dogajanje«, meni Vizzini in zanika, da so socialdemokrati tako ravnali zato, da bi dobili odborno mesto. Vizzini v isti sapi obtožuje socialiste, da je njihova zahteva po županskem stolčku izzvenela kot pogoj za kakršno koli upravno formulo in da so se s tem sami izolirali. Andreotti pa je dvorezen: z ene strani pojasnjuje, da ima KD v Palermu skoraj absolutno večino, kar ji omogoča »nove poskuse«, z druge pa kritizira De Mito: »Nesmiselno bi bilo navezati stik s KPI in pustiti PSI na njeni levi.«

G. R.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Včeraj četrti zaporedni padec na milanski borzi

MILAN — Na milanski borzi prodaja še vedno prevladuje nad nakupi: indeks je tudi včeraj — četrtrič zapored — padel in zdrknil na 845 točk, kar je 7,1 odstotka manj kot v petek in 15,5 odstotka manj kot v začetku leta. Z razliko od ponedeljka pa je bil tokrat položaj še slabši, ker je obseg kupčij zdrknil pod predvčerajšnjih 123 milijard lir. Vodilne delnice so tako spet dosegle nov rekord v smeri navzdol: delnice Fiat so se pocenile za 1,3 odstotka, Montedison za 2,05 odstotka, Olivetti za 2,35 odstotka itd. Značilno je, da so šli v promet zlasti bančni papirji, potem ko so banke prejšnji teden skušale zaježiti osip.

Takšnemu borznemu razvoju botruje v prvi vrsti notranja gospo-

darska in politična zmeda, sicer pa še naslednji dejavniki: naravna pocenitev delnic, ki so bile precenjene, huda zadolženost nekaterih industrijskih in nepremičninskih družb, množitev finančnih posrednikov brez posebne denarne opore, nezaupanje tujih naložnikov do italijanske borze, odhod Goriove vlade na počitnice po zatrdilu, da lire ne bo razvrednotila, medtem ko krepitev zahodnonemške marke izrecno napoveduje devalvacijo lire.

Stanje na borzi je, skratka, takšno, da je zmedlo celo izvedence, saj še sami ne vedo, kako in kaj, čeprav nekateri trdijo, da borzno tržišče v Italiji pravzaprav še ni dozorelo, da se mu obetajo torej zlati časi. To seveda ni v tolažbo malim varčevalcem. (dg)

Atentat na parlament v Šri Lanki

NEW DELHI — Indijski premier Gandhi in predsednik Šri Lanke Jayewardene sta 29. julija letos podpisala mirovno pogodbo in tako, po štirih letih krvave civilne vojne, našla politično rešitev manjšinskemu vprašanju Tamilov. Po tem zgodovinskem trenutku se je včeraj prvič ponovno sestel šrilanski parlament, zasedanje katerega pa se je žal končalo v krvi.

V sejno dvorano sta namreč prileteli dve ročni bombi, ki sta padli prav na omizje, za katerim je sedel predsednik Jayewardene. Bombi nista eksplodirali takoj, kar je omogočilo predsedniku, ministrom in drugim parlamentarcem, da so si rešili življenje. Kljub temu pa je eksplozija v parlamentu, za katero si je prevzelo odgovornost Ljudsko patriotsko gibanje, povzročila eno žrtev in 14 ranjenih. Težkim ranam je podlegel okrajni minister Keerthi Abeywickrema, pet drugih ministrov pa je v smrtni nevarnosti.

Šrilanska policija straži parlament po včerajšnjem atentatu

(Telefoto AP)

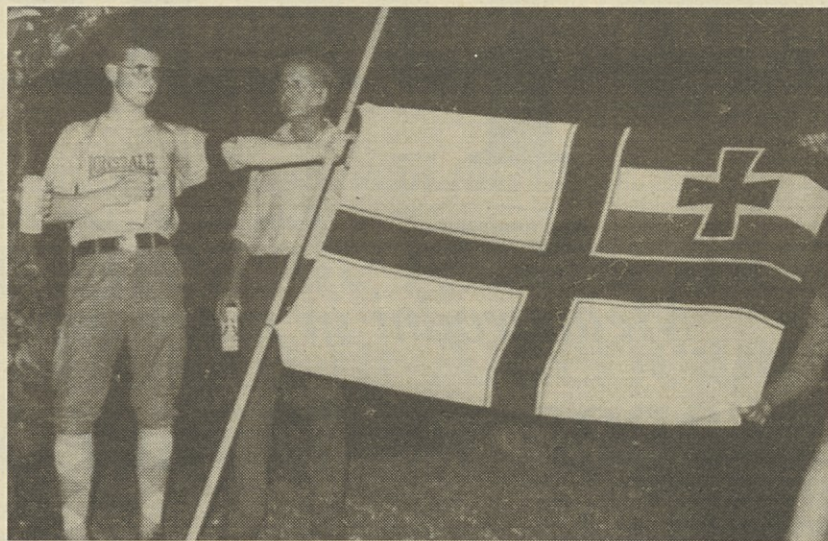
Po dvainšestdesetih dneh jetništva v zahodnem Bejrutu Ameriški novinar Charles Glass zbežal islamskim skrajnežem

BEJRUT — Po 62 dneh jetništva v zahodnem, muslimanskem delu Bejruta je ameriški novinar Charlesu Glassu uspelo pobegniti ječarjem. Nekaj minut po eni uri se je zglasil na recepciji hotela Summerland in zaprosil za pomoč. Takoj so ga prevzeli sirski častniki in ga po zdravniškem pregledu odpeljali v Damask. Po srečanju s sirskim zunanjim ministrom Farukom al Saraaom je Glass tujim dopisnikom navedel podrobnosti svojega bega. V noči s ponedeljka na torek mu je uspelo sneti verige, s katerimi je bil priklenjen. Ječarji niso tega opazili, saj so v sosednji sobi dremali. Glassu je uspelo, da jih je v to sobo zaklenil, ker so ječarji pustili v ključavnici ključ. Z balkona v šestem nadstropju nekega zapuščenega hotela v šiitski četrti Bir el Abed, ki jo nadzorujejo proiranski hezbollahi, se je skozi bližnje okno splazil v sosednji zapuščen apartma in od tod po stopnicah na ulico, kjer mu je uspelo priti do taksija, ki ga je pripeljal do hotela in sirskih vojakov.

Charlesa Glassa, ki ima ameriško državljanstvo, mati pa mu je Libanonka, so neznanci ugrabili 17. junija, ko je bil v spremstvu sina obrambnega ministra Adela Oseirana Alija. Ugrabitelji so Alija Oseirana in njegovega šoferja hoteli takoj osvoboditi, a dvojica je hotela slediti usodi njunega varovanca. Njuno jetništvo pa je trajalo le teden dni. Sirija je Glassovo ugrabitev ocenila kot grob napad na pomiritvene napore, saj so šiitski skrajneži trojico ugrabilina območju, ki ga nadzoruje sirska vojska. Vsi napori Damaska, da bi izposloval osvoboditev ameriškega novinarja, ki je v Bejrut prispel, da bi napisal reportažno knjigo, so se izjalovili. Libanonski radio je včeraj v začetku sporočil, da so Glassa osvobodili zaradi sirskega posredovanja in pritiskov. To vest pa je kasneje Glass odločno demantiral.

Po begu Charlesa Glassa je v rokah libanonskih skrajnežev še 23 tujcev, med katerimi je osem Američanov.

● Samomor Rudolfa Hessa

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Hessov polet v Veliko Britanijo sodi med še vedno ne povsem razjasnjena poglavja zgodovine druge svetovne vojne. Potem ko je nemški napad na Poljsko 1. septembra 1939 Nemčijo potegnil tudi v spopad s Francijo in Veliko Britanijo ter potem ko je Francija že pokleknila, vendar pa je hkrati spodletela nemška ofenziva na Veliko Britanijo, je Hess 10. maja 1941 z dvomotornim letalom vratolomno pristal v Veliki Britaniji. Šlo naj bi za mirovno odposlanstvo, katerega namen naj bi bil združiti nemške in britanske sile zoper pravega sovražnika, to je zoper Sovjetsko zvezo. Medtem ko so britanski politiki v tistem času zadevo razložili kot ponesrečeno »mirovno odposlanstvo«, je Hitler zadevo pojasnil z duševno zmedenostjo in je Hessa izključil iz stranke. Hessov sin je v neki knjigi izrekel mnenje, da je Hessa v Veliko Britanijo Hitler bodisi poslal ali pa se je vsaj strinjal s takšnim načrtom. Sam Hess za javnost ni bil vir razkritja, zavezniki so mu prepovedali govoriti o dogodkih v letih od 1933 do 1945, pa tudi gradiva o tem obdobju ni smel dobiti v roke, tako da so mu cenzurirali tudi časnike ter radijski in televizijski program. Zadeva bo ostala skrivnostna, dokler ne bo leta 2017 potekel rok in bodo odprli britanske arhive, kjer naj bi bili zapisani predlogi, ki jih je Hess prinesel Britancem.

Na sliki (Telefoto AP): Po Hessovi smrti so nemški neonacisti uprizorili pred zaporom neokusno manifestacijo.

Cenzurirana Mladina v kioskih

LJUBLJANA — Pred časom je slovensko in italijansko javnost razburjala knjiga Igorja Torkarja Umiranje na obroke. To, kar se je poleti dogajalo slovenskemu mladinskemu glasilu Mladina, pa bi se lahko imenovalo »izhajanje na obroke«, saj je julijska številka revije naposled, po številnih zapletih, zaplembi, ponovnem tiskanju (dotiskovanju), izšla šele sredi avgusta. Prav gotovo pa drugih asociacij z naslovom omenjene knjige ne bi mogli vzpostavljati, saj kljub vsem težavam pri reviji ne gre za nikakršno umiranje, temveč je prah, ki se je dvignil ob zaplembi, le še povečal zanimanje za revijo, ki je po nakladi že zdavnaj prehitela »etabliranega« tekmeča - revijo Teleks.

Tožilstvu, ki je sklenilo zapleniti prvotno izdajo julijske številke Mladine, so se najbolj zamerili stavki, ki so jih ljubljanci povzeli iz zaplenjenega študentskega časopisa Katedra. V njih so navajali sramotilne izjave Vojislava Sešlja zoper Hamdijo Pozderca, podpredsednika predsedstva SFRJ. Ker je bila ravno zaradi teh besedil prepovedana Katedra, po mnenju tožilstva seveda tudi v Mladini ne morejo iziti. Dodatno pa so si mladinci podaljšali obtožnico tudi zaradi pisma Cirila Žebota, »ki bi lahko huje vznemirilo javnost, zlasti borce NOV«.

Uredništvo in izdajatelj (Republiška konferenca Zveze mladine) sta tožilstvu očitala, češ da je pri zaplembi prehitelo, saj v trenutku odločanja Mladina še ni bila razrezana in speta za prodajo. Zakon pač predvideva, da ima javni tožilec pravico zapleniti časopis po natisu - torej po mnenju predstavnikov Mladine končni izdelek, ne pa polizdelek.

Da ne bi stroškov in škode še povečali, so sporne tiskovne pole ponovno natisnili, »čiste« pa uporabili iz že natisnjene zaloge. S črno barvo so prekrili prepovedane stavke in besede, tako da je bil časopis videti kot v časih, ko je še vladala uradna cenzura. Nastal je, rekli bi, učinkovit reklamni »štos«.

Toda Mladina kljub temu ni ugle dala kioskov. Čeprav so Žebotovemu pismu (s črtanimi stavkami) dodali tudi zgodovinsko razlago, kdo je ta človek in kaj je počel med vojno, so se v tretji inačici »julijske« številke odločili, da Žebotovo razlago okoliščin njegovega obiska v Sloveniji 1969 - izpustijo. Stroške tretjega »ponatisa« je menda mladincem poravnala republiška SZDL, saj ni šlo več za zadeve, ki bi jih prepovedal tožilec.

Zdaj je torej Mladina s Cicciolino na naslovnici naposled na tržišču. Prodajni oddelek bržkone ne bo imel težkega dela, saj je bilo za reklamo resnično dobro poskrbljeno.

(Z. Š.)

Poziv za preprečitev izgredev na Kosovu

PRIŠTINA — Predsedstvo pokrajinskega komiteja ZK Kosovo je pozvalo vse komuniste, občane in delovne ljudi, predvsem albanske narodnosti, naj neposredno v vseh okoljih preprečujejo kakršnekoli izgrede. Še zlasti in predvsem v odnosu do pripadnikov drugih narodov in narodnosti. Izgredi namreč obremenjujejo politično ozračje in razvrednotijo akcijo za stabilizacijo položaja, služijo pa tudi kot propaganda za ustvarjanje antialbanskega razpoloženja. V informaciji, ki so jo včeraj dali novinarjem, je predsedstvo pokrajinskega komiteja Zveze komunistov pozvalo tudi vse komuniste in občane srbske in črnogorske narodnosti, naj ne dovolijo srbskim nacionalistom in drugim destruktivnim elementom zlorabe posameznih izgredev, ki bi služili kot povod za nelegalno zborovanje na nacionalni osnovi. (dd)

Koordinacijska komisija pripravila 29 amandmajev Ustavna komisija skupščine razpravljala o amandmajih

BEOGRAD — Po ponedeljkovi sedemurni in izjemno kritični razpravi na seji slovenske ustavne komisije so se včeraj sešli v Beogradu člani ustavne komisije jugoslovanske skupščine, da bi podrobno preučili delovno besedilo osnutka amandmajev k zvezni ustavi. Posebna koordinacijska komisija je gradivo pripravljala polnih pet mesecev, gre pa za 29 amandmajev, ki se nanašajo na najpomembnejša področja družbenega, ekonomskega in političnega sistema ter odnosov v federaciji.

Uvodno je spregovoril predsednik koordinacijske skupine za pripravo sprememb ustave Hamdija Pozderac. Dejal je, da je skupina podrobno preučila kopico predlogov, mnenj in sugestij, večino od teh je upoštevala, zavrnila je le tisto, kar se ni skladalo z usmeritvami jugoslovanskega predsedstva oziroma, kar bi nujno pripeljalo do sprememb osnovnih ustavnih načel.

Pozderac je povedal, da vse predlagane spremembe ustave računajo na korenite spremembe v ekonomski politiki in gospodarjenju in to predvsem, ko gre za realno vrednotenje vseh proizvodnih faktorjev in ekonomskih spodbud za čimvečje delovne rezultate.

Poudaril je, da so tako kvalitativno kot kvantitativno predlagane obsežne spremembe bančnega sistema, možnosti aktiviranja sredstev tujih oseb, organiziranje osebnega dela s sredstvi posameznikov in to vse ob spoznanju, da lahko krenemo v 21. stoletje le s podvojeno produktivnostjo in s tri- do petkrat večjo ponudbo blaga in storitev na tujih trgih. To je jugoslovanska izkaznica za vstop med razvite dežele in edina pot iz krize.

Bistvo ustavnih sprememb je, kot trdi Pozderac, čimprej- šnje, hitro in učinkovito spreminjanje slabih navad, predsodkov ter navajanje na nove pogoje mednarodne delitve dela.

Ko je govoril o odnosih v federaciji, je Pozderac dejal, da je bilo prav tu izrečenih največ različnih mnenj, dilem in odprtih vprašanj. S predlaganimi spremembami se med ostalim ustvarjajo osnove za doslednejše oblikovanje federacije kot socialistične samoupravne demokratične skupnosti.

Ob oceni, da je neuresničevanje zveznih zakonov ena od najhikbejših točk v delovanju političnega sistema, so predlagali odgovarjajočo dograditev ustavnih rešitev, da bi z njimi ustvarili pogoje za enotno in učinkovito izvajanje zveznih zakonov. Ustavne spremembe so v tem delu po besedah Pozderca sestavljene iz širših pooblastil in odgovornosti zveznih organov, hkrati pa to pomeni tudi povečanje odgovornosti republiških in pokrajinskih organov. (dd)

Predsednik Makedonec

BEOGRAD — Novi mladinski predsednik bo očitno iz Makedonije in ne iz Slovenije, kot je bilo predvideno po republiško-pokrajinskem »ključu«. Predsedstvo konference ZSMJ je na včerajšnji seji odločilo, da od makedonske mladinske organizacije že letos zahtevajo, naj predlaga svojega kandidata za to funkcijo. Če makedonska mladinska organizacija ne bo sprejela tega predloga, bodo predsednika izbrali iz vrst predsedstva konference ZSMJ ne glede na republiško-pokrajinski ključ.

19. AVGUST 87

CCT

Certificati di Credito del Tesoro — petletni

- CCT se lahko podpišejo pri okencih zavo- da Banca d'Italia ali pri drugih bankah po emisijski ceni, ne da bi plačali kakršnekoli provizije.
- Kupon je šestmesečni: prvi zapade 19. 2. 1988.

- Naslednji kuponi bodo enaki doprinosu BOT na 12 mesecev bruto, popravljenim s predvidenim usklajevalnim faktorjem, plus premija. Ta znaša 0,30 točke.
- Imajo široko tržišče in se po potrebi z lah- koto unovčijo.

V podpis od 19. do 21. avgusta

Emisijska cena

Rok

bruto

Prvi šestmesečni kupon

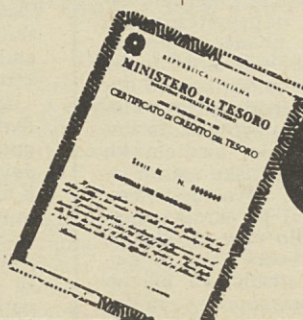
neto

99%

5 let

5,30%

4,96%

CCT

V sredini septembra v Passarianu

Shod o avtonomiji F-JK

VIDEM — Čeprav brez tiste odmevnosti, ki jo je imela ob božiču, se v deželi še vedno plete razprava o njeni ustavni ureditvi in o odnosih med Trstom in Vidmom. Tako je pred nekaj dnevi komunistični poslanec Renzo Pascolat na dolgo govoril o tem vprašanju in poudaril, da je treba po njegovem mnenju stopiti na pot ustavnih sprememb, ki naj omogočijo naprednejše rešitve, izhodišče pa naj bodo 24-letne izkušnje avtonomije dežele Furlanije-Juljske krajine. Pascolat je tudi predlagal, naj bi deželni svet razmišljal o posebnem referendumu, na katerem bi se prebivalci lahko izrekli.

Ta in še druga stališča so spodbudila Odbor za avtonomijo Furlanije (v njem so Furlani, ki se že dolgo let ukvarjajo s tem vprašanjem), da pripravi za september simpozij na to temo. Pobudo so predstavili včeraj popoldne na sedežu deželne uprave v Vidmu, srečanje pa bo 20. septembra v Vili Manin v Passarianu.

Kot je pojasnil eden od pobudnikov srečanja, Gino Di Caporiacco, je namen shoda preveriti možnost dejanskih alternativ sedanjemu statutu, pa tudi razpoložljivost družbenih sil v tem pogledu. K nastanku odbora je pripomoglo Furlansko gibanje, ki je na zadnjih političnih volitvah doživelo hud poraz in ki želi na ta način združiti vse avtonomistične sile, člani odbora pa so upoštevali tudi novosti v politični konstelaciji, ki izhajajo iz zaveznitva med PSI in LpT ter posledicami, ki jih tako zaveznitvo lahko ima za vso deželo.

Ob vsem tem pa je še želja samih pobudnikov in tudi drugih sil preprečiti, da bi se deželne volitve prihodnje spomlad sprevrgle v neko vrsto referendumu, kar bi nedvomno izkrivilo pomen volitev, ogrozilo pa bi tudi samo vlogo političnih sil.

Srečanje v Vili Manin je odprto vsem kulturnim in političnim komponentam, zato bo najbrž govor tudi o nacionalnem vprašanju in o neizpolnjenih obveznostih do države.

Turistična reka obrača smer

KOPER — Čeprav so istrske turistične zmogljivosti še zmeraj razmeroma dobro zasedene (v slovenski Istri in na Krasu je še zmeraj deset odstotkov več gostov kot lani, kar daje vse bolj upati, da bodo uspeli popraviti izpad nočitev iz začetka julija), pa podatki o številu mejnih prehodov na območju koprške UNZ govorijo, da se je turistična reka že začela obračati. Tako je bilo vsaj konec minulega tedna, ko so v treh dneh na petih mednarodnih mejnih prehodih v koprski in sežanski občini zabeležili sicer 160 tisoč prihodov, hkrati pa 178 tisoč odhodov tujih turistov. Kljub velikemu številu vozil, je po zaslugi koprške obvoznice in dela koprskih miličnikov zastoj manj, kot so jih pričakovali. Le po Portoroški noči je bilo nekoliko huje, ko so zjutraj okoli druge ure vozniki za približno 15 kilometrov dolgo pot potrebovali približno uro vožnje. Miličniki namreč ob konicah preusmerjajo kolono vozil že v Dragonji, pri koprskem Slavčku pa še na koprsko obvoznico. K manjši gneči prispeva tudi dejstvo, da so začeli turisti spreminjati navade.

B. Š.

Črna vdova se pojavila v Kvarneru in v Istri

REKA — Zahodnonemška turistka Simone Thielen, ki jo je v nedeljo v kampu Lopari na Rabu pičil zloglasni pajek črna vdova, je izven smrtne nevarnosti.

Iz Münchna je na Reko prispel serum proti piku tega nevarnega pajka, kajti v Jugoslaviji serume ne izdelujejo od 1965. leta.

Ta nevarni pajek se je po daljšem času pojavil v dalmatinski Zagori, pa tudi na Kvarnerskih otokih in v Istri.

Črno vdovo so sicer prvič odkrili v Jugoslaviji leta 1938 na Kninskem območju, v obdobju od leta 1948 do 1965 pa so zabeležili več kot 200 primerov, ko je ta nevarni pajek pičil ljudi. Serum so prenehali izdelovati, ki je pajek izginil iz jugoslovanskih krajev.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Guy Heraud: »Ljudstva in jeziki Evrope«

Namen tega članka, kot tudi naslednjih, ni neka splošna recenzija posameznih del na manjšinsko tematico. Iz prikazanega gradiva bo povzeto predvsem to, kar utegne biti najbolj zanimivo in aktualno za Slovence v Italiji. Posamezni članki bodo obravnavali zaporedoma: pomembnejša dela o narodnostnem vprašanju, analize manjšinskih vprašanj na območju Alpe-Jadran, druge evropske manjšine in razprave o narodnostnem vprašanju povzete iz svetovne strokovne literature.

Knjiga Guya Herauda »Ljudstva in jeziki Evrope«, ki je izšla v francoskem izvirniku pred skoraj 25 leti, velja za eno prvih temeljnih obdelav manjšinske problematike v Evropi. Tu bo govora le o njenem prvem delu, ki je splošnega značaja, medtem ko vsebuje druga polovica dela le opise posameznih manjšin.

Avtor je najprej podal definicije nekaterih klasičnih pojmov, kot so »narod«, »država«, »etnijska«, »narodnost«, a tudi definicije nekaterih lastnih izpeljank, zlasti »narod-država« in »narod-izbire« (prva predstavlja državljanstvo, druga narodnost). Ko pride do pojmov kot sta »etnično odtujevanje« in »etnični antagonizem« pa ne nadomda spremeni raven obravnave: namesto prejšnjega natančnega razčlenjevanja pojmov in protislovij začne razpletati program »Federacije Evrope etničnih skupnosti«, ki je sicer zanimiv, a je vendar le nek politični program, ne pa znanstvena razprava.

Večino svojih stališč in razlag povzema Heraud po ideologu omenjenega gibanja, Francoisu Fontanu (1929-1979), na katerega se danes naslanja tudi Okcitansko avtonomistično gibanje v Italiji.

Marsikateri Heraudovi trditvi bi lahko oporekali, tako na primer, ko ne uvršča Slovence v Italijo med »narodnostne manjšine« (ki imajo jasno zavest o sebi), ampak nekam vmes med tem vrhom in dnem lestvice, kjer so »jezikovne manjšine« (brez izrazite zavesti o svoji samobitnosti). Heraud je pozneje, po izidu te knjige, temeljiteje spoznal Slovence v Italiji in bi verjetno te trditve ne podpisali več.

Slovence omenja še nekajkrat, bolj utemeljeno, ko dokazuje nekaj svojih osnovnih načel. Tako na primer trdi, da se kulture in gospodarstva ne more ločiti od politike in navaja Slo-

vence kot tipični narod, kateremu sta jezik in kultura bila odskočna deska za politični boj.

Veliko je govora o pomenu jezika za oblikovanje narodne identifikacije, o pomenu prostora kot dejavniku zaščite in oblikovalcu etnične osebnosti in še zlasti veliko je govora o vlogi države, o njenih odgovornostih za težavni položaj večine manjšin.

Branje teh poglavij je napeto in vzpodbudno. Avtor navaja svoja in Fontanova prepričanja, vedno bolj ostro in odločno čim bolj presnavlja strokovne definicije v programska gesla. Nobena oblast ni nikoli popustila ali odstopila nekaj, če ni bila prisiljena, pravi na primer Heraud. Zato mora vsak narod sam opredeliti svojo identiteto in določiti svoje območje. Moral bi sam tudi izbrati svojo politično strukturo, bodisi navzven, preko samoodločbe, kot navznoter, z lastnimi strukturami. Le tako, s politično in gospodarsko neodvisnostjo, poleg kulturne, se skupnost lahko brani pred odtujevanjem in torej pred propadom. Vsaka asimilacija pa je izraz bolj ali manj odkritega nasilja, zato je krivična, njene posledice bi morale biti smatrane kot ilegalne in upor proti takemu odnosu je za manjšino dejanje zakonite obrambe.

Vsem, ki so proti posebnim zakonom v korist manjšin, vrže avtor nekaj močnih oznak in argumentov. Izjeme v splošni zakonodaji lahko označuje kot »privilegij« le kdor je navdahnjen z jakobinsko filozofijo in kdor pozna le en sam pojem enakosti, to je enakost kot identiteto. To gledanje je upravičeno le v homogenem okolju, v heterogenem pa je zatiralno. Sicer pa Heraud podčrta, da sama jezikovna enotnost ni dovolj, da bi preprečevala asimilacijo.

Najzanimivejši je ravno tisti del knjige, ki govori o asimilaciji, o odtujevanju kot o nujnem izrazu etničnega antagonizma med vladajočo etnijo, ki ima v rokah državno-upravni aparat, in manjšino. Heraud loči in opiše 5 glavnih področij odtujevanja, ki jih je vredno na kratko omeniti.

1. Politična odtujitev je v glavnem posledica individualističnega pojmovanja demokracije. Staro načelo o kolektivni zaščiti manjšin se je v večini držav umaknilo načelu nediskriminacije posameznikov, kar je še bolj zamglilo razlikovanje med »narodom«

in »narodno državo«. K temu avtor doda še prepričanje, da so manjšine prisiljene v politično »askezo«, da se izognejo večjim notranjim razdoritvam in ošbitvam.

2. Demografsko odtujevanje izvaja država zlasti preko preseljevanja prebivalstva, kar spreminja etnični značaj posameznih območij.

3. Kulturno odtujevanje, zlasti preko jezika, doseže najbolj nevarno obliko v otroških vrtcih, kjer se manjšinske otroke poučuje v večinskem jeziku. Manjšina ne more preživeti brez pouka v lastnem jeziku in brez priznanja uradne veljave jezika v javnosti, sicer jezikovna dominacija vodi nujno v asimilacijo, preko vmesne stopnje dvojezičnosti manjšine.

4. Družbeno-gospodarsko odtujevanje: če se hoče manjšinec povzpeti na družbeni lestevici mora nuditi nekaj dokazov svoje privrženosti osrednji oblasti in ji podrediti svoj jezik in kulturo. Tako manjšina izgublja zlasti svoj višji in srednji sloj.

5. Psihološko odtujevanje izhaja iz vsestranske odvisnosti in prilagajanja tuji etniji. Nastane nekaj kompleks, ko si človek nadene »masko«. Toda človek ne more zanikati svoje preteklosti, pravi Heraud, lahko jo le skuša prekriti, a to stane veliko energije.

Ne, asimilacija ni ne častna ne koristna za nobeno od obeh strani.

Kot omenjeno so zadnja poglavja razpršena v nekaj utopični priročnik za zgraditev Etnično združene Evrope, pri čemer naj bi igrale bistveno vlogo komisije strokovnjakov in manjšine same. S pogledom upirjenim v tako oddaljen cilj avtor prezre marsikateri problem današnjega časa, a pove tudi marsikatero zanimivo misel. Tako na primer ne kaže velikega zaupanja v učinkovitost posebnih manjšinskih zakonov, po drugi strani pa izredno razširi pojem samoodločbe, zlasti ko je treba najti ravnotežje med dvema skupnostima, ki živita v tesnem stiku. Če sta podobni po številu in po zakoreninjenosti, Heraud svetuje federacijo; v različnem primeru mora šibkejša skupnost dobiti manjšinski statut. O razmerju in odstotkih, ki naj bi odločali o izbiri, avtor pravi, da so odvisni od situacije. Jezikovno stanje, ki bi ga bilo treba zakoličiti, pa naj bi bilo tisto izpred 200 let, »iz zadnjega obdobja stabilnosti«. Je sploh kdaj obstajala stabilnost?

Lovci ne rečejo srečno, ampak dober pogled

SEŽANA — Ob 40-letnici Lovske družine Tabor bodo na sežanski občinski praznik 29. avgusta na sejmišču v Sežani slavnostno razvili svoj prapor. V večernih urah pa pripravljajo lovski srečolov.

27. avgust 1947 je v zgodovini LD Tabor Sežana pisan z velikimi črkami. To je namreč dan, ko je bila ustanovljena LD in je prevzela v uživanje in upravljanje lovišče, ki je bilo ustanovljeno z odločbo ministrstva za gozdarstvo LRS. Ime »Tabor« je tej lovski družini, ki je ob ustanovitvi štela štiri člane, dal Franc Jakob. Takratno lovišče je merilo 10044 hektarov in je bilo zaradi vojne vihrje popolnoma izčrpano in izropano. V prvih letih je zelena družina v glavnem iztrebljala roparice. Leta 1955 je bilo lovišče reorganizirano in razdeljeno na manjše komplekse, odvzeto je bilo skoraj polovica lovišča. Ostalo je 6000 hektarov, s katerimi družina tudi danes gospodari. Od tega je čiste lovne površine 4000 hektarjev, ki meji na meje lovskih družin Divača, Štorje in Dutovlje ter na državno mejo.

»Na Krasu je srnjad predstavljala bistvo lova in zato so bili cilji in gospodarjenje v lovsko-gojitvenem območju prilagojeni temu. Skozi desetletja se tudi kažejo uspehi gospodarjenja. Za laike lahko povem, da letno uplenimo štiri srnjadi na 100 hektarjev, povprečje v Sloveniji pa znaša 1,5 srnjadi. Sedaj šteje lovška družina Sežana 62 članov,« je med drugim povedal starešina LD Tabor Miro Prunk.

40 let razvoja lovške družine Tabor Sežana bodo slovesno proslavili. V soboto, 29. avgusta, bodo ob 16. uri na sejmišču v Sežani razvili svoj prapor. Pokrovitelj praznovanja je delovna organizacija Jadran Sežana. Ob tem so na slovesnost povabili sosedne lovške družine, predstavnike lovške zveze Koper in bivše lovške zveze Postojna ter Lovske zveze Slovenije. Prapor bo v varstvo prevzel zaslužni in dolgoletni lovec Jakob Turk. V kulturnem programu bo nastopil moški pevski zbor iz Divače, po ceremoniali pa bodo program popestrile maržoretke iz Logatca, ob 18. uri pa se bo na dvorišču Mohorčič pričel lovski srečolov.

Lovski srečolov postaja za sežanski občinski praznik tradicionalen. Prvo leto ga je priredila sežanska lovška družina, lani je bila organizator LD Štorje, letos pa je bila na vrsti LD Senožeče, ki pa je organizacijo srečolova prepuстила LD Sežana, ki letos praznuje 40-letnico. Prostor, kjer se bo odvijal srečolov, bodo primerno okrasili. Za srečolov so namenili dobitke, med njimi deset srnjakov, v vrednosti 900 tisoč dinarjev. Dobitki torej mikajo marsikoga, ki ga sežanski lovci vabijo na srečolov, ob tem pa želijo vsakomur »dober pogled srečke«, saj lovci ne poznajo »srečno«.

Razvitje prapora je priložnost za srečanje lovcev. Pozno v noč si bodo izmenjali izkušnje in povedali kakšno lovsko, seveda vmes ne bo manjkala tudi kakšna resna beseda, ki bo pripomogla k boljšemu nadaljnjemu lovskemu gospodarjenju. Pozno v noč pa bo za razvedrilo na novem plesišču na živalskem placu, ki so ga poimenovali Lipov list, skrbel ansambel Prizma.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

20 milijard lir za zdravstvo

TRST — Na predlog pristojnega odbornika Bombena je deželni odbor F-JK z dvema sklepoma porazdelil finančne prispevke, ki bodo služili za gradnje higijensko-zdravstvenih struktur.

S prvim je porazdelil 5.450 milijonov lir na osnovi deželne zakona štev. 68 iz leta 1976; prispevek bo porazdeljen med sedemnajst občin iz dežele.

Z drugim sklepom pa je porazdelil 15 milijard lir iz državnega sklada za krajevne finance; v tržaški pokrajini bo finančni prispevek prejela tudi devinsko-nabrežinska občina (1.400 milijonov lir za greznice).

DANIELLE STEEL

43.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Frelj

Tokrat je prinesel dve enaki zapestnici iz rubinov in diamantov. Dva prstana z rubini. Uhane z rubini in briljanti — od vsakega po dveje. Še Greg in Lionel sta bila presenečena, ko sta se starša vrnila z dvema dojenčkoma namesto z enim.

»Eden za vsakega,« je ljubeče rekel Ward in položil vsakemu eno rožnato štruco v naročje. Dvojčici sta doživeli velik uspeh. Tehnično nista bili identični, čeprav bi lahko tudi bili, ker sta si bili močno podobni. Starejšo, ki je bila podobna Faye, sta krstila za Vanesso. Imela je enake zelene oči, enake svetle lase, enake popolne poteze na drobnem obrazu in bila je mirnejša od obeh. Mlajša dvojčica pa je glasno vreščala, kadar je hotela jesti, pa tudi nasmehnila se je prva. Imela je enako popoln obrazek in velike zelene oči, zraven pa že od samega rojstva ognjeno rdeče lase, ki so se ujemali z njeno osebnostjo.

»Moj bog, le kje jih je dobila?« Ward je bil videti pretresen, ko so ji rdeči lasje začeli rasti, toda bolj ko je rasla, lepši so postajali, tako kot vse drugo. Bila je presenetljivo lepa deklica, tako da so se ljudje na cesti dostikrat

ustavljali zaradi nje. Faye je skrbelo, ker je Valerie včasih popolnoma zasenčila Vanesso. Vanessa je bila dosti mirnejša in je pohlevno sprejemala življenje v senci obževane sestre dvojčice. Tudi Vanessa je bila lep otrok, vendar mirnejša, nežnejša; zadovoljna je bila že, če je lahko ogledovala svoje slikice ali opazovala Valerie, kako nagaja fantoma. Lionel je bil vedno še posebno potrpežljiv z njo, medtem ko je Greg rad pograbil za rdeče lase. Ob tem se je Valerie že zelo zgodaj naučila umetnosti samoobrambe, če že ne česa drugega. Na splošno pa so se otroci lepo igrali skupaj in ljudje so govorili, da je to najlepša družina, kar jih je kdaj bilo: dve prekrasni deklici, ki sta kobacali po parku in se igrali z miniaturnim ponijem, ki ga je njun oče kupil pred leti, in dečka, ki sta divjala naokrog, plezala po drevesih in z radostjo spreminjala svoje prekrasne svilene srajce v cunje.

Zdaj so se vsi vozili na vrtljaku in s ponijem in uživali vse dobrine, ki jih je bil nakupil njihov oče. Ta se je neznanško rad igral z njimi. Pri dvaintridesetih je bil še sam videti kot otrok. Faye je bila prezadovoljna ob svoji družini. Štirje otroci so se obema zdeli ravno pravišnje število. Faye si jih ni želela več in Ward je bil pripravljen nehati pri tej četverici, čeprav jo je včasih še dražil, češ da jih hoče deset. Faye je ob sami omembi vedno zavila oči. Še tako je imela polne roke dela in vseh ji je bilo, da se je lahko ukvarjala z njimi. Šli so na prekrasne počitnice; Ward je leto pred tem kupil hišo v Palm Springsu, kjer so odslej vsako leto preživeli del zime. Faye je rada hodila z njim v New York na obiske k prijateljem. Njuno življenje je bilo v vseh pogledih dobro, daleč, daleč od revščine in osamljenosti njenih otroških let.

Ward ji je sčasoma zaupal vse. Kot otrok je živel kot »ubogi mali bogatašek«. Imel je vse, kar se je dalo kupiti za denar, le njegovih staršev ni bilo nikoli zraven. Oče je ves čas delal, mati pa je imela stalno opravka z raznimi prstovoljnimi odbori. Vmes sta odhajala na dolga potovanja, vendar nista Warda nikoli vzela s seboj. Deček si je zato prisegel, da ne bo tega nikoli storil svoji družini. S Faye sta vodila s seboj vso četverico na konce tedna v Palm Springs, na potovanja, celo v Mehiko. Uživala sta v njihovi družbi, otroci pa so cveteli ob pozornostih, s katerimi sta jih zasipala, čeprav vsak na svoj način: Lionel je bil miren, tenkočuten, resen in s Faye sta si bila zelo blizu. Njegova resnost je včasih spravljala Warda ob živce, bil je manj robot in živahen kakor Greg, ki je lahko ure in ure igral na trati nogomet z očetom. Greg je bil podoben Wardu, ko je bil ta še otrok, brezskrben, športen, brezobziren — oziroma kakršen bi bil, če bi tudi njemu posvečali toliko pozornosti. Valerie je postajala iz dneva v dan lepša. Od vseh štirih je bila najbolj zahtevna, najbolj se je zavedala svojih čarov. Vanessa pa, nasprotno, kot da ni zahtevala sploh ničesar. Valerie ji je jemala njene igrarke, njene najljubše obleke. Vanessa pa kot da tega še opazila ni. Srečna je bila, če je lahko karkoli podarila svoji dvojčici. Vanessa je cenila drugačne vrednote: pogled materinih oči, toplo Wardovo besedo, izlet v živalski vrt, trenutke, ko je tkala, ko je prebirala slikanico ali gledala v nebo ali ležala pod drevesom.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Po prisrčnem sprejemu na devinsko-nabrežinskem županstvu

Udeleženci 7. raziskovalnega tabora že zastavili svoje zahtevno delo v Devinu

Teško bi bilo reči, da je Devin slovenska vas. Danes v njem prebivajo večinoma Italijani. Sicer pa niti v preteklosti Devinci niso nikoli bili povsem in izključno Slovenci. Sami graščaki — kolikor so se sploh narodnostno opredeljevali — so se raje prištevali k Nemcem ali Italijanom, med njihovimi služabniki pa so navadno bili tudi neslovenski ljudje; podobno je bilo med ribiči. Kljub temu pa Slovenci že od nekdaj imajo Devin za svoj oziroma za domač kraj, kot med drugim izpričuje naše slovnost. In prav v tej vasi bo potekal letošnji, po vrsti sedmi raziskovalni tabor, ki ga prirejajo razne slovenske raziskovalne ustanove in društva iz Trsta in Gorice, in sicer Društvo mladih raziskovalcev, Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov "Tone Penko", Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici ter Slovenski raziskovalni inštitut.

Tabor se je pričel včeraj, in to na dokaj slovesen in hkrati prisrčen način. Udeležence — kakih 30 mladih raziskovalcev in približno 20 mentorjev — sta namreč sprejela na županstvu v Nabrežini devinsko-nabrežinski župan Bojan Brezigar in odborniki za turizem in okolje Igor Tuta. V sejni dvorani občinskega sveta je najprej v imenu prirediteljev spregovoril ravnatelj Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici Milan Pahor. Obrazložil je namen in naravo pobude, ki je pri nas na splošno še malo razširjena in znana oblika raziskovanja. Mladinski raziskovalni tabori so namreč v dobri meri novost ne samo v slovenskem, marveč tudi v italijanskem kulturnem prostoru, medtem ko se v nekaterih drugih državah zelo uveljavljajo. Pahor je podčrtal mednarodno razsežnost, ki jo iz leta v leto pridobivajo tabori na slovenskem etničnem območju v Italiji, in povedal, da v Devin prihajajo mladi raziskovalci in mentorji ne le iz našega zamejstva, marveč tudi iz SR Slovenije (nekaj jih je italijanske narodnosti) in iz Koroške. Izrazil je nadalje upanje, da bodo raziskovalci znali vzpostaviti pravičen odnos do krajevnega prebivalstva, kar se jim je doslej vedno posrečilo, in se naposled zahvalil devinsko-nabrežinski občinski upravi za sprejem in sodelovanje.

»Prepričan sem, da bo vaše delo koristno za raziskovalce teh krajev, a tudi za nas upravitelje, ki se moramo truditi, da v čim večji meri ugodimo resničnim potrebam in zahtevam občanov,« je v svojem pozdravnem nagovoru dejal župan Brezigar. Izrazil je zadovoljstvo, da so se prireditelji po Barkovljah, Doberdolu, Beneški Sloveniji, Bregu, Sovodnjah in Kanalski dolini odločili za tabor v Devinu. »Ta vas,« je pojasnil, »je že od nekega stičišča različnih narodov in narodnostnih interesov in le poglobljeno poznavanje resničnosti nam lahko omogoči, da pravilno zastavimo svoja prizadevanja za tvorno sožitje med vsemi Devinci in sploh devinsko-nabrežinskimi občani. Po drugi strani pa ne smemo pozabiti, da smo Slovenci nekoč imeli svoj "dostop na morje" prav med Devinom in Barkovljami in da je torej z zgodovinskega vidika prav tu, in ne drugje, slovenska obala.«

Po sprejemu na županstvu so se udeleženci vrnili v Devin, kjer bodo

do 30. avgusta gostje Jadranskega voda združenega sveta. Popoldne so se že začeli pripravljati na raziskovalno delo, ki jih bo zaposlovalo skoraj polna dva tedna, in se porazdelili v delovne skupine. Z že večkrat nakazano narodnostno problematiko se bosta neposredneje ukvarjali predvsem dve, in sicer sociološka in zgodovinska. Prvo bosta vodila tržaški univerzitetni profesor in sodelavec SLORI Emidij Susi in Loredana Bogliun-Debeljuh z Inštituta za sociologijo v Ljubljani, poleg metodologije sociološke raziskave pa bo obravnavala predvsem problematiko mešanih zakonov. Zgodovinsko skupino bosta vodila Milan Pahor in Aleksej Kalc z Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici, preučevala pa bo protifašistično gibanje v letih 1920-40 in sploh zgodovino Devina v zadnjih sto letih, o čemer bo skušala sestaviti fotodokumentacijo.

Posredno se bo z narodnostno problematiko soočala tudi geografska skupina, ki jo bodo vodili Milan Bufon (SLORI) ter diplomirana geografa Damjana Počkarj in Uroš Horvat. Raziskovala bo razvoj naselja, strukturo prebivalstva in izrabo zemlje. V bolj oddaljeno preteklost, zgodovinsko in prazgodovinsko, se bodo spustili člani arheološke skupine, ki bodo pod mentorstvom Mateja Županciča (Pokrajinski muzej Koper), Stanka Flega, Lidije Rupel in Katje Kjuder (Odsek za zgodovino pri NSK Trst) dokumentirali rimske napise na območju in sestavili topografijo najdišč.

Na taboru, ki ima svoj raziskovalni sedež v stari devinski šoli, bo nadalje delovala etnološka skupina, ki bo pre-

učevala ribištvo, tipologijo hiš in način življenja. Vodili jo bodo etnologinja Martina Repinc, Mojca Ravnik (Zavod za spomeniško varstvo v Piranu), Zora Žagar (Pomorski muzej v Piranu) in študentka Živa Pahor. Veliko dela bo imela naravoslovna skupina, ki namerava raziskati sedimente v morju, morsko biologijo, halofite, ptice in sesalce ob ustju Timave ter izdelati popis naravne dediščine. Sicer pa bo imela tudi največ mentorjev: vodili jo bodo Marina Pertot (Društvo naravoslovcev in tehnikov "Tone Penko"), Damjana Ota (Inštitut za biologijo v Ljubljani), Miha Mišič in Bojan Ogoelec (oba iz Geološkega zavoda v

Ljubljani) ter univerzitetna študenta Erika Junc in Kajetan Kravos.

Zbrane podatke bo računalniško obdelala računalniška skupina pod vodstvom Jerneja Jana iz ZOTKS iz Ljubljane, delo posameznih skupin pa bo dokumentirala video skupina, ki jo bosta koordinirala Naško Križnar iz Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter Danjel Jarc iz goriškega Kinoateljeja. Na osnovi posnetkov naj bi nastala tudi video kaset, sicer pa si prireditelji obetajo, da bodo k letu lahko izdali brošuro o Devinu, tako kot jim je to že uspelo za tabora v Doberdolu in v Kanalski dolini.

Na sliki: sprejem na županstvu v Nabrežini

Izšla je brošura o lanskem taboru v Kanalski dolini

Prav v teh dneh, ko se v Devinu pričena 7. raziskovalni tabor, je iz tiskarne prišel zbornik »Tabor Kanalska dolina 86«. Gre za brošuro, v kateri so objavljeni rezultati 6. raziskovalnega tabora, ki je potekal, kot že sam naslov pove, v Kanalski dolini in sicer od 25. avgusta do 6. septembra 1986. Knjigo je uredil Aldo Rupel, izdala pa sta jo Slovenski raziskovalni inštitut in Narodna in študijska knjižnica iz Trsta ob gmotni podpori Bančnega sektorja Slovenskega deželnega gospodarskega združenja.

V uvodni besedi Milan Pahor posreduje glavne podatke o taboru in o njegovih udeležencih, kakor tudi o pripravljalnem delu, ki res ni bilo majhno, saj se je pričelo že v zimskih mesecih. Iz uvodne besede poleg tega zvemo, da udeleženci taborov obdelujejo zbrane podatke še veliko mesecev po povratku domov, kar vse dokazuje, da je delo na taborih pravzaprav le osrednji del širše zastavljene raziskovalne dejavnosti.

Glavino brošuro, ki šteje 117 strani, tvorijo poročila posameznih delovnih skupin, ki so preučevale Kanalsko dolino in sicer arheološke, etnološke, geografsko-sociološke, jezikoslovne, naravoslovne in zgodovinske skupine. O tem bomo podrobneje pisali kdaj drugič. Tokrat naj dodamo le, da je urednik Aldo Rupel napisal tudi povzetek v italijanščini, ki je objavljen v zadnjem delu brošure.

Zanimiva okrogla miza v okviru festivala KPI

Opčine - občina zase?

»Opčine in okolica - občina zase, kako in zakaj« — to je naslov okrogle mize, ki jo bo — v okviru tridnevnega Festivala komunističnega tiska — priredila openska sekcija KPI v petek ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Naslov okrogle mize bo nedvomno prilikel številni poslušalce, saj je to tema, ki ljudi zelo zanima. Že dalj časa se šušlja o možnosti, da bi Opčine z bližjo okolico postale občina zase. Veliko prebivalcev tega predela tržaške občine se za to ogreva, ker meni, žal večkrat upravičeno, da tržaška občinska uprava nekako zapostavlja interese tega predela občine. Obstajajo pa tudi drugi argumenti, ki nasprotujejo tej zamisli. Ne nazadnje so to interesi Slovencev, ki živijo v mestnem središču Trsta. Nacionalistični krogi so že večkrat poluradno ponujali predstavnikom slovenske manjšine ustanovitve nove občine, meje katere naj bi nekako ustrezale mejam vzhodno- in zahodnokraškega predela. Seveda bi se s tem bistveno zmanjšal odstotek Slovencev v tržaški občini. To pa bi naši nasprotniki lahko izrabili kot argument, s katerim bi zavrnili naše zahteve, da bi nam italijanska država priznala enake pravice na vsem teritoriju, kjer živijo Slovenci. O vsem tem bodo za omizjem razpravljali pokrajinski svetovalec in član izvršnega odbora Združenja italijanskih pokrajin Ezio Martone, dolinski župan Edvin Švab, predstavnik Koordinacijskega odbora vzhodnokraških vasi David Malalan ter Dario Vremec in odvetnik Armando Fast, ki bosta govorila v imenu Združenja za zaščito Opčin. Debatu bo vodil Dolfi Wilhelm. Naj omenimo, da je lani ob isti priložnosti openska sekcija KPI priredila zelo uspešno okroglo mizo o urbanističnem razvoju Opčin. Očitno openski komunisti s temi javnimi razpravami zelo uspešno iščejo — skupaj s prebivalstvom — odgovore na vprašanja, ki pogojujejo razvoj te naše vasi.

V soboto se bo praznik začel ob 18. uri. V nedeljo bodo prireditelji odprli kioske ob 16. uri. Ob 18. uri bodo nastopili gojenci baletne šole Kulturnega društva France Prešeren iz Boljunca. Na programu imajo moderne in južnoameriške plesne. V soboto in nedeljo bodo delovali dobro založeni kioski, zvečer pa bo oba večera za ples poskrbel ansambel Furlan.(w)

Predvčerajšnjim odprli poletno središče v Repnu

Razposajeno vzdušje zajelo tudi repentabrsko občino

Tudi v Repnu je predvčerajšnjim zavezila poletna dopoldanska kolonija za predšolske in osnovnošolske otroke, ki jo že tretjič po vrsti prireja KD Kraški dom z Repentabra. Radovedni smo bili, kaj počenajo živčavčki iz repentabrske občine in se peljali do balinarske kočice pri repenski telovadnici, kjer bo do 29. avgusta vse živo in ve-

selo. Pisana skupina otrok je bila zbrana okrog velike lesene mize, na kateri so bili tempera barvice, čopiči, vazice za vodo in drugi risarski pribor. Prostor pred kočico so otroci spremenili v začasno risalnico. Zmotili smo jih pri delu, vendar je bilo risanje zanimivejše od nas in v hipu so se zopet zatopili v barvanje lesenih kock, valjev in paličic. Animatorke Vilma Purič, Elena Škabar in Dorjana Jurinčič so nam povedale, da bodo mali risarji pobarvani leseni material sestavili in ustvarili najrazličnejše konstrukcije. Ko je bila tudi zadnja lesena kocka pobarvana, so navdušeni umetniki vzeli velik list, si z barvicami pobarvali dlani in ga z odtisi prekrili. Z navdušenjem so malčki opazovali, kako so se barve mešale in prelivala ter se veselili nastajajočih oblik. Animatorke otrokom niso vsiljevale navodil, ampak so pustile otroški ustvarjalnosti prosto pot. Otrokom dajejo le primerne spodbude, da dobi otroška domišljija nov polet.

Do konca poletnega središča bodo mladi risarji preizkušali še veliko drugih tehnik likovnega oblikovanja, po svoji fantaziji bodo ustvarjali ročna dela in skupinske izdelke. Ko se bodo naveličali risanja in ročnega dela, se bo razposajena družba podala na krajše sprehode, tako si bodo malčki podrobneje ogledali in spoznali svojo vas in bližnje kraje.

Za poživitev avgustovskih dopoldnevov so si animatorke domislile obilico zabavnih skupinskih iger. Pri koči je tudi manjši travnik, kjer se bodo otroci lahko igrali z žogo in se lovili. Predviden je tudi športni dan, ko se bodo mali športniki pomerili v spretnosti in zmogljivosti.

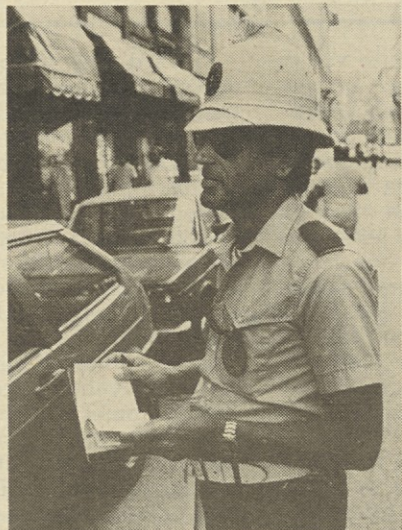
Udeleženci tretjega repenskega poletnega središča bodo polno zaposleni in jih prav gotovo ne bo mučil dolgčas. Otroci bodo imeli možnost za razposajeno igranje z vrstniki, za gibanje, sprostitve pa tudi za razvijanje raznih spretnosti, hkrati si bodo nabrali nove izkušnje. Kdor bi se rad pridružil vedri družbi in bi se rad vživel v svet igre in domišljije, naj se kar prijavi animatorom na prireditvenem prostoru v jutranjih urah.

Ob napovedi tržaške Občine, da bo začela akcijo proti kalivcem nočnega miru Vrsta vprašanj v zvezi z okrepitvijo nočne redarske službe

Pred dnevi smo poročali o »bojnem pohodu« proti kalivcem nočnega miru, ki ga namerava v kratkem začeti tržaška Občina. V svoji napovedi o okrepitvi nadzorstva v mestu v nočnih urah je uprava izrazila željo, da bi ji sindikalne organizacije občinskih uslužbencev prisločile na pomoč in dejansko omogočile primerno nočno službo mestnih redarjev.

»Mi nimamo nič proti tej zamisli. Boj proti razgrajčam, ki kalijo nočni mir in predvsem v tem poletnem času mnogokateremu Tržancu krajšajo spanje, je vsekakor potreben,« meni Gianfranco Bastiani, mestni redar in sindikalist CGIL, s katerim smo se pred dnevi pogovorili ob izteku njegove delovne izmene. »Okrepitev nočne službe pa zastavlja nekatera nemahna vprašanja, ki bi jih bilo treba nujno čimprej rešiti, da bi lahko nočna služba redarjev stekla brez zapletov in s polno paro.

Mestni redarji sedaj ne opravljajo popolne nočne službe, kot so jo na primer še do pred letom 1982. Nočno nadzorstvo je takrat postavil pod vprašaj nasilni dogodek, o katerem so se krajevna sredstva javnega obveščanja svojčas obilno razpisala: pet mladih razboritežev je pretepo lokalnega redarja, ki jih je hotel pomiriti. Dogodek je kar čez noč zastavil vprašanje varnosti nočne službe. Iz protesta so mestni redarji prekinili nočno delo. Protest je trajal celo leto, do sporazuma s takratnim odbornikom za polici-

jo Traunerjem, ki je določil, da bodo mestni redarji opravljali nočno službo, a le s štirčlansko izvidnico.

Odtlej pa vse do letošnjega julija se vprašanje nočnega nadzorstva mestnih redarjev ni spremenilo: vsako noč, od 20. do 2. ure zjutraj, je izvidnica z avtomobilom pazila na promet in na občinsko imovino in seveda posegala v primeru prometnih nesreč.

Julija, po velikih zastojih, ki jih je v prometu povzročilo pleskanje cestnih

znakov, in po polemikah, ki so se ob teh zastojih razplamtele, je Občina odredila, da bodo cestno signalizacijo obnovili v manj prometnih nočnih urah. Služba mestnih redarjev je takrat pristala na nočno delo (od 21. ure do 6. ure zjutraj), a le za nadzorovanje prometa na odsekih pleskarskih del. »Tudi v tem primeru pa se lahko zoperstavimo morebitnim prenapetostem le s svinčnikom v roki,« pripominja sindikalist Bastiani.

Po njegovem mnenju bi lahko nočna služba redarjev stekla v kratkem; dovolj bi bilo, da bi občinska uprava prisluhnila nekaterim upravičenim zahtevam redarjev. Le-ti si na primer prizadevajo, da bi tudi v Trstu upoštevali odredbe okvirnega zakona št. 65 o občinski policiji. Ta zakon med drugim določa, da bi morali mestne redarje enačiti s pomočniki vsedravnice policije. »Občina sploh noče slišati za ta določila,« ugotavlja Bastiani.

Drugo odprto vprašanje, s katerim se že vrsto let soočajo, je pomanjkanje ljudi. Tržaška Občina zaposluje letos 270 mestnih redarjev; pred 25 leti, ko je bilo v mestu mnogo manj vozil, jih je urejalo promet in opravljalo druge redarske posle 350. Občina je letos sicer razpisala natečaj za 30 mestnih redarjev, od razpisa natečaja (v marcu) pa se ustreznega komisija, ki bi morala izvesti natečaj, še ni sestala. »Skoraj gotovo bo mogoče izvesti natečaj šele prihodnje leto. Po natečaju, pregledu rezultatov, potrditvi rezultatov, po

Po ugotovitvah tržaške sekcije organizacije WWF

Lokacija T8 za izgradnjo sinhrotrona sad vnaprejšnje izbire za vsako ceno

Tržaška sekcija svetovne organizacije za zaščito narave WWF je objavila tiskovno noto, v kateri ugotavlja, da izbira lokacije za izgradnjo svetlobnega sinhrotrona ni bila plod kakih posebnih znanstvenih izsledkov, pač pa rezultat vnaprejšnje odločenosti o brezpogojni zasedbi območja T8 pri Bazovici.

Utemeljitev tega prepričanja je tržaška WWF poslala podjetju za ceste ANAS, Raziskovalnemu območju, družbi Sincrotrone Trieste, Deželni direkciji za ozemeljsko načrtovanje, Oddelku za urbanistiko in promet pri Tržaški občini, Kraški gorski skupnosti, Koordinacijskemu odboru vzhodnokraških vasi in vsem informacijskim sredstvom. »Komisija, ki ji predseduje prof. Rubbia, trdi,« beremo v noti, »da potrebuje svetlobni generator pogoje največje stabilnosti in da ne bi mogel prenesti morebitnih tresljajev, ki jih povzroča velika prometnica v bližini.«

Toda ob tem se zastavlja vrsta ugotovitev: ni znano, da bi kdajkoli doslej bile opravljene meritve v zvezi z lokacijo T8 pri Bazovici; edine meritve spektrske širine je leta 1985 opravil Eksperimentalni geofizikalni observatorij na lokaciji T10 pri Padričah, v bližini državne ceste 202, njihove rezultate pa je strnil v poročilo, ki si ga je WWF šele pred kratkim priskrbel. Iz njega izhaja, da so izmerjene vrednosti vedno veliko nižje (v vseh prometnih pogojih) od najvišje zgornje meje, ki jo lahko prenese sinhrotron, medtem ko iz ugotavljanja klimatskih pogojev izhaja, da veter ni nikoli presegel hitrosti 60 do 70 kilometrov na

uro, medtem ko je znano, da burja doseže tudi sunke, ki so hitrejši od 160 kilometrov na uro. V poročilu je nadalje rečeno, da so tresljaji, ki jih povzroča promet, nerelevantni na nizkih frekvencah (3 Hz) in sprejemljivi na visokih (11 Hz), tudi če bi sinhrotron postavili na samih 10 metrov razdalje od ceste, medtem ko se z večanjem razdalje zelo hitro porazgubijo. Zadnja ugotovitev zadeva dejstvo, da zaradi zelo šibkih signalov niso bile opravljene spektralne analize za višje frekvence, povrhu pa ne obstajajo niti podatki o zgornji meji, ki jo lahko prenese sinhrotron.

»Nesprejemljivo je,« pravi dokument WWF, »da je bila izdelana ena sama študija, in ne več primerjalnih, da se je omejila na eno samo lokacijo (T10) in da ni zajela visokih frekvenc (nad 50 Hz), da bi lahko ugotovila dejanske motnje, ki jih promet lahko povzroči sinhrotronski napravi. Iz vsega tega izhaja očitna vnaprejšnja odločenost za lokacijo svetlobnega generatorja na območju T8 pri Bazovici za vsako ceno, prikrivajoč podatke, ki dokazujejo, da cestni tresljaji ne vplivajo na delovanje naprave. Utemeljitev s tresljaji, ki so pred časom služile za opustitev lokacije AR1, so se torej izkazale za znanstveno neosnovane. Pri tem je treba spomniti, da je bilo Raziskovalno območje od vsega začetka seznanjeno s projektom o avtocestni povezavi mejnega prehoda pri Pesku, kar je rezultat dobro znanega mednarodnega sporazuma.«

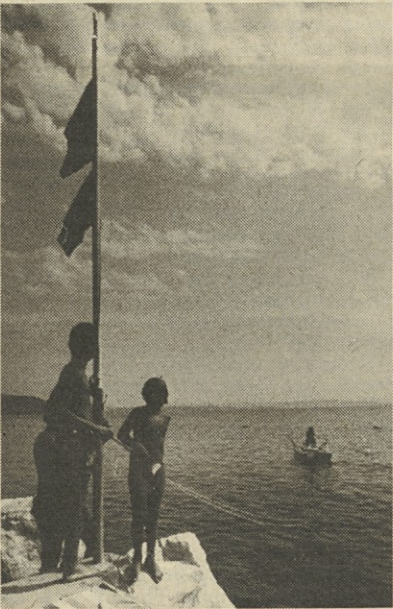
»Očitno je torej, da je bila izbira lokacije opravljena z jasnim namenom

pridobiti najobširnejši možni prostor,« zaključuje tržaška WWF v svojem dokumentu, »in da se ta "operacija", ki prinaša nove spremembe regulacijskega načrta in nove razlastitve, nadaljuje ob popolnem zapostavljanju interesov skupnosti in na uničujoč način za tržaški Kras, ki je — z znanstvenega in krajinskega vidika — eno najzlahtnejših naravnih okolij v Italiji.«

Po Radiu Opčine o zaščitnem zakonskem osnutku

Po valovih Radia Opčine se bo drevi spet pretakala živahna razprava o »drugem Trstu«. Takšen je tudi naslov radijske oddaje v živo, ki že več mesecev priteguje pozornost tržaške javnosti in ki jo v studiju vodijo Paolo Parovel, odv. Bogdan Berdon in prof. Samo Pahor. Prav gotovo se bo veliko poslušalec slovenske in italijanske narodnosti odzvalo vabilu k razpravi tudi med drevisnjo oddajo, ki bo posvečena zakonskemu osnutku o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti. Hkrati pa bo prav gotovo govor tudi o raznih drugih temah, vključno s perečim problemom fojb, o katerih je bilo v zadnjih tednih izrečenih v oddaji »Drugi Trst« že toliko besed.

Črne zastave opozarjajo kopalce na prisotnost družinice Prionace glauca Pred Miramarom smo ugledali morske pse

Vse kaže, da si je družinica kakih 30 morskih psov vrste Prionace glauca, ki so jo v prejšnjih dneh zapazili v morju pred sesljsansko in barkovljansko obalo, izbrala prav Tržaški zaliv

za svoje poletne počitnice. Jata ne prav krotkih rib je namreč tudi včeraj popoldne zaplaval od Miramara proti Barkovljam, kakih 150 do 200 metrov od obale, in tako povsem upravičila prisotnost rdečih in črnih zastav, ki so jih razobesili v kopališčih, da bi kopalce opozorili na morsko nevarnost.

Resnici na ljubo smo včeraj popoldne na barkovljanski obali od barkovljanskega portiča proti Miramaru opazili le eno črno zastavo: v blagem vetriču je plapolala na polkrožni terasi enega od »topolinov«. Kljub pomankljivi signalizaciji pa je bilo iz skromnega števila kopalcev v vodi lahko sklepati, da so bili le-ti sicer dobro informirani o letošnjih neobičajnih gostih našega Zaliva.

Morski psi so bili seveda tudi včeraj »tema dneva« med kopalci. O tem smo se na lastna ušesa prepričali med popoldanskim obiskom v kopališču Miramar (bivše kopališče Sticco) ob cesti, ki z Obalne ceste pelje proti Maksimilijanovemu dvorcu. Tu so dan prej, v ponedeljek, zapazili nekaj morskih psov, ki so se »sprehodili« proti kontovelskemu portiču v Cedažu. Na obeh koncih kopališča sta bili na drogu razobešeni črna in rdeča zastava.

»Črna zastava opozarja na prisotnost morskih psov v morju, rdeča zastava pa nasplošno nevarnost, kot bi lahko na primer bila razburkano morje ali naftni madeži na morski gladini,« nam je obrazložil kopališki mojster Giorgio, ki tudi upravlja kopališče.

Kopališče je ograjeno s signalnimi bojami in vrvjo, da se kopalci ne bi preveč oddaljili od obale. Ob bojah je drug kopališki mojster na čolnu nadzoroval kopalce. »Zelo malo verjetno je, da bi morski psi priplavali prav do obale. Voda je tu globoka le nekaj metrov, morski psi pa so vajeni na globine. V plitvi vodi jim zmanjka kisika. Kapanje ob obali torej ni nevarno; če pa bi morski psi priplavali v kopališče, bi že z vesli posegel kopališki mojster na čolnu,« je nadaljeval Giorgio.

V pogovor se je vključil tudi bližnji kopalce; »Če bi me obkolili, bi jim vrgele dve kosti pršuta in gotovo bi se izmazal,« je bil njegov recept proti morskim psom. Kopališki mojster je pravkar razlagal »morsko-psično-manijo«, ki je te dni prevzela kopalce (»vsakdo vidi v morju morskega psa!«), ko je nekdo v bližini že spet sprožil alarm. S prstom je kazal na

morje, proti temnejši črti, ki se je počasi premikala v smeri proti Barkovljam. Kopališki mojster je z izučnim ocesom potrdil, da so to morski psi in sicer štirje so plavali v ospredju, v razdalji nekaj metrov pa so jim sledili še ostali. Bili so oddaljeni kakih 200 metrov od obale, predaleč, da bi naš fotograf, kljub teleobjektivu, ujel njihove temne plavuti na fotografski trak.

»Tudi dan prej so se pojavili približno ob isti uri, ob 15. popoldne. Verjetno "križarijo" v Zalivu vedno po isti turi,« je pripomnil kopališki mojster Giorgio. Neznani kopalce pa je bil drugačnega mnenja: »Gotovo so lačni in se odpravljajo proti Marinelli. Tam bodo lahko dobro pojužinali,« je dodal v smehu.

Kakorkoli že, morski psi so bili tudi včeraj atrakcija barkovljanske obale. »Še do pred nekaj leti so kopalce zabavali delfini. Skakali so iz morja, da je bilo veselje. Sedaj se pač moramo zadovoljiti z morskimi psi: težje jih je opaziti, pa tudi mnogo nevarnejši so,« je pripomnil Giorgio. Ko smo odhajali je imel že spet v ustih piščalko: zapisal je nepazljivemu kopalcu, ki se je preveč oddaljil od opozorilne boje.

Verižno trčenje na obalni cesti na srečo brez hujših posledic

Na Obalni cesti pod Nabrežino, točneje v bližini hotela Europa, se je včeraj ponoči okrog 2. ure pripetila prometna nesreča, v katero so bili vpleteni trije avtomobili, sedem ljudi pa je bilo lažje ranjenih. Nezgoda je nehotelo povzročila 20-letni Videmčan Massimo Nonino. Mladenič je bil s svojima prijateljskima, 21-letnim Lucom Mazzolinim in 20-letnim Claudiom Konzattijem, prav tako iz videmske pokrajine, namenjen v Trst. V bližini Sesljana pa ga je nenadoma obšla slabost in je zato za trenutek izgubil nadzorstvo nad avtomobilom. Ženekaj sekund nepozornosti je bilo dovolj, da se je pripetila nesreča. Njegov fiat ritmo je zavozil na drugo stran cestišča in trčil v parkirani ford fiesta.

Za volanom fieste je bila 28-letna Tržačanka Manuela Mei iz Ulice Farnetello 2/1, v avtomobilu pa sta sedela še njena 24-letna sestra Alessandra in 24-letni Roberto Dentato, ki stanuje na Lonjerski cesti 28. Pri trčenju je fiesto zaneslo nekaj metrov naprej, tako da se je zaletel v zadnji del parkirane A 112 z rimsko registracijo. Njegovo voznik, 23-letni Ivo Barroncini iz Ulice delle Doccie 37, se je ravno v trenutku verižnega trčenja blizl svojemu avtomobilu. Fiat ritmo, ki ga Nonino ni mogel ustaviti, ga je zbil na tla.

Ranjence je rdeči križ odpeljal v bolnišnico na Katinaro. Za Iva Barroncinija so zdravniki zaradi zloma desne roke in noge napovedali dva meseca zdravljenja in ga že čez nekaj ur poslali domov, ostali ponesrečenci pa bodo predvidoma okrevali v petih dneh.

Posebno »veselje« mladega motorista

Policija je včeraj dalj časa zasledovala motorista, ki na znak agentov ni hotel ustaviti svojega vozila. Nasprotno: 25-letni Walter Potleca iz Ulice Matteotti 9 je pritisnil na plin in prehitel policijski avtomobil.

Potleco so agenti vzeli na muho v Ulici Piccardi, po kateri je vozil s preveliko hitrostjo. Zasledovali so ga vse do Ulice Conti, kjer se je njegova divja vožnja hoče-noče končala. Motor je namreč zaradi velike hitrosti zaneslo in motorist je zletel na tla. Uro se je pobral, ko pa je hotel spet stopiti na svoje vozilo, so ga obstopili agenti in ga pospremili na kvesturo. Mladenič je svoje vedenje obrazložil rekoč, da je hotel le »tekmovati« s policisti.

Štiri dni je nemočno ležal na domu Drama osamljenega starčka

Vse kaže, da v našem mestu postaja osamelost nujno zlo, neločljivo povezano s starostjo. Črna kronika je v tem smislu zgovorna priča. Le poseg prijaznega znanca, 54-letnega Corrada Maionara, je namreč v ponedeljek rešil življenje 79-letnemu upokojujencu Brunu Varnerinu, ki stanuje v zadnjem nadstropju stanovanjske hiše v Ulici Montebello 25.

Starčka je Maionaro videval skoraj vsak dan, večkrat se je tudi spustil v pogovor z njim, zato se mu je zazdelo nadvse čudno, ko Varnerina že štiri dni ni bilo na spregled. Sprva je mislil, da je upokojenec morda odpotoval za velikošmarne praznike, v ponedeljek pa je le posumil, da se je zgodilo kaj hudega. Zaprl je svojo mehanično delavnico, ki je prav nasproti Varnerinovega stanovanja, se povzpел v zadnje nadstropje in potkal na vrata pogrešanega znanca. Nihče mu ni odgovoril. Čez nekaj minut pa se je Maionaru zazdelo, da sliši iz notranjosti tih in slaboten klic na pomoč.

Nemudoma je poklical gasilce, ki so vrgli vrata s tečajev in tako stopili v stanovanje. V sobi so tedaj zagledali upokojenca, ki je le napol oblečen obnemoglo ležal na tleh in se skorajda ni mogel premikati.

Rešilec Rdečega križa je izčrpanega Varnerina odpeljal v bolnišnico na Katinari, kjer so ga zaradi okvare krvnega obtoka sprejeli na 3. oddelku splošne medicine. Zdravnikom je povedal, da mu je pred štirimi dnevi spodrsnilo in da se po padcu ni mogel več dvigniti. Bil je močno shujšan, saj je že štiri dni stradal.

Policija je hotela o dogodku obvestiti Varnerinove sorodnike, vendar pa jih vse do včeraj ni našla.

Pridržana prognoza za upokojenko

Upokojenka, 83-letna Dora Canciani Beinelli, ki preživlja svoja zadnja leta v domu za ostarele Veralla na Padričah, je včeraj popoldne nesrečno zdrsnila na dvorišču. Reševalci Rdečega križa, ki so kmalu prihiteli na Padriče, so ugotovili, da si je priletna upokojenka zlomila levo stegnenico. Ponesrečenko so takoj odpeljali na ortopedski oddelke glavne bolnišnice. Zdravniki so si iz previdnosti pridržali prognozo, saj se večkrat zgodi, da so padci, ki bi jih mlajši človek preživel brez hujših posledic, za starega človeka usodni.

pismo uredništvu

Zakaj toliko čakanja in sitnosti za obnovo obmejnih prepustnic?

Ne sodim med tiste, ki si v poletnem času lahko privoščijo razna dolga potovanja ali počitnice v znanih letoviščih. Mojim željam je že zadoščeno, če si lahko privoščim kratek izlet v Istro, v tamkajšnje obmorske kraje, ali pa obisk sorodnikov na Krasu, onkraj meje.

Za smolo je moja obmejna prepustnica zapadla prav 28. julija, torej v višku poletne sezone, ko je promet na mejnih prehodih med Italijo in Jugoslavijo izredno gost in intenziven in se lastniki prepustnic izognemo večurnemu čakanju na mednarodnih blokih prav s tem, da se poslužujemo prehodov za maloobmejni promet.

Še pred časom je moja žena obnovila svojo prepustnico na komisariatu, kateremu pripada naš del mesta, ter jo je dobila, seveda obnovljeno, popribližno osmih dneh.

Prepričan, da poteka obnavljanje prepustnice tudi letos brez sprememb in drugih zapletljajev, sem se tudi sam podal na komisariat pri Sv. Soboti. Tu so mi povedali, da je sedaj za izdajo in obnavljanje prepustnic pristojnale kvestura in da bo čakalna doba za obnovo prav gotovo veliko daljša.

Že ob osmih zjutraj sem bil naslednjega dne na kvesturi. Tu sta me čakali dve, nič kaj prijetni presenečenja. Pred vhodom je bila že dolga vrsta ljudi, ki so čakali, da vstopijo v razne urade, le-ti pa so začeli z delom šele ob devetih.

Ko smo le pričakali deveto uro, me je pred vrati urada, kjer naj bi izročil prošnjo, ponovno čakala dolga vrsta vseh tistih, ki so hitreje od mene prišopihali v tretje nadstropje. Vdal sem se pač v usodo in čakal. Ko sem kon-

čno le prišel na vrsto, mi je uradnik povedal, da mi manjka družinski list in da prošnje torej ne morem oddati. Kaj sem hotel! Odpravil sem se na anagrafski urad, tam zopet čakal v vrsti, da so mi izdali družinski list in potem ponovno »prestal« še eno čakanje v vrsti pred uradom na kvesturi. Končno sem prošnjo le oddal, a tudi izvedel, da bo moja prepustnica obnovljena šele v začetku septembra.

Tako sem sedaj tudi ob kratke izlete preko meje. Dvakrat sem poskusil srečo s potnim listom na mednarodnih prehodih, a čakanje je bilo tako dolgo in utrujajoče, da sem si premislil in se obrnil proti domu.

Sprašujem se (in prav gotovo nisem sam), zakaj so odgovorni koncentrirali celotno proceduro za izdajanje in obnavljanja obmejnih prepustnic na kvesturi, ko pa je pred potekala ta dejavnost na komisariatih, brez čakanja, tako da je vsakdo prišel do prepustnice v razmeroma kratkem času?!

Prav gotovo niso s takšno rešitvijo zadovoljni niti uslužbenci na kvesturi, ki imajo sedaj ogromno dela in torej tudi malo časa ter volje, da bi pomagali številnim prosilcem in interesentom, ki pa so s svoje strani tudi siti čakanja in vseh ostalih sitnosti ter nevšečnosti.

(sledi podpis)

Nanadoma nas je zapustila naša draga žena in mama Lina Petaros por. Čedin

Pogreb bo jutri, 20. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v katinarsko cerkev.

Žalujoči mož Avguštin, sin Renato z družino, hči Lavra z možem Zmagom, brat Karlo z družino, nečak Silvio z družino ter drugo sorodstvo

Rohte, 19. avgusta 1987

Ob izgubi drage Line se pridružuje žalovanju svojcev družine Matti- ussi, Vovk, Rizzotti in Gabrijelčič.

TPPZ P. Tomažič izreka iskreno
sožalje Renatu Čoku ob izgubi drage
mame Line.

Nenadoma nas je zapustila naša draga mama

Pavla Guštin

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalujoči hčere Marija, Jelka in Marta ter sin Janko z družinami

Repen, 19. avgusta 1987

Ob izgubi drage Pavle izrekata
svojcem globoko sožalje ŽPZ Repen-
tabor in MIPZ Zvonček.

Žalovanju ob smrti svojega bivšega uslužbenca Vilka Batiča se pridružuje Slovensko deželno gospodarsko združenje.

Sekcija KPI Opčine - Bani izreka
globoko sožalje tov. Pepki Škerlavaj-Sosič in drugim sorodnikom ob
izgubi mame Rozine.

Darila ob letošnji 13. kraški ohceti

Objavljamo drugi dopolnjeni seznam daril, ki so jih podarili ustanove in zasebna podjetja paru, ki se bo poročil na letošnji 13. kraški ohceti:

Narodna noša za nevesto — s prispevkom repentabske občinske uprave.
 Narodna noša za ženina — dar Slovenske kulturno gospodarske zveze.
 Zlata poročna prstana — dar zdruge Naš Kras.
 Poročno potovanje na Palmo de Mallorca — darilo agencije Aurora/Atlas.
 Obutev za nevesto in ženina — dar trgovine čevljev Malalan.
 Poročni šopek in nageljni — dar cvetličarne Švagelj.
 Usnjen album za slike — dar Foto Egon.
 10 kg konfetov — dar trgovine jestvin Škabar.
 Poročni kolač — darilo pekarnice Čok.
 Električni aparat za pripravo sladoleda (Philips) — darilo trgovine Vatovec.
 Srebrna slika Ottaviani — dar draguljarne Malalan.
 Enoletna naročnina na Primorski dnevnik — dar ZTT.
 Knjižna zbirka — darilo Tržaške knjigarne.
 Hranilna knjižica z 250.000 lirami — dar Hranilnice in posojilnice na Opčinah.
 Hranilna knjižica z 250.000 lirami — darilo Tržaške kreditne banke.
 Pručka za narodnim motivom (izdelek galerije Bor) — dar Zveze slovenskih kulturnih društev.
 Najavo morebitnih novih daril sprejema — iz prijaznosti — Primorski dnevnik (telefon 764832) ali pa potovalni urad Aurora (telefon 60261).

Ukrepi in predlogi za varnost na cestah in avtošole

Vsak voznik bi moral svoje znanje uravnavati v skladu z okoliščinami

"Po toči zvoniti je prepozno", pravi slovenski pregovor, žal pa v vsaki družbi prav zvonjenje po toči najglasneje odmeva. Tako je v prvih julijskih tednih od Alp do Sicilije odmeval klic na pomoč prometnih varstvenih služb, ki so malokdaj naštele toliko mrtvih na italijanskih cestah. Oblasti so sicer navrgle zajetne količine predlogov, kako ustaviti smrtno koso med avtomobilisti, ukrepov pa je bilo, v sorazmerju s predlogi, mnogo premalo. Na avtocestah, kjer se zgodi največ smrtnih nesreč, so prekinili vsa dela, ponekod so začeli temeljito obnavljati prometne in cestne znake, začeli s najrazličnejšimi prepovedmi in omejevanjem hitrosti, istočasno pa je v parlamentu pristal predlog, da bi starost za vozniško dovoljenje znižali z 18. na 16. leto.

Med nekaterimi tržaškimi avtošolami smo te dni izpeljali priložnostno anketo, da bi ugotovili, kaj mislijo inštruktorji o vozniških sposobnostih Tržčanov in o predlogih, po katerih naj bi vozniške izpite poostri. Ob tem moramo omeniti, da v skoraj vseh državah Evropske gospodarske skupnosti ni tako lahko priti do vozniškega dovoljenja, kot pri nas, in da morajo bodoči avtomobilisti opraviti tudi nekaj praktičnih vaj za prvo pomoč, ponesrečenec, sami morajo znati popraviti najbolj "tipične" okvare, zamenjati gume ipd. Prav tako je skoraj povsod po Evropi obvezna uporaba varnostnega pasu, ponekod tudi za sopotnike, ki sedijo na zadnjih sedežih.

Inštruktorji v mestnih avtošolah so si bili v glavnem edini v mnenju, da so lekcije, ki jih nudijo, zadostne. Hkrati pa so zatrjevali, da je po opravljenem vozniškem izpitu odvisno od posameznikov, kako bodo svoje komaj pridobljeno znanje "upravljali". Če je nekdo, ki se komaj vpiše v avtošolo že po naravi neugnan, bo tak ostal tudi ko bo sedel za volan. Zanimivo pa je, da se starejši inštruktorji, na dva taka smo naleteli, ne strinjajo z gornjimi trditvami. Eden nam je celo zaupal, da se v nekaterih primerih kar psihološ-

ko poglobi v učenca, zlasti če opazi, da je nagnjen k precenjevanju svojih sposobnosti. »Moje pridige pa največkrat zaležejo le tistih borih 20 minut, kolikor traja praktična lekcija,« je še dodal.

Kaj pa menijo inštruktorji o šestnajstletnikih za volanom? Vsi so soglasno zavrnili ta predlog, strinjali pa so se z dejstvom, da bi bilo treba temeljito preosnovati celoten pouk v voznških šolah. Lekcije vožnje so sicer zadostne, saj učenec pridobi najosnovnejše znanje, dodatnih veščin pa se tako ali drugače nauči v vsakdanjem mestnem prometu, premalo pa poglobljajo znanje o mehaničnem delu vozila. Zanimivo je tudi, da je obveznih le 24 lekcij, ki trajajo večinoma po 20 minut, veliko mladih pa se, zlasti proti koncu šolanja, odloči za dve ali celo tri skupne lekcije, tako da čimprej napolni koledarček. Precej je tudi takih, ki zaprosijo za dodatne lekcije, vendar so to pretežno starejši "učenci", se pravi taki, ki so se za vozniško šolo odločili nekoliko kasneje.

Povprašali smo še, ali beležijo določena obdobja, ko se število vpisov v

avtomobilsko šolo poveča. »Nič več ni tega,« so nam povedali. »Še pred kakimi petimi, sedmimi leti, smo imeli ob koncu šolskega leta in srednješolskih matur pravi "boom" vpisov. Dandanes je število bodočih voznikov skozi vse leto na skoraj isti ravni.«

Pred eno od številnih tržaških avtošol smo srečali skupinico mladih, ki so čakali na šolski avtomobil. Pogovarjali so se o tem in onem, dekleta so si izmenjevala vozniške izkušnje, fantje so tožili nad "tečnostjo" nekega inštruktorja, nihče ni kazal posebne treme. »Kaj mislite o voznški šoli?« smo se pozanimali. »Bah, nekaj se že naučiš, veliko pa res ne!« je dejal plavolasec. »Vozim že v redu, toda če bi mi kdo naročil, naj zamenjam svečke v motorju, bi se najbrž krepko obiral. Menim pa, da bi morali biti v avtošolah in pri zdravniških pregledih veliko strožji, zlasti s starejšimi vozniki, ki s svojim načinom vožnje ovirajo promet in povzročajo nesreče. Mladi pa smo itak vsi po vrsti predrzni, a previdnejši.« Kot se pač stvar obrne, starejši bržčas mislijo ravno obratno...

Mima Kapelj

Pester program izleta KZ na sejem v Gornji Radgoni

Kot vsako leto bo Kmečka zveza v sodelovanju s Pokrajinskim združenjem rejcev tudi letos organizirala tradicionalni dvodnevni izlet na kmetijski sejem v Gornji Radgoni. Za izletnike bosta na rapologo dva avtobusa, izlet pa bo 26. in 27. avgusta.

Že v zgodnjih jutranjih urah bosta dva avtobusa, kot je bilo običajno tudi v prejšnjih letih, pobirala prijavljene izletnike po vaseh, nekateri pa se jim bodo pridružili na Fernetičih, od koder je predviden odhod ob 6. uri, v Gornjo Radgono pa naj bi prispeli okrog poldneva.

Po kosilu je najprej predviden ogled radgonskega sejmišča, kjer si bodo izletniki ogledali razstavo živine in kmetijskih strojev, nato pa bo na samem sejmišču kulturno zabavni program, ki ga bodo izvajale folklorne in zabavnoglasbene skupine iz raznih združenj organizacij Slovenije. Sledilo bo tovariško srečanje zadržnikov, nato pa bodo izletnike namestili v hotel Diana v Murski Soboti in hotel Radin v Radencih.

Naslednji dan je že zjutraj predviden ogled kmetije Lončarstvo v Silovcih, ki se bavi tako z živinorejo kot s poljedelstvom. Pot jih bo nato vodila v Bogojino pri Murski Soboti, kjer si bodo ogledali Plečnikovo cerkev, na kosilu pa se bodo ustavili v Moravcih. Popoldne se bodo vrnili preko Jeruzalema in Ptujja, kjer si bodo ogledali tudi ptujski grad. Predviden je tudi obisk ene izmed vinskih kleti, kjer bodo lahko izletniki poskusili tipična vina s tega področja Slovenije.

Vpisovanje za izlet se je začelo in člani Kmečke zveze se lahko prijavijo med delovnim časom v uradih KZ, člani Pokrajinskega združenja rejcev pa se morajo za izlet prijaviti v uradu svojega združenja.

Na Kmečki zvezi pa so že v teku tudi priprave za tradicionalni izlet na mednarodni sejem vina in vinarstva v Ljubljani. Izlet bo 3. septembra, namenjen pa je predvsem vinogradnikom. O podrobnostih tega izleta bomo še poročali.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 19. avgusta
LJUDEVIT

Sonce vzide ob 6.09 in zatone ob 20.08 - Dolžina dneva 13.59 - Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 17.44.

Jutri, ČETRTEK, 20. avgusta
BERNARD

PLIMOVANJE DANES: ob 2.13 najnižje -35 cm, ob 10.05 najvišja 18 cm, ob 14.24 najnižje 9 cm, ob 19.11 najvišje 22 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 24 stopinj, zračni tlak 1013,6 mb pada, brezvetrje, vlaga 72-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,8 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Roberto Krapez, Swan Battel, Luca Chiarelli, Arianna Sorrentino, Francesco D'Andrea.

UMRLI SO: 66-letna Natalia Pettiroso por. Cedin, 71-letna Lida Bruck vd. Giovannini, 68-letni James Scullion, 76-letni Aldo Giassi, 65-letna Anna Grdina por. Debernardi, 63-letna Maria Annunziata Maiola vd. Iacopich, 67-letni Mario Adam, 94-letna Valeria Muller vd. Siega, 82-letni Oreste Balbo, 66-letna Silvia Lican vd. Crevatin.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. avgusta

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski dvorovi 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Borzni trg 12, Miramar-ski dvorovi 117 (Barkovlje), Ul. Combi 19, Trg Ospedale 8, Istrska ulica 35, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Istrska ulica 35, Trg Ospedale 8, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

BOLJUNEC (tel. 228124), SESLJAN (tel. 299751).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

Ameriški dolar	1333.—
Nemška marka	722.—
Francoski frank	215.—
Holandski florint	640.—
Belgijski frank	34,30
Funt šterling	2135.—
Irski šterling	1920.—
Danska krona	186.—
Grška drahma	9.—
Kanadski dolar	1000.—

kino

LETNI KINO - ARISTON - 21.15 Mishima, dram., 115'; Jap./ZDA 1985, r. Paul Schrader; i. Ken Ogata, Kenji Sawada, □

LETNI KINO - LJUDSKI VRT - 21.00 La mosca, fant., ZDA 1986, 100'; r. David Cronenberg; i. Jeff Goldblum, Glenna Davis.

EXCELSIOR II - zaprto za počitnice.
GRATTACIELO - 18.15, 22.15 Agente 007 - Missione Goldfinger, krim., VB 1964; 111'; r. Guy Hamilton; i. Sean Connery, Honor Blackman.

NAZIONALE I - 16.15, 22.00 La piccola gola di Annie, porn., □□

EDEN - 16.00, 22.00 Provocazione carnale animalesca, porn., □□

FENICE - zaprto za počitnice.

NAZIONALE II - 16.00, 21.30 Amadeus, dram., ZDA 1984, 157'; r. Milos Forman, i. Tom Hulce, F. Murray Abraham.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 Pregled srhljivke - Non guardare in cantina, □

MIGNON - 16.00, 22.15 Il bacio della donna ragno, dram., ZDA/Braz. 1985, 119'; r. Hector Babenco; i. William Hurt, Roul Julia.

EXCELSIOR I - zaprto za počitnice.

CAPITOL - 17.00, 22.00 Rotta verso la Terra, fant., ZDA 1986, 100'; r. Leonard Nimoy; i. Leonard Nimoy; William Shatres.

LUMIERE - zaprto za počitnice.

VITTORIO VENETO - zaprto za počitnice.

RADIO - 15.30, 21.30 Invito al piacere, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

Društvo slovenskih upokoencev v Trstu obvešča, da bo odhod avtobusa za izlet v Rašćico (Trubarjev dom), Kočevje (muzej NOB) in Vinico (Zupančičev dom) jutri, 20. t. m., ob 7. uri zjutraj izpred deželne palače na Oberdanovem trgu.

razna obvestila

Patronat INCA-CGIL v Nabrežini obvešča, da bo urad zaprt do 22. avgusta zaradi letnega dopusta.

prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Justine Košute vd. Tence darujejo Rožina, Vera, Mira, Irene B., Toja in Irene Sirk 65.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu in 30.000 lir za deklški pevski zbor Vesna iz Križa.

Za Skupnost družina Opčine darujejo: Vesna Škabar 10.000 lir, družina Kalc 20.000 lir ter N.N. 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob drage mame Ane Stritar darujejo hčerka Marija z družino 100.000 lir za Ognjišče sv. Vincencija.

V spomin na pok. Ano Stritar darujejo prijatelji in verniki sv. Vincencija 250.000 lir za Ognjišče.

Namesto cvetja na grob Ane Stritar darujejo prijatelji Magda, Klavdij, Marija in Adriano 50.000 lir za Ognjišče sv. Vincencija.

Namesto cvetja na grob Ivana Žagarja daruje Silko Grgič 20.000 lir za ŠD Jarja.

V spomin na Angela Miliča darujejo balinarji BK Komen 30.000 din za Balinarski odsek ŠK Kras.

mali oglasi

NUJNO iščem hišo ali stanovanje že opremljeno: tri spalne sobe s šestimi posteljami, kuhinja, dnevna soba in kopalnica na Opčinah. Resne ponudbe v večernih urah po tel. 225946.

NUJNO iščem v najem prostor za tiskarno, 250 kv. m, najraje v bližini Opčin ali v okolici. Tel. v večernih urah na št. 225946.

PRODAM avtomobil fiat panda 45 S s 5.000 prevoženih km po ugodni ceni. Tel. 0481/82779 v večernih urah.

CVETLIČARNA ANGELA iz Boljunca obvešča cenjene stranke, da je začela obratovati.

PRODAM dobro ohranjene hišne potrebščine, okraske, pribore in starinske predmete. Jožica Rupp, Ul. Rossini 13, Gorica, tel. 0481/86349.

V OSMICO vabi vse dobre pivce Josip Gruđen iz Samatorce 6/a. Toči belo vino in teran.

PRODAM kakaj v odličnem stanju. Tel. 232114.

OSMICO je odprl Karlo Mulič, Repen 50. Toči belo in črno vino.

OSMICO pod Lipo je odprl Boris Škerk, Repen. Toči belo vino in teran.

PRODAJAM stara akacijeva drva, primerna tudi za ognjišče. Tel. 0481/391637.

PO UGODNI CENI prodam stanovanjsko prikoliko lander graziella 401 (letnik 1978) v dobrem stanju. Tel. na št. 226131 v opoldanskih ali večernih urah.

Tudi Poletovi kotalkarji na openskem Taboru 87

Na veliki šmaren so v okviru prireditve ob openskem Taboru 87 zaplesali mladi kotalkarji ŠD Polet. Za to priložnost so pripravili skupno koračnico in več posameznih nastopov. V nedeljo je na ploščadi pred Prosvetnim domom nastopilo godbeno društvo iz Nabrežine

razstave

V prostorih bivše konjušnice pri Miramaru je do 30. septembra odprta monografska razstava, posvečena Gustavu Pulitzerju Finaliju.

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta grafična razstava domačih umetnikov.

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta do 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka - 17.00-20.00, v soboto in nedeljo - 11.00-13.00 in 17.00-20.00.

SKD Tabor - Opčine - v Prosvetnem domu je odprta razstava SPORT, DESIGN IN PROSTI ČAS. Oblikovalca Anka in Boris Selan.

razne prireditve

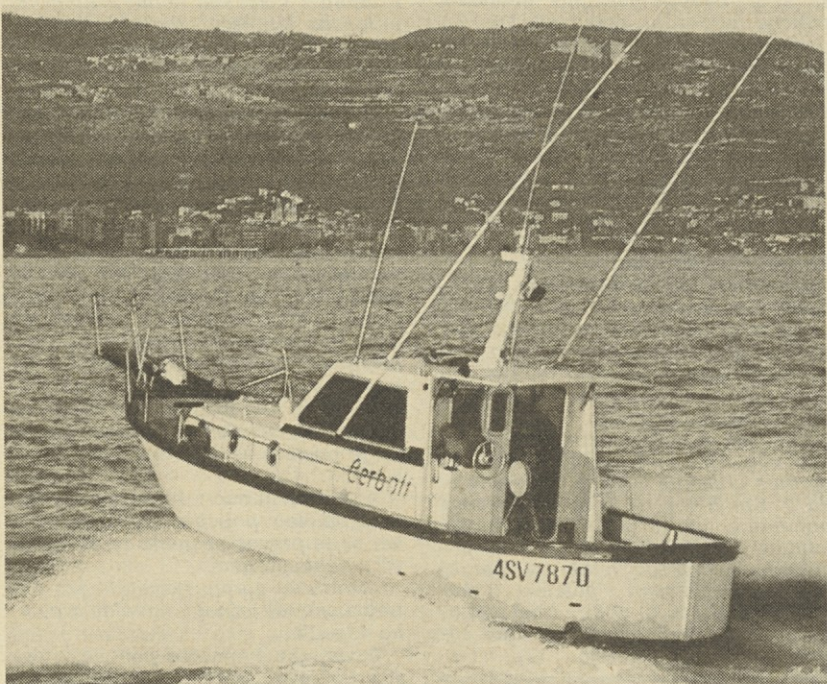
V nedeljo, 23. t. m., bodo Barkovljani počastili svojega patrona sv. Jerneja. Ob 8. uri bo slovesna maša, po maši pa procesija. Vabljeni!

ŠD Primorje priredi na Proseku 21., 22. in 23. t. m. ŠPORTNI PRAZNIK v prostori kulturnega doma Na Balancu s sledočim programom: v petek ob 17. uri odprtje kioskov; v soboto ob 16. uri odprtje kioskov, ob 16.30 turnir v briškoli in ob 21. uri ples z ansamblom Pomlad; v nedeljo ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri tradicionalna nogometna tekma stari - mladi in ob 20.30 ples z ansamblom Pomlad. Vabljeni!

ti in morje

vojko colja

Ribolov dodatna rekreacija za dopustniške kapitane

Sciallino 33 je 10-metrska polizrivna pilotina, ki s 7.500 kilogrami teže lahko kljubuje tudi najhujšemu morju

Ob predstavitvi tržiškega polizrivnega motornega čolna omnia 650 smo pozabili navesti, da ga lahko s pridom uporabimo tudi za športni ribolov, kljub temu da ni to osnovni namen tega plovila. Prepričani pa smo, da je ribolov vedno bolj priljubljen med dopustniškimi kapitani kot dodatna rekreacija med nedeljskimi in poletnimi križarjenji. Prav zato bomo danes posvetili nekaj besed športnemu ribolovu.

Nedvomno lahko trnek namakamo z vsakega plovila, pa naj bo to jadrnica, gliser, gumenjak ali navaden izrivni motorni čoln. Seveda so razlike precejšnje. Jadrnice, ki so namenjene izključno regatam ali križarjenju, so med vsemi plovili najmanj primerne. V teoriji lahko tudi z njih ribarimo, a precej neudobno zaradi visokih bokov in plitvega kokpita. Med nedeljskimi

kapitani se je v našem zalivu za športni ribolov najidealnejša plovila, ki se približujejo oblikam klasičnih ribiških čolnov: paser, gucov in kaičev. Ti so seveda obvezno izrivni, kar pomeni da čoln izriva vodo, v bistvu orje po morju in je njegova hitrost odvisna od dolžine vodne črte (LWL). Formula za izračun maksimalne hitrosti nekega izrivnega čolna je zelo preprosta. Kvadratni koren dolžine vodne črte pomnožimo z 2,54 in dobimo maksim

malno teoretsko hitrost v vozlih. Takih čolnov je na italijanskem tržišču kar precej, v zadnjem času pa gredo bolj slabo v promet. Vsakomur je lahko jasno, da so taki čolni skrajno počasni, da postajajo v sodobnem hitrem ritmu življenja nezanimivi tudi za tiste ljubitelje morja, ki jim je ribarjenje glavni cilj. Marsikomu kaj kmalu mine volja, da bi še po več urah plovbe prispel na območje, kjer je verjetnost ulova večja.

Prednost težkega izrivnega čolna, ki je stabilen tako na sidrišču kot med plovbo, izničuje torej počasnost. Načrtovalci športnih plovil so zato pričeli prilagajati dno izrivnih čolnov, da bi premostili kritično hitrost. Ker se s povečano hitrostjo pri izrivnih čolnih krma pogrezne, premec dvigne in se s tem avtomatično zmanjša dolžina vodne črte in s tem tudi hitrost, je bilo treba to značilnost odpraviti. V začetku so to dosegli s hidrodinamičnimi podvodnimi krili v krmi, ki so jih doždajali klasičnim izrivnim čolnom. Taki čolni niso seveda postali gliserji, a s premostitvijo kritične izrivne hitrosti so skoraj podvojili svojo hitrost in tako postali polizrivni čolni. Kmalu pa so načrtovalci spoznali, da to ni najboljša rešitev in so v bistvu začeli graditi dna, ki so bila v premcu izrivna, v zadnjem delu pa podobna gliserskim. Gliserji z lahkoto prekoračijo kritično hitrost, ker je njihovo dno takih hidrodinamičnim oblik, da se plovilo v bistvu dvigne nad vodno površino in nekako polzi po njej z zadnjim delom. To pa dosežejo le v pravem razmerju med močjo motorja in težo plovila. Ker se gliserji med počasno izrivno plovbo zaradi precej plošatega dna in nizke teže bolj slabo obnašajo, so primerni le za mirno morje. S povečanimi razsežnostmi seveda tudi gliserji lahko kljubujejo vremenskim neveščnostim, a taka plovila postajajo nadvse draga.

Pri polizrivnem čolnu je vse lažeje. Med počasno vožnjo se večina teh čolnov obnaša kot pravi izrivni čoln, v polizrivni plovbi pa ni hitrost taka, da bi povzročala večje težave ob srednji vzvalovanosti morja. Polizrivni motorni čolni so torej kot nalašč za zahtevnejši športni ribolov.

ženska in njena stvarnost breda pahor

Zapeljivost danes

Zapeljivost je ženskega spola. Vendar v tem primeru ne zaradi neizpodbitnih pravil slovenske slovnice, temveč po pravici, ki pripada najmočnejšemu uporabniku. Aktivne zapeljivke so dandanes namreč predvsem ženske, ki se spogledovanju, nastavljanju in ostalim oblikam bolj ali manj očitnega namigovanja predajajo kot izredno prijetni igri.

Povsem zmotno bi bilo še misliti, trdijo strokovnjaki o človeškem obnašanju, da moški zapeljuje ženske in jih s tem dejansko skušajo zvabiti na konkretnejše področje spolnosti. Do takšnih, za Italijo povsem presenetljivih zaključkov (po mnenju že omenjenih strokovnjakov), so prišli po pregledu ankete, ki jo je na temo »Zapeljivost danes« izvedla znana firma za raziskavo javnega mnenja Makno.

Marsikdo iz tabora statistično zapeljanih (beri moških) bo po teh uvodnih ugotovitvah pikro pripomnil, da je lahko že iz lastnih izkušenj razbrl, kako se svet vrti. Ne glede na takšne sodbe na rovaš žensk v vlogi zapeljivk pa je treba zatrditi, da so tako statistični podatki kot pa splošna miselnost v Italiji trdili, da je moški lovec, ženska pa plen, iz česar je bilo sklepati, da je bil moški aktivnejši partner v igri.

Vendar pa ni nujno, da gre za isto igro oziroma za enak cilj, pripominjajo strokovnjaki, ki so se nad zadnjimi podatki inštituta Makno močno zamislili: ženske se grejo igro zapeljevanja, ki je večinoma sama sebi namen, moški lovijo za otipljivejše rezultate. Po mnenju žensk, ki se rade predajajo nedolžnemu in igrivemu zapeljivanju, takšna igra nima nobene zveze s strogimi pravili morale oziroma ni v njej nič pregrešnega, če seveda ni namensko usmerjena do cilja, ki pa iz moških misli še ni bil pregnan.

Prvi podatek omenjene raziskave, ki je spodbudil nadaljnjo bolj poglobljeno analizo prejetih odgovorov, se nanaša prav na odnos med zapeljivanjem in splošnim čutom morale. Več kot polovica vprašanih je bila namreč mnenja, da zapeljevanje za moralnega vidika ne gre obravnavati, ker nastopa v različnim sferah. Nekaj čez 30%

intervjuvancev je sicer še vedno menilo, da je z vidika splošne morale aktivno uveljavljanje zapeljivosti v nekaterih primerih obsojanja vredno dejanje.

Sicer pa so za večino intervjuvanih »situacije, v katerih pride do zapeljevanja« prijetni oziroma brezskrbni trenutki. O tem so globlje prepričane ženske kot moški: slaba tretjina vprašanih moških je namreč menila, da je zapeljevanje uvod v spolno igro, medtem ko je bilo tega mnenja samo 17,5% intervjuvanih žensk.

Drugačno pojmovanje pravil in ciljev zapeljevanja pa ne pogojuje samo sestave in branja statističnim podatkov, temveč se lahko večkrat pokaže tudi v vsakodnevni praksi. Pri izvajanju igre, v kateri je kot kaže italijanska ženska v povprečju dosegla že zavidljivo spretnost, se poslužuje raznoraznih prijemov, tudi tistih, ki sodijo med klasične rekvizite izzivanja na spolno igro. Tako lahko pride do hudih nesporazumov, ko mora zapeljivka prepričati svojo žrtev, da je igre že konec, ko bi se po klasičnim merilih dvobojevanja med moškim in žensko morala pravzaprav še začeti.

Strokovnjaki zato opozarjajo neprevideni moške, češ naj bodo pri odzivu načetno zapeljevanje oprezni. V bistvu bi se pač morali osvestiti, da se jež začela nova era, v kateri se ženske rade poigravajo in v spogledovanju terpodobnim ištejo predvsem potrditev svojega šarma. Ne smemo namreč pozabiti, da sodobna ženska porabi veliko denarja in časa za urejanje lastne zunanjosti ter na splošno za svoje dobro počutje. Uspešnost nedolžnega zapeljevanja ji velikokrat potrdi, da so se drage naložbe le obrestovale.

Po drugi strani pa drugače lahkočno izvedena anketa odkriva, in temu vidiku pripisujejo strokovnjaki velik pomen, da v italijanskih očeh, predvsem ženskih a dovolj zaznavno tudi v moških, zapeljivost ne vodi več naravnost v greh. Večja sproštenost pri obravnavi tega vprašanja naj bi kazala, da je javno mnenje le preraslo nekatere miselne kalupe.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Portomatto
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik - tri minute
14.00 Film: ...e per tetto un cielo di stelle (vestern, It. 1968, r. G. Petroni, i. Giuliano Gemma, Mario Adorf, Magda Konopka)
15.35 Risanka: Rosaura
16.00 Nanizanka: Taxi
16.25 Dokumentarec: I misteri del gigante africano
17.25 Nadaljevanka: Appuntamento con il mistero - ESP (2. del)
18.30 Variete: Portomatto (2. del)
19.40 Almanah in vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Film: Momenti di gloria (dram., ZDA 1980, r. Hugh Hudson, i. Ben Cross, Ian Charleson, Ian Holm)
22.30 Dnevnik
22.40 Športna sreda, vmes Mednarodni atletski miting (prenos iz Zuricha)
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

12.00 Dok.: Emma e il nonno
12.10 Nadaljevanka: Una storia viennese - Sfortuna in amore (8. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.25 Dnevnik - šport
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.20 Zabavna oddaja: Arcobaleno, vmes dokumentarec o rastlinah, risanka Dick Tracy in nanizanka Blondie
16.50 Film: Il rossetto (dram., It. 1960, r. Damiano Damiani, i. Pietro Germi, Georgia Moll)
18.25 Športne vesti
18.40 Nanizanka: Perry Mason
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.30 Film: Mille miliardi di dollari (krim., Fr. 1981, r. Henri Verneuil, i. Patrick Dewaere, Mel Ferrer, Jeanne Moreau)
22.35 Dnevnik
22.50 Aktualno: Poletni almanah
23.40 Dnevnik - kratke vesti
23.55 Nočni film: Mannequin - Frammenti di donna (dram., ZDA 1970, r. Jerry Schatzberg, i. Faye Dunaway, Barry Primus)

RAI 3

17.25 Šport: Evropsko prvenstvo v plavanju (prenos iz Strassbourga)
19.00 Dnevnik
19.20 Deželne vesti
19.30 Glasbena oddaja: Pokerconcerto compilation (vodi Mauri Micheloni, prenos iz dvorane Bussola Inn iz Chianciana)
20.00 Izobraževalna oddaja: Jadranje, tehnika in prireditev - Veter in morje (pripravila Ettore Del Giacco in Aldo Falchetti, r. Filippo Bussi, 3. del)
20.30 Nanizanka: I professionals - Missione segreta
21.30 Dnevnik
21.45 Film: Le piacevoli notti (kom., It. 1966, r. Armando Crispino, i. Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Gina Lollobrigida)
23.40 Dokumentarec: Planetarij - Radoveden pogled med poletne zvezde (pripravila Giangi Poli in Biancamaria Pontillo, r. Sandra Quarra)
23.55 Dnevnik
24.00 Deželne vesti

RTV Ljubljana

17.00 Poročila
17.05 Otroška oddaja: Pravljice iz lutkarjevega vozička - O možu, ki ni znal nobene zgodbe
17.25 Šport: EP v plavanju (prenos iz Strassbourga; evropsko prvenstvo, katerega pobudnik in glavni organizator je bil Madžar Donath leta 1926, se letos vrši že osemnajstik zapovrstjo. Že drugič se EP pojavlja v Franciji, tretjič pa bodo tekmovanja potekala na zaprtem. Po prvem poskusu v Londonu, leta 1938, je preteklo več kot 40 let, da so to ponovili leta 1981 v Splitu.)
19.00 Risanka
19.26 Vremenska napoved
19.30 Dnevnik
20.00 Šport: Mednarodni altetski miting (prenos iz Zuricha)
23.15 Dnevnik
23.30 Zabavna oddaja: Poletna noč, nato ameriška nadaljevanka Sever in Jug (po romanih Johna Jakesa, r. Richard T. Heffron in Kevin Connor, 11. del)

TV Koper

17.00 Otroški program: risanke - Don Chuck il castoro
17.25 Šport: plavanje - finale evropskega prvenstva (prenos iz Strassbourga)
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:
DEVIN — Začel se je sedmi Mladinski raziskovalni tabor Devin '87
OPČINE — Drugi Trst: med najušpnejšimi oddajami Radia Opčine, razgovor z odv. Berdonom, zgod. S. Pahorjem in politikom Parovelom
PALMANOVA — Z razstave o urbanistiki evropskih mest v renesansi: odtis, knjige in kartografija iz 17. in 18. stoletja

19.30 TVD Stičitše
19.55 Šport: Mednarodni atletski miting (prenos iz Zuricha)
23.00 Informativna oddaja: TVD Vsedanes
23.15 Poletni variete: Sotto le stelle

CANALE 5

8.30 Jutranja telovadba
8.40 Nanizanki: La grande vallata, 9.30 Alice
10.00 Film: La promessa (dram., ZDA 1981, r. Don Taylor, i. Melissa Michaelson)
11.30 Nanizanki: Lou Grant, 12.30 Bonanza
13.30 Nadaljevanka: Colorado
14.30 Film: La caduta di un angelo (dram., ZDA 1981, r. Robert Lewis, i. Dana Hill, Melinda Dillon)
16.00 Nanizanke: Kate e Alie, 16.30 L'uomo di Atlantide, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 Una famiglia americana, 19.00 I Jefferson, 19.30 Love Boat
20.30 Film: Il tormento e l'estasi (biog., VB 1965, r. Carol Reed, i. Charlton Heston, Rex Harrison, Tomas Milian)
22.30 Znanstvena oddaja: Big Bang estate
23.50 Nanizanki: Fifty Fifty, 0.50 Sceriffo a New York

Lobo, 11.00 La squadriglia delle pecore nere, 12.00 Due onesti fuorilegge
13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Banana Split, Chappy, La corsa senza limiti, Masters
14.30 Nanizanke: Detective per amore, 15.30 Mary Benjamin, 16.15 I giorni di Brian
17.00 Dokumentarna serija: Quaderni della natura
17.30 Nanizanke: Il Santo, 18.30 Switch, 19.30 New York, New York
20.30 Film: L'ultima minaccia (dram., ZDA 1952, r. Richard Brooks, i. Humphrey Bogart, Kim Hunter)
22.15 Nad.: Peyton Place
23.15 Nanizanki: Mod Squad, 0.15 Banacek, 1.30 Ironside

ITALIA 1

8.30 Nan.: La strana coppia
9.00 Film: Crociera di lusso (glasb., ZDA 1948, r. Richard Whore, i. George Brent)
10.30 Nanizanke: Gli eroi di Hogan, 11.00 Ralph Supermaxieroe, 12.00 L'uomo da sei milioni

di dollari, 13.00 Hardcastle e McCormick
14.00 Glas. odd.: Deejay Beach
15.00 Nanizanki: I forti di Forte Coraggio, 15.30 Furia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lotti, Flo la piccola Robinson, Nanà supergirl
18.00 Nanizanke: Rin Tin Tin, 18.30 Flipper, 19.00 Chips
20.00 Risanka: Alice nel paese delle meraviglie
20.30 Nanizanki: A Team, 21.30 Riptide
22.30 Glasbena oddaja: Be bop a lula
23.30 Nanizanke: Ai confini della realtà, 24.00 Samurai, 1.30 Hardcastle e McCormick

EURV TELEPADOVA

12.00 Nadaljevanka: Signore e padrone
13.00 Risanki: Io sono Teppei, Judo Boy
14.00 Nadaljevanki: Happy End, 15.00 Signore e padrone
16.30 Risanke
19.00 Nanizanki: Sanford and Son, 19.30 Insiders
20.30 Film: Luca il contrabbandiere (dram., It.

1980, r. Lucio Fulci, i. Fabio Testi, Ivana Monti)
22.30 Film: Survivor, l'aereo maledetto (fant., VB 1982, r. David Hemmings, i. Robert Powell, Jenny Agutter)
24.00 Film: Lo specchietto retrovisore (dram., ZDA 1984, r. Lou Antonio, i. Lee Remick, Michael Beck)

TELEFRIULI

12.00 Nanizanka: George
13.00 Dok.: Bella Italia
13.30 Nadaljevanka: Marta
14.30 Nanizanka: Brothers & Sisters
15.00 Dražba: Roberta Pelle
15.30 Glas. odd.: Music box
17.45 Nad.: Naumachos
19.00 Dnevnik
20.00 Dnevnik v nemšcini
20.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
22.00 Nanizanka: Sherlock Holmes
22.30 Dnevnik
23.30 Variete: Il cappello sulle ventitrè
0.30 Informativna oddaja: News dal mondo

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, glasba; 8.10 Poti do branja; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.00 Pregled deželnega tiska; 10.10 Koncert v Tržiču: pianist Massimo Gon (Schumann, Brahms, Skrjabin); 12.00 O življenju z naravo: Živozeleno; 13.20 Zbori: mešani zbor Obala iz Kopra; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Naš popoldan z glasbo in besedo; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Obrazi in utrinki iz slovenske proze; 18.20 Glasbene skice.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo mareljo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Iz dela glasbene mladine Slovenije; 15.00 Radia danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Kvaret DO; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Iz opere Vrtnicarica iz ljubeznih (W. A. Mozart); 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz za vse; 0.05 Nočni program.

RADIO KOPER

7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, Prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Intervjuji, reportaže, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Glasbena oddaja; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER

(italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.40 Summers ago; 7.00 Dober dan; 8.00 Prisrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški koticek; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 11.35 Ansambel Casadei; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popevka; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Oddaja o kulturi in umetnosti; 15.45 Sintonizirani; 16.00 Pogovor s psihologinjo; 16.35 Made in Yu; 17.00 Bubbling; 17.33 Summers ago; 17.45 High power; 18.00 Pulj kliče Koper; 19.00 Zaključek sporedov.

RADIO OPČINE

10.30 Za vsakogar nekaj; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst - L' altra Trieste; oddaje povezuje glasba.

Danes popoldne splavitev ladje AGIP-Piemonte

Kljub počitnicam so v ladjedelnici delali s polno paro na dveh ladjah

V tržiški ladjedelnici bodo danes popoldne ob 17. uri spustili v vodo petrolejsko ladjo AGIP-Piemonte. Pravzaprav bodo v zaprt bazen, v katerem je sedaj ladja, pričeli spuščati vodo. Voda bo stekala v bazen vso noč in šele jutri bodo odprli zapornice, da bo ladja lahko izplula iz bazena. Privezali jo bodo ob doku ladjedelnice, kjer bodo zatem izvajali zadnja dela. Ladjo bodo konec oktobra izročili družbi SNAM, ki jo je naročila.

Gre za tretjo ladjo iz te serije, ki jo je tržiška ladjedelnica izročila družbi SNAM od leta 1983. Gre za ladjo s 113.000 tonami nosilnosti, dolga je nad 200 metrov, široka nad 40. Družba SNAM, ki prevaža petrolej po naročilu državne družbe AGIP, posodablja svojo floto.

Na ladjah so delavci delali tudi v zadnjih dveh tednih, ko so bile tudi v ladjedelnici kolektivne počitnice. Tako na tej ladji kot na veliki pomorski ploščadi, ki jo prav tako dokončujejo v tržiški ladjedelnici, je delo potekalo skoro normalno, saj je tu bilo zaposlenih nad 1.000 delavcev. Ploščad Micoperi bodo izročili naročniku čez kak mesec.

Kljub temu pa je še vedno okrog 800 delavcev ladjedelnice v dopolnilni blagajni. To bo do začetka prihodnjega leta, ko bodo v tovarni imeli polno naročil in dela. Nameravajo tudi vzeti v službo nove delavce. Do tega bo prišlo po več letih.

Že pred koncem leta bodo pričeli graditi ladjo za prevoz razsutega tovara in ladjo za prevoz kontejnerjev. Narčtovalci pripravljajo že vse potrebno za začetek del na dveh ladjah za prevoz potnikov, to je za luksuzne ladje za križarjenja, in za eno večjo ladjo za prevoz premoga. Vsa ta naročila bi tržiški ladjedelnici zagotovila dela za nekaj let.

Enzo Miculin novi predsednik CNA

Enzo Miculin iz Gorice je novi pokrajinski predsednik obrtnega združenja CNA. Izvolili so ga na seji širšega pokrajinskega odbora. Dosedanji predsenik Marzo je namreč že v letošnjem marcu sprejel tajniško mesto, ki ga je zapustil dolgoletni tajnik-funkcionar Teobaldo Betta. Miculin je las-

tnik dobro vpeljane delavnice kovinske opreme na Tržaški cesti nasproti letališča, na ozemlju sovodenjske občine. Novi predsednik je v svojem govoru poudaril pomen, ki ga je gibanje obrtnikov dobilo v zadnjem času, ko so štiri vsedržavne zveze šle prvič v enotno akcijo za doseg boljšega tretmana s strani vlade za vse obrtnike.

Prepovedan vstop na poljske poti

Goriško županstvo je te dni izdalo ukaz o prepovedi vstopa na kmetijska zemljišča in uporabe poljskih poti, ki niso odprte za javni promet. Ukrep so sprejeli s ciljem, da zaščitijo pred tatvino poljske pridelke. Ne gre za nekakšen anahronističen in morda samo formalen ukrep, kakor bi kazalo na prvi pogled. To, da si nezakoniti lastniki kaj radi prilastajo pridelke na tujih njivah in vrtovih, se žal še zmeraj dogaja.

Prav zato je prepoved vstopa na kmetijska zemljišča in prepoved vstopa in uporabe poljskih poti občanom, ki na kmetijskih področjih nimajo kaj iskati, še kako upravičena.

Bo morje v prihodnje bolj čisto?

Karabinjerji ugotavljajo kako je z izlivanjem odplak

Za letos je po vsej verjetnosti že prepozno, vendar se bodo posledice akcije, ki jo te dni opravlja posebna skupina karabinjerjev, poznale prihodnje leto, ko naj bi bilo morje med Tržičem in Gradežem bolj čisto. Znano je namreč, da velja že od začetka julija prepoved kopanja na plaži v Starancanu in v znanem kopališču Mari-na Julia.

Karabinjerji opravljajo te dni natančne preglede v raznih (ne)industrijskih obratih na območju med Tržičem in Gradežem in preverjajo, kako je urejeno odstranjevanje odplak. Doslej so opravili že kakih 40 pregledov in, kakor je slišati, naj bi ugotovili kar precejšnje število kršilcev. Govor je o ducatu izrečenih mandatnih kazni.

Z akcijo bodo karabinjerji, ki delujejo v sodelovanju s posebnim oddelkom tega korpusa, ki je bil nedavno ustanovljen v Rimu, nadaljevali tudi v prihodnjih tednih.

Čeprav bo vprašanje onesnaževanja Tržaškega zaliva dokončno urejeno z

pismo uredništvu

Pojasnilo prometne policije o potovanju bolnika v Benetke

V zvezi s člankom Tekma s časom pacienta iz Gorice, ki smo ga objavili 13. t. m., nam je poveljnik prometne policije za Goriško polkovnik De Menech poslal sledeče pojasnilo, ki po-pravlja netočnost v omenjenem član-ku glede težav, ki naj bi nastale v pr-vem delu potovanja g. Carla Kufahla:

"Prometna policija je izvedela za dogodek, neuradno in s posredovan-jem tretjih oseb, ko se je g. Kufahl s svojim avtomobilom ravnokar odpe-ljal proti letališču Tessera pri Benet-kah. Odločil se je namreč, v strahu da bi zamudil edini linijski polet za Bru-selj in torej, da ne bi prispel pravo-časno za presaditveno operacijo, da se na letališče odpelje z lastnim pre-voznim sredstvom. Tako ni bilo mo-goče izpeljati razmeroma hitrega po-stopka državnih organov, predvidene-ga za podobne primere.

Časa za izvedbo takih ukrepov ni bilo več, zato smo skušali doseči pri organih obmejne policije na letališču, da g. Kufahlu v največji možni meri pomagajo in carinske formalnosti omejijo na minimum. Prosili smo po-veljnika linijskega letala za Frank-furt, naj bi zakasnil s poletom, v me-jah možnosti, če bi potnik imel zamu-do. Kasneje je letalo, ker je bila za-muda prevelika, poletelo.

S posredovanjem goriške Prefekture je bil nato takoj organiziran prevoz g. Kufahla z vojaškim helikopterjem na milansko letališče Linate. Od tod je lahko s linijskim letalom odpotoval v Bruselj pravočasno za operacijo za presaditev.

Medtem je Prometna policija že po-skrbela za vse potrebno, če bi slučaj-no prišlo do tehničnih težav z vojaš-kim helikopterjem, da bi g. Kufahla prepeljali s hitrim službenim vozilom iz Benetk na letališče v Milan.

Torej ni bilo nobenega nesorazu-ma ali težav, preprosto, ker ni bilo predvideno, da bo patrola prometne policije čakala g. Kufahla na izstopni postaji avtoceste pri Quartu d'Altino. Poleg vsega, niti ne bi uspeli kaj ta-kega pravočasno organizirati, upošte-vajoč da je bilo tukajšnje poveljstvo o dogodku seznanjeno z zamudo, potem ko je pacient že odpotoval za Benet-ke.

Alternativni načrt, ki ga je pripravi-la Prometna policija, se ni izvedel, ker se je prevoz pacienta lahko opravl-sal s helikopterjem.

Smatramo gornje pojasnilo kot po-trebno zaradi točnega navajanja pote-ka dogodkov."

Poveljniku Prometne policije v Go-rici polkovniku De Menechu se za-hvaljujemo za pojasnilo, ki v pravo luh postavlja dogodek, o katerem je go-vor. O vsekakor zanimivem dogodku smo pisali tako, kot smo bili obvešče-ni, enako kot sta to naredila v goriški kroniki tudi druga dva tukajšnja ita-lijanska dnevnika. Seveda izražamo za-dovoljstvo, da je kljub začetnim ne-sporazumom bila akcija uspešno spe-ljana.

Vozni red vlakov v Novi Gorici

ODHODI Z NOVOGORIŠKE ŽELEZNIŠKE POSTAJE
PROTI JESENICAM: 3.35, 5.46(*), 7.00, 11.23, 15.35, 19.40.
PROTI SEŽANI: 4.21, 6.51, 12.45, 15.33, 18.45.
PROTI AJDOVŠČINI: 5.02(*), 13.09(*), 15.17(*), 21.05(*).
PROTI GORICI: 9.40, 18.27.

PRIHODI VLAKOV NA NOVOGORIŠKO POSTAJO:
Z JESENIC: 0.08, 6.24, 8.18, 12.43, 16.15, 18.36(*), 20.18.
IZ SEŽANE: 6.30, 9.11, 15.10, 18.25, 23.02.
IZ AJDOVŠČINE: 6.42, 14.54, 16.43, 22.53.
IZ GORICE: 8.31, 17.26.
Legenda: (*) ne vozi ob nedeljah in praznikih.

prispevki

Ob nekaj veselih dogodkih na Vrhu daruje družina Križman 100.000 lir za opremo Kulturno-športnega središča na Vrhu.

Za Kulturno-športno središče na Vrhu daruje N.N. 1.000.000 lir.

Ob obletnici smrti Oskarja Vižintina prispeva družina 50.000 lir za Kulturno-športni center na vrhu.

izleti

SPD Gorica priredi 23. avgusta vzpon na Veliko Ponco. Vodi Ivo Berdon, ki nudi tudi podrobnejša pojasnila o izletu. Odhod ob 7. uri s Travnika. Prevoz s lastnimi sredstvi.

Društvo nadalje obvešča, da bo v ne-deljo, 6. septembra, delovna akcija v do-lini Lepene oziroma pri Domu pri Krn-skih jezerih. Podrobnejša navodila bodo sporočili v prihodnjih dneh.

Društvo slovenskih upokojencev obvešča, da bo avtobus, namenjen v Karni-jo in v Rezijo, odpeljal izletnike v nede-ljo, 23. avgusta, ob 7.uri iz Podgore. Na vrsti bodo postajališča v Pevmi, pri gos-tilni Primožič v Gorici, na Travniku, v Štandrežu in v Sovodnjah.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje pri-re-di v nedeljo, 13. septembra, ob 15.30 pri Jordanu Semoliču v Jamljah tradicional-ni piknik. Do 7. septembra vpisujeta Et-tore Moro in Marijan Semolič.

kino

Gorica

CORSO Zaprtó. Jutri 18.30-21.30 »Il ca-morrista«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.00-22.00 »Amica erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Nevidni voznik«, 20.30 »Le-genda o zelenem vitezu«. **DESKLE** 19.30 »Superdekle«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Pontoni e Bassi, Raštel 52, tel. 83349. **DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU** San Nicolò, Prvomajska 94, tel. 790338.

Ranil ga je vijak motornega čolna

Neobičajna nesreča je v ponedeljek pozno popoldne doletela 43-letnega Bruna Apollonia iz Milj, ul. D'Annunzio 3, ki je na zdravljenju v bolnišnici na Katinari.

Nesreča se je pripetila na morju, na-sproti glavne plaže v Gradežu, približ-no miljo od obale. Po dosedanjih ugo-tovitvah naj bi Apollonio padel v mor-je z motornega čolna. Čeprav s precej težkimi poškodbami, je z lastnimi močmi uspel priti do obale. Prepeljali so ga najprej v bolnišnico v Tržiču, potem pa na Katinaro.

Približno dve uri pa sta se posadki dveh čolnov luške kapitanije iz Gra-deža trudili, preden so ustavili motor-ni čoln, ki je s prižganim motorjem in s precejšnjo hitrostjo krožil na odrp-tem morju.

Razočaran podjetnik Ivano Di Zorz, ker na njegovo pobudo ni odziva Tudi v nogometu premalo podjetnosti

Ivano Di Zorz je kar precej razočaran. Znani goriški podjetnik, ne-koč znani nogometni igralec, ki mu pri srcu leži razvoj tukajšnjega no-gometa, je bil pripravljen prevzeti krmilo nogometnega društva Gori-zia. Vendar je, čisto upravičeno, da-jal predloge in tudi postavljaj po-goje. Sam bi iz svojega žepa dal v to pobudo precej milijonov. Ni pa hotel biti sam in želel si je skupino partnerjev, ki bi kot on dali iz las-tnega žepa kak milijonček in zatem vodili ekipo. Pred počitnicami se je Di Zorz obrnil do goriškega župana Scarana. Ta je obljubil, da bo zbral

deset ali še več podjetnikov. Iz vse-ga tega ni bilo nič. Di Zorz nam je včeraj potožil, da Scaranu poskus očitno ni uspel. Župan je šel na po-čitnice, ne da bi mu povedal, kdo bi bili ti podjetniki.

Vse je torej v zraku. Prejšnji, toč-neje povedano sedanji upravitelj društva Gorizia Sasso pa nima več interesa, da bi ostal v Gorici. Pre-malo je namreč v Gorici zanimanja za nogomet. Zaradi tega je nekaj igralcev že prodal, druge presedlal v neko furlansko ekipo, ki jo bo mož še naprej vodil. Ostali pa ča-kajo, ne da bi vedeli kako in kaj. V prvih dneh septembra začno razna tekmovanja, društva Gorizia ni ni-hče nikamor vpisal. Kaj bo z ostali-mi igralci pa se ne ve.

Zanimanja za nogomet je torej v Gorici malo, odločno premalo. Ne-koč, ko je takratno društvo Pro Go-rizia vodil podjetnik Tacchini, je bilo tu mnogo mladih talentiranih nogometašev, ki so potem romali v večja italijanska društva, tudi prvo-ligaška, in so se tam tudi izkazali. Veliko so dajali v vzgojo mladih nogometašev. Imeli so tesne stike z društvu na goriškem podeželju. V zadnjem času pa vsega tega ni bilo

več, marsikdaj se je celo zdelo, da postaja osrednje goriško društvo nekaka podružnica društev iz kake-ga manjšega kraja v Furlaniji.

Tudi zaradi tega je bilo v zadnjih letih marsikdaj premalo zanimanja publike za nogometne tekme. Več je celo bilo gledalcev na tekmah podeželskih ekip, še zlasti ko so bili na sporedu dvoboji med ekipa-mi sosednih krajev. Več je seveda zanimanja za košarko, saj je goriš-ka ekipa v takih prvenstvih, kjer lahko občasno vidiš najboljše ita-lijanske košarkarje.

Ob vsem tem pa ostaja zares »klavc v puščavi« tisti podjetnika Ivana Di Zorza, ki vrh vsega toži, da je v Gorici premalo zanimanja za tukajšnje probleme, premalo že-lje po riziku s strani tukajšnjih po-djetnikov in tudi politikov. V tem pa smo že izven nogometne logike, to je logika splošnega razvoja Gorice. Marsikdaj je pobuda gospodarske-ga značaja šla po vodi prav zaradi tega, ker ni bilo pri nas najti po-djetnika, ki bi šel v riziko. Raje malo a to gotovo, menijo nekateri. Tako kot v industriji, trgovini in še kje drugje je torej tudi v nogometu. Nič novega pod goriškim soncem.

PRIZNANO MEDNARODNO
AVTOPREVOZNIŠKO
PODJETJE

La Goriziana
S.R.L.

GORICA Via D. D'Aosta 180 - Tel. (0481) 20787, 20866
Prevzemamo prevoz vsakovrstnega blaga

VIPA

PRIMEX - PRIMORJE EXPORT
nova gorica p.o. jugoslavija

VIPA VSKA CESTA 13

65000 NOVA GORICA

OBVEŠČA, DA JE BREZCARINSKA PRODAJALNA

PRIMEX SHOP
DUTY FREE

odprta s sledečim urnikom:

PONEDELJEK: OD 9. DO 13. URE
OD TORKA DO SOBOTE: OD 9. DO 20. URE
NEDELJA: OD 14. DO 20. URE

NUDIMO BOGATO IZBIRO TOBAČNIH IZDELKOV, PARFUMOV,
UR, IGRAČ, ŠPORTNE OPREME ZA TENIS, RAZNIH PIJAČ, TV IN
RADIO SPREJEMNIKOV, VIDEOREGISTRATORJEV.

**PRODAJALNA SE NAHAJA V ROŽNI DOLINI, 200 METROV OD
MEDNARODNEGA MEJNEGA PREHODA RDEČA HIŠA.**

Ob izvajanju predstavnikov Tabora mladih

Ali so kulturna društva stvar romantike?

VOJMIR TAVČAR

Ali so kulturna društva samo stvar preteklosti, nostalgčnosti, romantike? Izvajanje nekaterih predstavnikov Tabora mladih, ki smo ga objavili v prejšnjih tednih, je izzvalo marsikatero polemiko in negotovanje, čeravno je razprava ostala za zaprtimi vrati in ni prišla v javnost. Morda je dejstvu, da polemika ni bruhanila na dan in da ni nihče odgovoril izzivu mladih, botrovalo poletje, ko je dober del ljudi na oddihu, morda pa želja, da bi o teh vprašanjih še ne začeli javne razprave. Vendar trditve predstavnikov Tabora mladih so marsikoga zbudle, marsikoga je zaskalelo, ker mladi tako mislijo.

In povsem naravno je, da je tako. Trditev, da so društva preživela, da jih vzdržujemo umetno, da so odraz nostalgčnosti in romantike, povezane s partizanstvom, samoumevno prizadene še zlasti tiste, ki se vsa povojna leta (in marsikdo je začel že med vojno ali še prej) nesebično razdajajo v društvih in v ZSKD, da bi s svojim delom in s svojimi pobudami animirali sredino, v kateri živijo, da bi ohranili in krepili zavest slovenskih ljudi v Italiji. Ne da bi komurkoli jemal zaslug, mislim, da so kulturna društva in Zveza v vseh povojnih letih veliko prispevala, in še prispevajo, da je slovenska narodnostna skupnost pri nas še vedno vitalna, da je kulturno in gospodarsko zrasla, da živi in dela in se bori za svoje pravice. Delo, ki je bilo opravljeno in ki ga društva še vedno opravljajo, je s tega vidika neprecenljivo. Prepričan sem, da so kulturna društva in njihova Zveza struktura, ki nam je še kako potrebna, če hočemo kot skupnost obstati in rasti. O tem med drugim pričra primer Slovencev v videmski pokrajini, ki se krepijo in rasejo tudi ob krepitvi njihovih kulturnih društev.

Seveda to ne pomeni, da mora v društvih in v Zvezi vse ostati tako, kot je. Nasprotno, potrebna je poglobljena razprava o vlogi in delu ZSKD in druš-

tev. Ta vprašanja so v bolj ali manj jasni obliki že večkrat prišla do izraza na glavnih odborih in občnih zborih ZSKD, ostala pa so brez odziva. Odbori društev so vse preveč zasedeni s praktičnim delom, z reševanjem vsakdanjih problemov (od gmotnih do organizacijskih), da bi čutili potrebo po vsebinski razpravi, ki naj postavi pod vprašaj način in zasnovu dela in, bolj na splošno, vlogo in smisel društev samih. Ob zasedenosti in preobremenjenosti z delom je seveda še kopica drugih razlogov, ki so doslej onemogočili tako razpravo, vendar gre za zapreke, predvsem miselne, ki jih bo treba premostiti, sicer se bodo dejansko uresničili očitki Tabora mladih, da so društva zgolj umetna tvorba, odraz nostalgčnosti in romantike.

Samopreverjanje seveda ni za nikogar prijetno, še zlasti ne, ko je treba načeti nekatere temelje, na katerih sloni dolgoletno delo. In vendar z razpravo ne bo mogoče več dolgo odlašati. Kulturna društva in njihovo delovanje, pa tudi Zveza sama so po svojem bistvu še vedno odraz narodnoobrambne tradicije. Obramba pa običajno pomeni, kot je ugotavljal Ace Mermolja v Gorici na shodu o vlogi slovenskih intelektualcev, gradnjo jeza proti nasprotniku, boj z različnimi taktikami s strateškim ciljem, da ne bi podlegli nasprotniku. Narodnoobrambnost pa se navezuje neposredno na partizansko izkušnjo, saj so partizani branili narod pred napadom sovražnika.

Vprašanje je, kot se je ob tisti priložnosti vpraševal tudi Mermolja, v kolikšni meri narodnoobrambnost, ki je bila kot sistem življenja in dela osnovana na jasni ideološki izbiri, še vedno ustreza svetu in družbi, v kateri živimo danes. Res je sicer, da nas napadalnost najbolj nazadnjaških krogov, predvsem pa popuščanje nekaterih sil izsiljevanju teh krogov, silita v obrambo in delno tudi v zapiranje. Vendar to ni in ne more biti odgovor na zastavljeno vprašanje, še zlasti, če se nečemo omejiti (in se ne smemo) na ozek provincialni tržaški ali deželni krog, pač pa

hočemo imeti širši vsedržavni in evropski vidik. V sodobnem svetu, v katerem kraljujeta informatika in kibernetika, ki pa je istočasno izpostavljen nevarnim vetrovom nazadnjaštva in fanatizma, v svetu, ki se spreminja in išče nova ravnovesja, se ne smemo omejiti na nekritično sprejemanje preteklosti, na nadaljevanje neke tradicije. Nujno je, da se zamislimo, da o tradiciji in smernicah ter vsebini dela razpravljamo. Ne zato, da bi zavrnili preteklost, pač pa zato, da bi na deblo tradicije cepili nove sadeže, ki bodo privlačnejši tudi za mlade.

Če pravilno tolmačim besede predstavnikov Tabora mladih, oni iščejo tako pot, obenem pa si želijo razprave, ki naj postavi pod vprašaj marsikatero ustaljeno navado. Seveda bi bilo bolje, če bi bili v tem pogledu jasnejši, če bi jasneje povedali, kaj hočejo in kakšen je njihov načrt. Vendar nekaj nejasnosti in tudi malce zmedenosti nas ne sme presenetiti, kot nas ne sme prizadeti radikalnost nekaterih trditev, saj je za mlade značilno, in tudi prav, da so v svojih zahtevah in trditvah nekoliko ekstremisti. Njihovo razmišljanje pa mora biti za društva in Zvezo — pa ne samo zanje — alarmni zvonec, ki ga ni mogoče preslišati, saj prihaja ta izziv od ljudi, ki so dokazali, pa čeravno ob pomoči in podpori starejših, da so sposobni kvalitetnih dosežkov. Če torej trdijo, da jih okvir društva ali Zveze utesnjuje, da občutijo društvo kot nekaj vsiljenega in preživetega, je pravilno, da se vprašamo, ali je res tako. In kaže, da je med mladimi tako mnenje bolj razširjeno, čeravno ne prihaja tako jasno do izraza.

Zveza in društva, z njimi pa tudi ostale intelektualne sile, so poklicani k razmišljanju in razpravi. Samozaprave, sposobnost, da se postaviš v diskusijo, preverjanje lastnega dela in pogledov, so odraz moči, ne pa šibkosti. Zveza in društva, pa tudi vsa naša skupnost, imajo dovolj življenjske sile, da se izzivu ne izognejo, pač pa spodbudijo razpravo in razmišljanje, iskanje prave poti in prijemov, ki bodo na deblo tradicije cepili nove poganjke.

V Ilirski Bistrici zanimiva razstava tržaškega slikarja Vlada Ivančiča

V obmejnem pasu je poleg Sežane prav Ilirska Bistrica tista, ki prireja razstave najrazličnejših, tudi tržaških slikarjev. Trenutno razstavlja v galeriji Pavlovskega, kjer se je v enem letu zvrstilo kar šestnajst razstav, mlajši slikar, ki smo ga srečevali na raznih skupinskih razstavah v Trstu. Predstavlja se na kratko kot Vlado. Gre za v Pazinu rojenega Vladimira Ivančiča. Zaposlen je pri Dolini v tovarni Velikih motorjev.

Zanimivo je, da ga je prav velična tega tovarniškega objekta odtujila oljnatemu slikanju mirnih krajin in ga preusmerila v živahnije vizije. Te naj bi izražale nemir človeštva, ki je ujeta v labirint nesluštenih odkritij, ki vodi jo v vrtince še ne prav dojetih in jasnih črt našega bodočega razvoja. Bo ta razvoj dober ali slab?

Takšna občutja je seveda moč likovno ponazarjati le abstraktno, z živahnostjo potez in barv, ki jih Vlado najraje posredno, s postopkom monoipije, prenaša na belino velikih pol. Z domiselno igro stotin barvitih peg in oblastih potez dobijo slike kozmični navdih, s strožjo črtnostjo ujete v mrežaste črtnice pa zemeljsko trdnost sveta. S tem naj bi v nas sprožale globlja občutja.

Milko Bambič

V prvi polovici septembra

Tudi letos nova mednarodna literarna nagrada Vilenica

V jesensko prebujanje kulturnih dejavnosti, manifestacij, prireditev itd., sodi brez dvoma tudi mednarodna literarna nagrada Vilenica. Vilenica, kraška jama lučaj od Trsta, je leta in leta gostila slovenske pesnike, ki so na literarnih večerih posredovali izseke svoje ustvarjalnosti. Na teh prireditvah so sodelovali tudi poeti iz našega zamejstva, večinoma sicer vedno eni in isti (dva ali trije, kot da ne bi bil pri nas kakovostni razpon širši) pa pesniki iz drugih slovenskih krajev. Iz intimne, manjše prireditve, se je sedaj Vilenica prelevila v mednarodno in postala ena izmed osrednjih tovrstnih kulturnih dogodkov.

Vilenica 87 bo na sporedu od 10. do 13. septembra v Lipici pri Sežani, selila pa se bo tudi v ostale primorske kraje. Prvi nagrajenec »nove« Vilenice je bil lani italijanski pisatelj Fulvio Tomizza, ime letošnjega nagrajenega pisatelja (kaj, če bi bil Slovenec?), ki ga je izbrala žirija Društva slovenskih pisateljev ob pomoči mednarodnih konzultantov, bo razglašeno med dogajanje Vilenice 87, to se pravi, da je zaenkrat še neznan...

Letošnje Vilenice se bodo udeležili številni pisatelji in intelektualci od Poljske do Italije, se pravi iz vseh dežel, ki jih zaobjema Vilenica in seveda tudi iz Jugoslavije. Upati je, da so organizatorji povabili tudi več umetnikov iz »zamejstva«, saj ne bi bilo odveč, da bi lahko ti, ki živijo tik ob meji in blizu Vilenice same, spregovorili in opozorili širšo mednarodno javnost na svojo problematiko in ustvarjalnost. Sicer pa so organizatorji letošnje srečanje obogatili z disputom, na katerega so iz vseh teh dežel še posebej povabili več uglednih esejistov in publicistov, okvir disputu pa bo dal esej italijanskega pisatelja Claudia Magrisa na srednjeevropsko temo »Ewaldova bakla«. Tudi letos bo ob tej priložnosti objavljena publikacija, v kateri bodo v izvirnikih in prevodih predstavljene vsi pisatelji in pesniki, ki bodo nastopili na obeh srednjeevropskih literarnih matinejah.

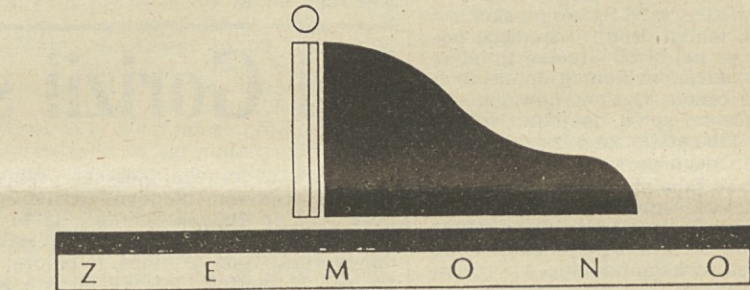
Sicer pa je program letošnje Vilenice naslednji: v četrtek, 10. septembra, bo prihod gostov v Lipico. Sledil bo koncert Vladimira Kovačiča in Bora Turela, nakar bodo izvolili mednarodno žirijo kritikov, urednikov in publicistov za priznanje »Kristal Vilenice 87« (to priznanje bo žirija podelila najboljšemu literarnemu prispevku, ki bo prebran na literarnih matinejah). Naslednjega dne (petek, 11. septembra) bo zjutraj v Sežani prvo literarno branje, ob 16. uri pa bo v hotelu Maestoso disput z Magrisovim esejem. Ob 20. uri bo v jami Vilenica že tradicionalni literarni večer slovenskih pesnikov in nagrajenca Vilenice 87. Na soboto, 12. septembra, bo ob 11. uri v dvorcu Zemono pri Vipavi druga srednjeevropska literarna matineja, na kateri bo mednarodna žirija podelila »Kristal Vilenice 87«. Popoldne bo v Lipici tiskovna konferenca ob 20. uri pa bodo v kraški jami podelili nagrado »Vilenica 87«.

Pianisti se v Zemonu udeležujejo prve mednarodne klavirske šole

TATJANA GREGORIČ

Ajdovščina, predvsem pa dvorec Zemono pri Vipavi sta že od 11. avgusta prizorišči srečanja mladih umetnikov, pianistov, ki so se udeležili prve mednarodne klavirske šole in tekmovanja Zemono 87. Številni transparenti, tako na Razdrtem kot v Novi Gorici, in seveda v Ajdovščini in Vipavi, nas opozarjajo na ta kulturni dogodek. Zamisel zanj je dal novogoriški pianist Benjamin Šaver v želji po dodatnem izobraževanju glasbenikov v Jugoslaviji in potrebi po izmenjavi informacij s širšim evropskim in svetovnim prostorom. Organizacijo je prevzela Zveza kulturnih organizacij Ajdovščina ob veliki moralni in finančni podpori tovarne pohištva iz Ajdovščine Lipa. Šolanje (tema je umetniška obdelava glasbene miniature) poteka pod vodstvom prof. Arba Valdme, pianista in priznanega pedagoga iz Estonije, ZSSR, sicer rednega profesorja na Akademiji umetnosti v Novem Sadu in na Fakulteti muzičke umetnosti v Beogradu.

Delovno srečanje na Zemonu poteka v dveh skupinah. Za individualni pouk se je prijavilo 30 mladih pianistov, za skupinski 33. Študentje, glasbeni pedagogi in dijaki glasbenih šol prihajajo iz šestih držav: iz Italije, Avstrije, ČSSR, ZRN, Argentine in Jugoslavije. V pianističnem tekmovanju, ki bo v soboto, 22. in nedeljo, 23. avgusta, je prijavljenih že 20 glasbenikov, vendar jih programski vodja šole, Benjamin Šaver pričakuje še več. Vsi udeleženci so nastanjeni v študentskem centru v Ajdovščini. Poleg celodnevne izobraževanja (pouk poteka od 7. do večernih ur), se mladi pianisti predstavljajo na večernih koncertih: prva dva sta bila v soboto in nedeljo, 3. koncert bo nočjo ob

- MEDNARODNA KLAVIRSKA ŠOLA
- MEDNARODNO KLAVIRSKO TEKMOVANJE
- INTERNATIONAL PIANO COURSE
- INTERNATIONAL PIANO COMPETITION

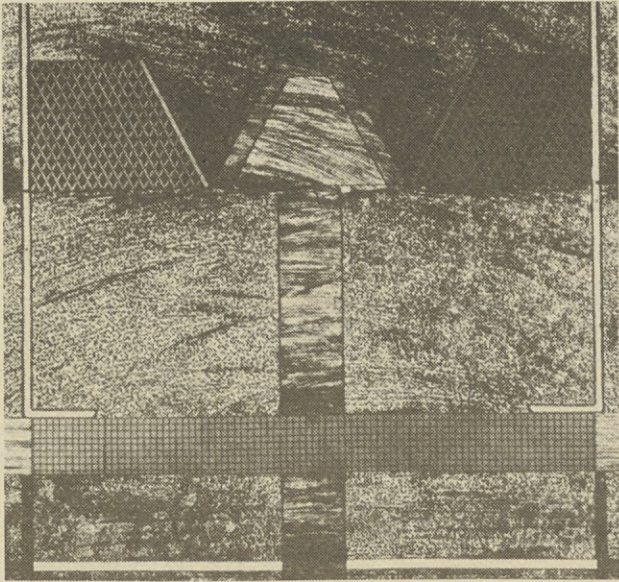
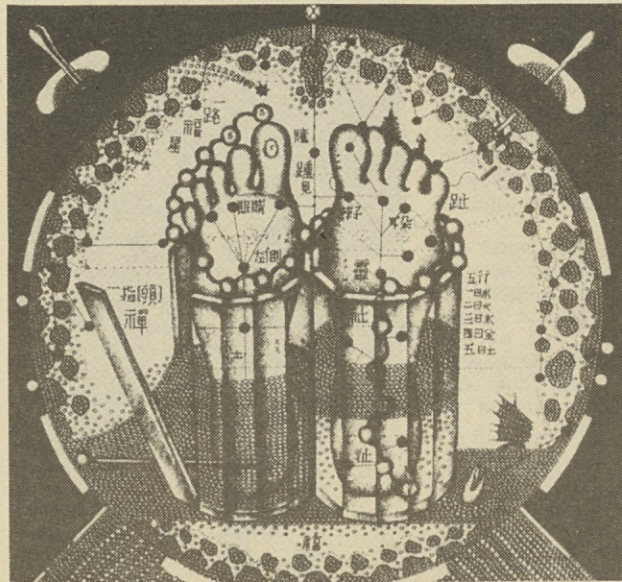
21. uri, v petek, 21. 8., bo zaključni koncert šole, v nedeljo pa zaključni koncert tekmovanja. Profesor Valdma posreduje slušateljem tudi zanimiva predavanja na temi "Materialni prostor za klavirski zvok" in "Tekmovanje kot medij". Posebnost srečanja na Zemonu so tudi večerni avtogeni treningi, ki jih vodi mlada pianistka iz Splita Olja Bučo. Poskrbljeno je tudi za prosti čas. Organizirana so razna družabna in športna srečanja in izleti v zanimivejše primorske kraje. V dijaškem domu je v času šolanja odprta avdio-videoteka za strokovno izpopolnjevanje, organizatorji pa si prizadevajo, da bi v zadnjih dneh šole postregli tudi z videokamero, s katero bi še izpopolnili način poučevanja. Klavirska šola Zemono je že po prvih dneh doživela številna priznanja, tako od samih udeležencev kot tudi od priložnostnih obiskovalcev in javnosti. Brezhibna organizacija, izjemen prostor, pester program in seveda dovolj kakovosten pouk so na dvorcu Zemono oblikovali homogeno glasbe-

no družino. K uspehu šole je nedvomno veliko prispeval tudi novogoriški oblikovalec Bojan Maraž, ki je izdelal celotno grafično podobo propagandnega materiala — le-ta v celoti izhaja iz likovne podobe klavirja in dvorca Zemono.

Preko 70 mladih pianistov, ki bodo do 23. avgusta preživeli v Ajdovščini in na dvorcu Zemono, je naredilo prvi korak za mednarodno klavirsko šolo, ki naj bi v naslednjih letih postala tradicionalna. Ob še nadaljnjem posluhu za umetnost kulturnih delavcev iz Ajdovščine in nekaterih tamkajšnjih organizacij, lahko to tudi pričakujemo.

Ob tem pa bi si tudi želeli, da s tako mednarodno glasbeno manifestacijo zaživi čim več Primorcev, da se vanjo vključijo čim večje število domačih glasbenikov, saj jim je to nedvomno izjemna priložnost za širjenje glasbenega vedenja, za izmenjavo informacij s širšim evropskim in svetovnim prostorom. In za to danes nimamo ravno veliko možnosti.

Podobe z ljubljanskega grafičnega bienala

Stvaritvi Aleksandra Aksinina iz Sovjetske zveze (levo) in Ithipola Thangchaloka iz Tajse

Stefanescu in Cosijeva sta nastopila na Gradu

»Današnje dobo prevevajo globoke bolečine, velike prelomnice, grozne tragedije. Vsaka dežela občuti številne krize in vse so tako neverjetno hude, da je ogrožen sam obstoj zemlje. Znaki novega »prebujanja« vendarle obstajajo: globoko vkoreninjena in obče razširjena potreba po univerzalni enotnosti, po miru.«

S temi besedami je znani romunski baletni plesalec Marinela Stefanescu predstavil v sredo zvečer na Gradu sv. Justa nastop Združenja klasičnega baleta iz Reggio Emilie. Stefanescu je osnoval ples na baletu »Posvečenje pomladi« Stravinskega, Smetanovi simfonični pesnitvi »Vltava« in skladbi »Dialog z neskončnim«, ki ga je ustvaril ob tej priliki romunski skladatelj Adrian Enescu.

Prvi del večera ni bil posebno navdušujoč: Stefanescu ni nastopil dovolj prepričljivo, njegovo izvajanje je bilo togo. Celotno to bi lahko rekli, da so ga v nekaterih situacijah prekosili ostali plesalci. Baletka Liliana Cosi se je izkazala, kljub temu da njena vloga ni prišla dovolj do izraza. Mnogim se je zdelo, da Stefanescu hoče monopolizirati vso pozornost, da je bil ta del baleta osnoven izključno zanj. Pripomniti moramo, da je izvajanje v prvem delu večera skoro gotovo pogojilo tudi nenaklonjeno vreme, saj je pihal hladen veter.

Drugi del programa je bil gotovo bolj posrečen. Enescujev »Dialog z neskončnim« je simbolično raziskovanje duševnosti: človek enaindvajsetega stoletja išče v sebi. Nasilje, ki ga predvsem nosi v sebi, ga neprenehoma skuša. Želja po miru je vedno prisotna v človeku na robu prepada, ki ga predstavlja hamletski dvom. Gre za apokaliptični boj proti vojni in nasilju, ki ogrožata sam obstoj zemlje. Stefanescu se je zelo dobro izkazal: zdelo se je, da je na odru nekdo drug, novi plesalec. Njegov nastop je pritegnil pozornost številnega občinstva in jo držal vključeno do konca baleta.

Dimitrij Gruden

Na 18. evropskem prvenstvu v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu

Rekordi padajo, Italijani odlični

STRASBOURG — Prvi plavalni dan na evropskem prvenstvu je postal z res imenitnimi dosežki: vzhodnonemška ženska štafeta je namreč dosegla nov svetovni rekord na 4x200 m, Britanec Moorhouse pa je izboljšal evropsko znamko na 100 m prsno, poleg tega pa je padla še vrsta državnih rekordov. Še zlasti so se veselili Italijani, ki so z Lambertijem na 200 m prosto osvojili srebro in z Minervinijem bron na 100 m prsno. Poleg tega so Italijani, ki so v finale uvrstili vse svoje tekmovalce, popravili naslednje državne rekorde: z Lambertijem na 200 m prosto, s Persijevo na 100 m prosto, s Felottijevo na 400 m mešano in z žensko štafeto na 4x200 m prosto. Še zlasti pa bo odmeval uspeh Lambertija, ki je prehitel nič manj kot slovitega Michaela Grosa. Oba pa si je privoščil 19-letni skrajša neznani Šved Anders Holmerz. Presenetljiv je bil tudi razplet tekme

na 400 m mešano, kjer je favoritinja Nordova bila šele tretja. Slabo pa so se odrezali jugoslovanski zastopniki. Aleksandra Kučej je bila v kvalifikacijah na 100 m prosto šele 22. in se ni uvrstila niti v B finale. Ista usoda je doletela Majcena in Petriča na 200 m prosto. Majcen je bil 21., a Petrič 24. Vsekakor treba povedati, da je Petriču nastop služil v bistvu le za trening pred preizkušnjo na 1500 m. Vaterpolisti (A skupina) so odigrali že 3. kolo. Jugoslavija je včeraj proti

Španiji (čeprav s težavo) dosegla svojo tretjo zmago, danes pa se bo pomerila z Italijo. Slednja je po porazu proti Sovjetski zvezi v izredno ostri tekmi, v kateri ni manjkalo nekorektnosti, premagala trdoživo Madžarsko. Rezultati:

VATERPOLO

Skupina A: Italija - Madžarska 11:9 (3:2, 3:3, 2:3, 3:1); Jugoslavija - Španija 8:6 (2:1, 2:1, 2:2, 2:2); Romunija - Bolgarija 8:3; SZ - ZRN 11:0; **lestvica:** Jugoslavija in SZ 6, ZRN in Italija 4,

današnji spored - današnji spored

PLAVANJE - kvalifikacije in finali: 100 m delfin moški (Rampazzo za It., Rezmalj in Koželj za Jug.); 200 m prosto ženske (Patronova in Vanninijeva za It., Kučejeva za Jug.); 400 m mešano moški (Battistelli in Sacchi za It., Novak za Jug.); 200 m prsno ženske (Dalla Vallejeva in Pescatorijeva za It.); štafeta 4x200 m prosto moški.

VATERPOLO - skupina A: Italija - Jugoslavija, ZRN - Madžarska, Romunija - SZ, Bolgarija - Španija; **skupina C:** Malta - Avstrija, Švica - ČSSR.

SKOKI V VODO - deska ženske kval. (Scherrijeva in Bisellova za It.).

SINHRONIZIRANO PLAVANJE - posamezno kval. in finale (Concordiova za It., Novokmetova za Jug.).

Madžarska, Romunija 2, Španija in Bolgarija 0.

SKOKI V VODO

Stolp (moški): 1. Kilat (ZRN) 663,18; 2. Stajković (Avs.) 647,25; 3. Glatchenkov (ZRN) 621,60; 5. Castellani (It.) 590,16; 11. Italijani (It.) 557,85.

PLAVANJE

100 m prosto ženske: 1. Otto (NDR) 55'38; 2. Stellmach (NDR) 55'49; 3. Costache (Rom.) 56'11; 8. Persi (It.) 57'08.

100 m prsno moški: 1. Moorhouse (VB) 1'02'13 (evropski rekord); 2. Volkov (SZ) 1'02'43; 3. Minervini (It.) 1'02'66; 5. Carbonari (It.) 1'03'50.

400 m mešano ženske: 1. Lung (Rom.) 4'40'21; 2. Dendeberova (SZ) 4'42'62; 3. Nord (NDR) 4'44'09; 5. Felotti (It.) 4'47'90.

200 m prosto moški: 1. Holmerz (Šve.) 1'48'44; 2. Lamberti (It.) 1'48'68; 3. Gross (ZRN) 1'49'02; 8. Trevisan (It.) 1'51'96.

4x200 prosto ženske: 1. NDR 7'55'47 (svetovni rekord); 2. Romunija 8'09'15; 3. ZRN 8'12'89; 4. Francija 8'12'60; 5. Italija 8'12'97.

V organizaciji Primorja Tudi letos nogometni turnir na Proseku

Kot je že tradicija, bo tudi letos prošeško Primorje priredilo predprvenstveni nogometni turnir, na katerem bo nastopilo osem ekip. Turnir bo res dobrodošel v tej fazi priprav na bližnje prvenstvo. Spored pa je naslednji:

Seznam sodelujočih ekip

Breg, Gaja, Kras, Primorec, Primorje, S. Marco, S. Nazario, Zarja. **Koledar in razporeditev tekem**

A: ZARJA - BREG ponedeljek, 31. 8., ob 20.30

B: KRAS - S. MARCO torek, 1. 9., ob 20.30

C: PRIMORJE - PRIMOREC sredo, 2. 9., ob 20.30

D: S. NAZARIO - GAJA četrtek, 3. 9., ob 20.30

ZMAGOVALEC A - C ponedeljek, 7. 9., ob 20.30

ZMAGOVALEC B - D torek, 8. 9., ob 20.30

FINALE ZA 3. MESTO četrtek, 10. 9., ob 20.30

FINALE ZA 1. MESTO petek, 11. 9., ob 20.30.

Atletika: drevi mednarodni miting v Zürichu

Parada svetovnih asov

ZUERICH — Drevi bo v Zürichu že tradicionalni atletski miting, ki je že od nekdaj predstavljal pravo poslastico za vse ljubitelje kraljice športa. Züriske steze so od nekdaj pritegnile skoraj vso svetovno atletsko elito, in to ne samo zaradi nagrad, ki jih na tej prireditvi prejmejo tekmovalci, marveč tudi za fenomenalni ambience, ki ga znajo ustvariti gledalci.

Tudi letos bo zasedba res kakovostna. Prisotni bodo številni svetovni rekorderji, kot Sovjet Sergej Bubka v skoku s palico, šved Sjöberg v skoku v višino in mnogi drugi. V središču pozornosti pa naj bi bil »dvoboj stoletja« med Kanadčanom Benom Johnsonom in Američanom Carlom Lewisom na 100 m (če bo sploh do tega dvoboja prišlo...). Oba atleta sta v izredni formi, sicer Kanadčan prav v teku na 100 m (v Kölnu je zabeležil izreden čas 9'95), heroj iz Los Angelesa pa v skoku v daljino (v Indianapolisu je dvakrat skočil 8,75 m). Lewis pa je tudi na 100 m zmogel vsakega podviga.

Kakovostno bo tudi italijansko predstavništvo na drevišnem mitingu. Pavoni se bo pomeril z brzkone vso svetovno sprintersko elito na 100 m, Lambruschini pa bo teklen na 1.500 m. Panetta in Antibo bosta tekmovala v hudi konkurenci na 5.000 m. V ženski konkurenci bosta zaposleni še Patrizia Lombardo (100 m ovire) in Maria Curalato (3.000 m). Naj omenimo še, da bo na züriski prireditvi tudi Jugoslovanka Slobodanka Čolović z dobrimi možnostmi za visoko uvrstitev.

V Seulu sprejeli predloge MOK

SEUL — Južna Koreja je sprejela predloge mednarodnega olimpijskega odbora, da bi Severna Koreja priredila pet tekmovalnih olimpijskega sporeda. Severna Koreja bi tako prevzela organizacijo v lokostrelstvu, namiznem tenisu, ženski odbojki, 100 km v kolesarstvu in del predtekmovalnega nogometa.

Segafredo - Libela Celje 123:76 (63:43)

SEGAFREDO: Devetti 5, Corpacci, Marušić 21, Bobicchio 5, Meents 21, Marega, Esposito 9, Lorenzi 5, Ursi, Vitez 22, Pešić 25, Bullara 10.

LIBELA CELJE: Kolc 15, Cencelj 6, Šušin 4, Drobnet, Orgašović 2, Urbanija 4, Pipan 26, Medved 17, Cerar, Bučko 2, Bukšić 2.

GRADEŽ — V nekaj več kot prijateljski tekmi je Segafredo premagal Libelo iz Celja in tako proti poprečne-

mu nasprotniku zlahka pospravil prvi par točk na turnirju Alpe Jadran.

Za trenerja De Sistija pa je bilo srečanje predvsem priložnost, da preveri kondicijo posameznih igralcev. Posebno v prvem polčasu se je zelo dobro izkazal Pešić, ki je bil gotovo najboljši igralec srečanja. Dobra sta bila tudi Vitez in Marušić. Slabši pa je bil Američan Meents, ki ni pokazal tega, kar je od njega pričakoval trener De Sisti. (R. Pavšić)

NEKAJ OSTALIH IZIDOV: Kvarner - Hitachi 99:97; Benetton - Smelt

Olimpija 91:89 (41:46); Gradine - Merkur 104:52 (53:27).

Parma boljša od Reala

Tudi včeraj ni manjkalo prijateljskih nogometnih tekem, v katerih so bili zaposleni italijanski ligaši. Izredno presenečenje je pripravila Parma, ki si je privoščila nič manj kot sloviti Real Madrid.

IZIDI: Fiorentina - Valencia 1:0 (polčas 0:0, strelci Battistini), Roma - Werder Bremen 2:1 (0:0, strelci Voeller, Sauer in Di Carlo), Parma - Real Madrid 2:1 (1:0, strelci Turrini, Gambaro in Butragueno), Milan - Steaua 0:0.

Urniki italijanskega pokala

MILAN — Včeraj so sporočili urnike prvega kola izločilnega dela italijanskega nogometnega pokala. Udinese, ki igra v 5. skupini, bo ob 20.30 igral v Livornu, Triestina (6. skupina) pa doma ob 20.30 proti Cagliariju.

Preživite razburljiv večer na hipodromu Montebello

nocoj ob 20.30

svetovno atletsko prvenstvo v rimu 29. 8. - 6. 9.

Še vedno brez Južne Afrike

V izredni množici držav, ki se bodo udeležile SP v Rimu, seveda ne bo Južnoafriške republike (JAR), katere zadnji nastop na kakem velikem tekmovalnem sega v že daljno leto 1960 ob priliki OL, prav tako v večnem mestu. Ta nastop je tedaj prinesel bronasto odličje Spencerju v teku na 400 m.

JAR po tistih igrah ni bila več pripuščena v mednarodno areno zaradi rasne diskriminacije vlade belcev do domače večine. V dolgih letih se je v JAR le nekaj premaknilo in beležijo se vsaj mešana tekmovalca. Je morda s tem diskriminacije konec? Nikakor ne! Kozmetično morda že, v resnici pa nimajo črnopolti ljudje niti zdaleč enakih možnosti kot beli.

Problem rasne diskriminacije in pravice nastopa na OI je bil resno sprožen leta 1972 v Münchnu zaradi Rodezije, ki je s svojo ekipo že bila v Nemčiji. Za njo se je seveda skrivala tudi JAR. Pod grožnjo bojkota je bila tedaj ultrarassistična Rodezija (danes Zimbabve) izključena. Sama JAR je štiri leta kasneje povzročila pravi kaos v Montrealu, kjer je neki afriški demagog nenadoma odkril, da so v Novi Zelandiji nastopili rugbisti iz JAR in za otočane zahteval izključitev. Na žalost je njegov poziv naletel na nepriljubljen uspeh in afriške države so v celoti odpadle, ne da bi zahtevale izključitev tistih držav (Anglija, ZDA, ZRN), ki športnike iz JAR redno sprejemajo ali omogočajo rasistični vladi, da se spričo velike gospodarske moči drži v sedlu.

Atletsko gledano je JAR na afriški celine prva velesila in njena odsotnost je z zgolj tehničnega vidika huda škoda. V zadnjih letih je proizvedla dva predstavnika svetovnega formata. Velik preplah je povzročil »beg« Zole Budd v Veliko Britanijo, manj hrupa pa preselitev srednjeprogaša Mareeja v ZDA. Zola Budd je v glavnem pogo-

rela in je njen povratek v svetovno elito vprašljiv. Sydney Maree pa se bo v Rimu verjetno boril za eno od kolajin na 5000 m. Sami Italijani so veliko prej odkrili italijansko poreklo Marcella Fiasconara in ga povabili v Italijo, kjer naj bi si nabral slave. Fiasconaro je zelo slučajno postavil svetovni rekord na 800 m, na krajši progi, kjer naj bi bil resnično močan, pa ni upravičil pričakovanj. Drugih športnih begov iz JAR ni bilo in atleti bodo SP sledili brez moči, da bi vanj lahko tudi posegli.

JAR razpolaga z odličnim tekačem na 1500 m (Fourie 3'33'87), s skakalko v višino du Plessis (2 m), s sprinterko Armstrong (200 m 22'76), s tekačem čez ovire Vorsterjem (400 m 49'78) in

Schroederjem (110 m 13'70) ter z metalcem kopja de Beerom, katerega rezultat 82,06 m pa so zaradi dopinga razveljavili.

Bolj garaški teki na dolge proge so stvar domačinov. Xolile Yawa je letos 10 tisoč m pretekel v 27'44'70, na državnem prvenstvu v maratonu pa je zmagovalac Zitjulele Sinque progno pretekel v 2'10'51". V ženski konkurenci domačink dejansko ni, ker je ženska še itak nižje na tamkajšnji družbeni lestvici.

Kdaj se bo zadeva okoli JAR rešila, je težko vprašanje, ki postaja vsak dan bolj kočljivo. Kolesa zgodovine v tem predelu sveta očitno meljejo izredno počasi.

BRUNO KRIŽMAN

Teniški turnir na Vrh in v Štandrežu

1. KD Danica z Vrha in KD Oton Župančič iz Štandreža prirejata pod pokroviteljstvom ZSSDI teniški turnir ob odprtju kulturno-sportnega središča na Vrh. Turnir se bo začel 29. t. m. na igriščih središča na Vrh in Doma Andreja Budala v Štandrežu.

2. Turnir bo potekal po izločilnem sistemu, potem ko bodo prireditelji določili nosilce skupin.

3. Zmagovalac posamezne tekme je udeleženec, ki po 1 uri zmaga več iger. Če je rezultat izenačen, tekmovalca odigrata še eno igro.

4. V primeru prekinitve (ob sodnikovi odločitvi) zaradi slabega vremena, velja trenutni izid, če je potekla več kot polovica določenega časa, sicer se srečanje ponovi.

5. Vsaka dvojica ima pravico do petminutnega ogrevanja na igrišču.

6. Po 5 minutah zamude je tekmovalac izločen.

7. Vsak igralec se mora na igrišču javiti v športni opremini in s tremi teniški žogicami.

8. Za turnir vpisujejo do 22. t. m.: Boris Cotič (Vrh, tel. 882380), Bojan Makuc (Štandrež, tel. 20734), ZSSDI (Gorica, tel. 33029).

9. Za to, kar ni predvideno v tem pravilniku, veljajo pravila vsedrжавne teniške zveze.

10. Prireditelji ne odgovarjajo za morebitne poškodbe.

Motociklizem: italijansko prvenstvo

Štoka spet na odru

V Misanu Adriaticu so bila v soboto tekmovalca za italijansko motociklistično prvenstvo, in sicer za vse razrede. Četrte dirke za italijansko prvenstvo "superbike sport" sta se udeležila tudi Danilo Štoka in Enzo Chiapello za team Primotor - Adriaimpex. Štoka je po dokaj razgibani tekmi pristal na 3. mestu v razredu "sport" in 5. mestu v skupni uvrstitvi, kolikor se prvenstvo "superbike", ki je letos v začetni fazi, ločuje na razred "sport" in "production". V razredu "production" je bil vrstni red tak: 1. Ricci (honda), 2. Merkel (honda), 3. Maran (suzuki). Štoka je bil z uvrstitvijo zadovoljen, saj sta pred njim privozila na cilj le bivši svetovni prvak Lucchinelli (ducati-cagiva) in Pirovano (bimota-yamaha). V istem zaporedju so tudi na skupni lestvici v italijanskem prvenstvu.

Štokovo yamaha FZR je delavnica Mosport iz Trsta dokaj dobro pripravila in je, čeravno ne najhitrejša, izredno zanesljiva in mu je letos omogočila dobre uvrstitve (do tretje dirke je bil v vodstvu. Žal se zaradi previsokih stroškov ni udeležil 4. preizkušnje, ki je bila julija na Siciliji).

Dirka v Misanu, ki je bila zvečer ob umetni razsvetljavi, se ni najbolje pričela za pilota Primotorja. Chiapello se je po četrtem krogu ustavil zaradi okvare na amortizerju. Na prvem ovinku po startu je prišlo do gneče, tako da je po prvem krogu Štoka bil šele deseti. Med drugim krogom je nadoknadil tri mesta. Tedaj pa ga je eden od tekmovalcev, ki ga je Štoka prehiteval, na ovinku silovito udaril v prednje kolo. Pri udarcu je Štokova yamaha izgubila prednji del oklepa, vendar je pilot le obdržal ravnotežje, čeprav je zavozil s proge. V naslednjih štirih krogih je spretno nadoknadil izgubljenost in zasedel 5. mesto.

Danilo Štoka

Ženska odbojcarska ekipa Mebla se pripravlja na peto sezono v B ligi

Spremembe nova spodbuda za igralke

V ponedeljek je tudi ženska odbojcarska ekipa Mebla začela s pripravi na svojo peto sezono v B ligi. Tekmovalni rang je letos pravzaprav edina stalnica v razmeroma že dokaj dolgi »zgodovini«² združene šesterke, saj prav vsako leto novosti ne manjka in tudi pred pričetkom letošnje sezone je prišlo v sami strukturi moštva do sprememb. Prvega treninga so se igralke udeležile v polnem številu. Vzdušje v ekipi je bilo res sproščeno, igralke pa so začele kar s polno paro. Po besedah novega trenerja so vestno opravile poletno individualno vadbo, tako da jim začetek ni bil mučen.

Tokrat pa novosti pravzaprav ne zavdajajo toliko igralskega kadra, saj razen nekaterih povratnic, skoraj ni sprememb, temveč se tičejo predvsem trenerske sestave. Po treh letih nepretrgane »vladavine«³ Franka Drasiča, je namreč, kot znano, zdaj na vrsti Edi Dolinšek, avtor »čudežnega«⁴ prepoda mariborske ženske odbojke, ki je pod njegovim vodstvom prišla do državnega naslova. Za njegov nastop vlada tako med poznavalci kot prav gotovo med samimi igralkami veliko zanimanje in zanje je to menda tudi spodbuda več. Odbor Mebla se je spričo nezmožnosti, da z okrepitevami poseže v igralski kader, ob sicer nesoglasno sprejetem načelu društev, da se ne posluži deklet neslovenske narodnosti, pač odločil za korenit preokret v tehničnem vodstvu ter po zgledu Jadrana ekipo poveril »full-time«⁵ poklicnemu trenerju. Le-ta se bo lahko popolnoma posvetil ekipi, pomagal pa mu bo Giani Furlanič, eden od deklet našega odbojcarskega strokovnega kadra. S povečanim obsegom dela bo treba nato nadoknaditi pomanjkljivosti, ki jih ekipa, ob sicer splošnem napredku, še kaže in ki so v minuli sezoni preprečile Meblu, da bi se povzpelo do napredovanja v višjo ligo,

Novi trener Mebla Edi Dolinšek

čeprav ni še nikoli bilo tako blizu velikemu cilju.

Igralski kader

Novima trenerjema se letos prav gotovo ni treba bati glede številčnosti igralskega kadra, kvečjemu velja, da je zdaj na Dolinškovem seznamu še preveč igralke, namreč 14. Vse lanske igralke so izrazile pripravljenost, da se igrajo za Meblo, izjema je le Aleksandra Pertot, ki se iz službenih razlogov odpoveduje igranju na višji ravni. Razveseljiva pa je predvsem vest, da je kapetanka Cirila Kralj odlično prestala težko operacijo na kolenu in bo zanesljivo še na razpolago ekipi. Vanjo se vračata tudi Ksenija Slavec in Aleksandra Foraus. Zlasti Slavčeva, ki jo je dolgo časa pestila težka poškodba, pa je verjetno kaj več kot le dobra menjava, kar je, spričo lanskega skromnega doprinosa »klopi«, več kot spodbudno. Edino pravo novost predstavlja mlada perspektivna Borova podajačica Marina Knez (letnik 1971).

Povedati je treba, da so bile letos poleti nekatere nosilne Mebllove igralke »starč«⁶ številnih prvoligaških in drugoligaških klubov, ki so se zglasili z laskavimi ponudbami. Odboru pa je uspelo, da je zadržal vse dosedanje ig-

ralke, kar je vsekakor spodbudno. Dejstvo je, da doživlja ženska odbojka v Italiji tudi organizacijski razmah (pri nas sicer še ni tako viden) in se vse bolj približuje panogam, pri katerih profesionalizem ni več izjema in se brezno med predvsem finančno močnimi in ambicioznimi društvi ter ostalimi stalno večja. Prav zaradi tega bo med moškimi že čez dve leti prišlo do ustanovitve elitne B-1 lige, ki je namenjena klubom s prvoligaško strukturo, najbrž pa bo prej ali slej do podobne rešitve prišlo tudi med ženskami.

Priprave

Po tednu dni treningov v Trstu se bo Meblo, prvič odkar obstaja, udeležilo priprav, ki bodo v Mariboru od 23. do 30. t. m. Zelo natrpan in kakovosten je tudi spored tekem, ki naj bi jih bilo do pričetka prvenstva (to se bo začelo konec oktobra meseca) okrog 30. Že v petek in soboto bodo dekleta, ob 15. obletnici Koprške ženske odbojke, nastopila na turnirju v Kopru. Po tradicionalnem nastopu 5. in 6. septembra na turnirju SZ Sloga Bazoviški junaki (nastopajo Sloga, Agrest, Meblo in Fužinar), se bo Meblo od 11. do 13. istega meseca udeležilo mednarodnega turnirja na Madžarskem, kjer bodo nastopila moštva iz ZRN, ČSSR in Jugoslavije. Madžarski prvoligaški Volan in jugoslovanski prvoligaški Branik bosta nato gostovala na Primorskem, vrste turnirjev pa se bo udeležila tudi naša šesterka. Če bo mogoče, bo ekipa tik pred pričetkom prvenstva odšla še na krajše tri do štiridnevne priprave.

Letos v Trstu

Domače tekme bo Meblo v letošnji sezoni odigralo v Trstu v prikupni dvorani osnovne šole Suvich, v Ulici Giulia. Srečanja pa se bodo letos pričela ob 20.30.

IGRA IN BISERI

Bogdan Biščak

Vsaj zase lahko trdim, da me je Cerro Torre, v mesecu dni, ki smo ga preživel pod njim, dobesedno obsedel, da mi še nikoli ni gora v tako majhni meri pomenila uredništev načrta, temveč le preprosto željo stati na njenem vrhu. Ko smo tako, potem ko smo že skoraj obupali, dobili še eno priložnost, je bil strah pred napačno izbiro trenutka za vzpon tolikšen, da sem s pravo fizično bolečino čutil težo odločitve, ki je stala pred nami. Dilema je bila zelo podobna tisti pred odločilnim poizkusom v Fitz Royu: začeti takoj, ali pa počakati dan, dva. Cerro Torre je bil zasnežen in če bi vstopili takoj, bi vzeli nase počasno napredovanje v topečem se snegu in nevarnost padajočega ledu. Če bi počakali, bi se njegove stene sicer otresle novozapadlega snega, vendar pa bi v tem primeru potrebovali 4 dni lepega vremena zapored, to pa je bilo hudo nerealno pričakovati. Sam sem izbral to drugo varianto, Rado prvo. Matevž, čigar glas je bil tokrat odločilen, se je mučil ves dopoldan, na koncu pa bil tudi on mnenja, da je najbolje počakati. Tudi tokrat smo imeli prav. Francozi, ki so odšli proti Cerro Torreju dan pred nami, so poskušali vstopiti, a so se morali, zaradi padajočega snega in ledu, vzponu odpovedati.

Dva dni kasneje smo, še dolgo preden smo zagledali prvi sončev odblek v jezeru Videma, tam na obzorju, spet zlezli iz snežne luknje pod Maestrijevo smerjo. Že takoj na začetku smo imeli kar hud besedni mnogoboj s štirimi Francozi, ki so, prepričani, da bodo plezali hitreje od nas, želeli na vsak način vstopiti pred nami. Kljub temu, da smo vstali pred njimi, smo popustili pred njihovo agresivno samozavestnostjo in jih spustili naprej. Že tri raztežaje višje pa smo se zalezeli vanje in da bi ne zgubljali časa s čakanjem, jih je Rado začel prehitevati. Tokrat so, ob spoznanju, da so se osmešili, bili lepo pridno tihi, mi pa smo se na hitro rešili skrbi, da bomo prepočasni. Francozi so kasneje iz dveh navez oblikovali eno samo, tako da sta nadaljevala le oba najboljša, druga dva pa sta se spustila v dolino.

Maestrijeva smer spada po težavnosti nekam v srednji razred podobnih smeri v Alpah. Je pa zelo dolga (32 polnih raztežajev) in to je, ob dejstvu, da stoji Cerro Torre v Patagoniji, najpomembnejši podatek o njej. Ime je dobila po italijanskem alpinistu Cesaru Maestriju, človeku s katerim je Cerro Torre že skoraj neločljivo povezan. Vrh te gore je dosegel že leta 59, celih 15 let pred Ferrarilom torej. Pri sestopu se mu je urbil soplezalec Tony Egger, ki je imel pri sebi ves fotografski material z vrha. Dokaza tako ni bilo in zavistneži so takoj začeli dvomiti v ta, za tiste čase, zares enkratni podvig.

Maestri je pod Cerro Torre prišel spet leta 70. Šest mesecev je opremil smer, vendar pa za ta vzpon ni povsem jasno, ali ga je uspešno dokončal. Posebej hude razprave so se ob njem vzele zato, ker je pri plezanju uporabljal kompresor, s katerim je vrtal luknje v skalo in vanje zabijal posebne kline — svedrovce. Sledovi teh so še zmeraj vidni le 50 metrov pod vrhom, kakih 20 metrov nižje pa je pustil vsi tedi tudi kompresor. Menda je Maestri namerno zlomil nekaj zadnjih klinov, da bi vsem ponavljal-

cem dokazal, kako je Cerro Torre brez svedrovcev neosvojljiv. Te zadnje metre je šele leta 1979 zdelal odlični yosemitski plezalec Jim Bridwell, vendar pa je smeri Maestrijevo ime kljub temu ostalo.

Najvišjo točko prvega poizkusa smo dosegli nekaj ur prej, kot takrat. Vse raztežaje v svedrovcih smo plezali kar vsi trije hkrati, brez varovanja in tako bistveno pridobili na hitrosti. Od tam dalje je smer izpostavljena zahtodnim vetrovom in napihan sneg je pokril prav vsak klin posebej. Rado je moral odkopati enega za drugim, povsem premočen je končal svoje ritje po snegu. Noč je bila že blizu, sence so se po Fitz Royu, na drugi strani ledenika, povzpеле že prav blizu vrha, ko smo končno dosegli Maestrijev kompresor.

Pred nami je bila najnevarnejša dolžina vrvi v smeri — Bridwellov raztežaj. Ves je na »rivettih«, to je tankih svedrovcih, ki zdrže le plezalčovo težo, ne pa tudi padca. Če bi do njega prišlo, bi se vsi polomili, vzpona bi bilo konec le 50 metrov pod vrhom. Prilepljen k skali se je Rado pomikal proti snežni gobi, ki se je grozeče sklanjala prek granita pod njo in potem, ko se je realnost sveta okoli nas že utapljala v temi, ki nas je obemala, smo vendarle stali na njej. Pred nami je bilo le še kratko vršno snežišče.

Ob desetih zvečer potem končno stojimo na njem. Na Cerro Torreju! Na gori, ki je zadnjih nekaj mesecev zapolnjevala prav vsak trenutek mojega življenja, na gori, ki ji morda nikoli več ne bomo našli enake. Gledam Matevža in Radota, njune obrise, ki se rišejo na izginjajoči modrini neba in nasmeheem se ob spoznanju, da je tudi tokrat vse tako zelo, zelo normalno. Izginila je tista kljuvajoča bolečina, ki jo je Cerro Torre nekoč vzbudil v nas, pozabljenih je tistih 18 ur naporov, ki smo jih predelali med vzponom sem gori; ostalo je le še življenje pred nami. Nisem razočaran, saj sem se v letih, ki sem jih posvetil alpinizmu, v času, ko je le-ta postal moj življenje, sprijaznil s tem, da bo zmeraj tako. Sprijaznil in obenem spoznal, da je pravzaprav smisel vsega skupaj le v sposobnosti, zmeraj znova začutiti tisto željo, tisto tesnobo hrepenenja, ki potem tako neopazno izgine.

Spustimo se 15 metrov nižje. Medtem je tudi kontinentalni ledenik že zajela tema in odločimo se, da prespimo kar tukaj. Sicer se zavedamo, da bi nas morebitno poslabšanje vremena za vedno priklenilo na ta čarobni vrh, vendar pa bi bilo spuščanje v temi, z zamrznjenimi vrvmi, le preveč tvegano. Še zadnjič zaupamo naši sreči.

Zjutraj nas je čakalo le še zadnje dejanje naše odprave. Spust ob vrveh, pa srečanje s prijatelji, ki so pravkar zaključili smer prek vzhodne stene in je bil pred njimi le še vzpon do vrha, pa spet spust kar po njihovih vrveh, ki so jih napeli prek cele smeri, pa pomoč enemu od francoskih alpinistov, ki mu je padajoči kamen zlomil nogo in potem, končno, bazni tabor. Misli nam že uhajajo domov, že oblikujejo nove in nove načrte.

Odhajamo!
Cerro Torre pa, čudovit in neprizadet, čaka vse tiste, ki se ne bodo mogli upreti njegovemu izzivu.

Namizni tenis: Krasove igralke in igralci že na delu

V pričakovanju Batiničeve

Dvorana je bila še povsem prazna, pripravljena za rokometno ali košarkarsko tekmo, pa je bilo dovolj slabih 30 minut, da so namiznoteniški igralci in igralke Krasa postavili 12 miz in ustrezno število zaprek in tako popolnoma spremenili videz zgoniške telovadnice.

Začeli so skupaj: začetniki in člani z dolgoletnim stažem. Pod vodstvom Matjaža Šercerja bodo do začetka pouka trenirali dvakrat dnevno, nakar bodo z delom nadaljevali po diferenciranih programih.

Na ponedeljkovem zboru je bilo dosotnih 8 tekmovalcev, ki so že bili na skupnih pripravah v Murski Soboti in so se že v torek pridružili sotekmovalcem.

Šercer je bil s potekom priprav v Prekmurju zadovoljen, saj so Krasova dekleta in fantje, poleg izdatnega volumna treningov, odigrali tudi tri kontrolne tekme proti Ptuj, Beltincem in moštvu iz Zahodnega Berlina.

Konec tega meseca se bodo krasovkam, ki bodo letos nastopale v A ligi, pridružile vrstnice ljubljanske Ilirije.

Na tak način bodo Šercerjeve varovance lahko trenirale na znatno višjem nivoju in se pomerile s kakovostnimi tekmicami že pred začetkom uradnih tekmovalj.

Zaenkrat vlada veliko pričakovanje za prihod Branke Batinič, ki bo letos okrepila Krasove vrste in s svojo prisotnostjo kar precej povečala možnosti Krasa v boju za vrh v prvoligaškem prvenstvu. Batiničeva je živeča legenda jugoslovanskega namiznega tenisa in še vedno številka ena na rang listi jugoslovanskih igralke, skratka tekmovalka svetovnega formata, ki se bo novim soigralkam pridružila 31. t. m.

Ognjeni krst za letošnjo prvoligaško Krasovo vrsto bo 5. in 6. septembra, ko bo na sporedu tradicionalni turnir za Kraški pokal, ki se ga bo udeležilo 10 postav, med katerimi bosta kar 2 domači ekipi. V Kraškem pokalu so letos nekoliko spremenili tekmovalni sistem: udeležence bodo med sabo tekmovalle samo ekipno.

Dotlej bodo Krasova dekleta, fantje in mali začetniki zavzeto delali za pridobitev tistih specialnih in osnovnih motoričnih osnov, ki jih bodo med sezono samo še izpopolnjevali in ohranjali na primernem nivoju.

no opisana. Vrednost magnezija v celotni presnovi je prikazana v zadnjem poglavju.

Izвлеčki ginsenga dobivajo prav v medicini za stare ljudi vse večji pomen zlasti, odkar ne poznamo samo njihovega okrepljujočega delovanja in njihovega ugodnega delovanja na gradnjo beljakovin. Novejša raziskovanja so v ginsengu odkrila snovi, ki so sorodne s hormonom žleze ščitnice (timusa) timozinom (thymosin) in na ta način verjetno lahko delujejo tudi zoper rak.

Methionin (metionin) v obeh zdravilih (Reteca I in Reteca II) je življenjsko nujno potrebna, žveplo vsebujoča aminokislina, ki je zelo pomembna kot dajalec žvepla, potrebnega pri gradnji beljakovin. Methionin poleg tega pospešuje razstrupljanje toksinov v jetrih in je primeren tako za varovanje kakor za zdravljenje jeter.

Adenosin (adenozin) peta snov v zdravilu Reteca I, je produkt presnove v celičnem jedru kvasovk, v spremenjeni obliki pa se pojavlja tako v živalskih kot človeških organih. Adenosin v splošnem širi žile in je zato primerno zdravilo pri koronarnih in perifernih motnjah prekrvlenosti.

Posebej zanimiva snov je beta sitosterin. Sterini so v vsem rastlinskem in živalskem svetu razširjene spojine. Med njimi je najbolj znan holesterin, katerega bolezensko delovanje ni več na tako slabem glasu, kakor je bilo še pred nekaj leti. Holesterin je prej matična snov številnih hormonov, zlasti hormona nadledvic in pa hormonov spolnih žlez. Sitosterin, ki je v zdravilu Reteca I, je rastlinski sterin, za katerega vemo, da ima izredno mnogostransko delovanje. Beta sitosterin pospešuje zdravljenje in pozdravlja vnetja in s tem blaži in odpravlja bolečine pri revmatičnih obolenjih. Še posebej pa se je sitosterin uveljavil pri terapiji in profilaksi povečane obsečnice (hipertrofirane prostate) in tako postal neizogibno zdravilo pri tej »moški starostni bolezni«.

Dajanje (aplikacija) zdravil Reteca I in Reteca II upošteva zlasti farmakološke danosti. Reteca I obsega predvsem

obvestila - obvestila

KOŠARKARSKA KOMISIJA ZŠSDI obvešča, da bo odhod avtobusa za tečajnike v Puntizelo (Pulj) v soboto, 22. t. m., ob 8. uri izpred Trga Upliano.

KOŠARKARSKI KLUB BOR obvešča, da bodo jutri, 20. t. m., informativni sestanki o dejavnosti KK Bor v sezoni 1987/88 in podrobnejše o košarkarskem kampu v Pulju, ki bo potekal od 23. do 30. t. m.

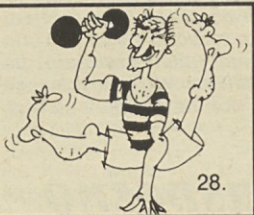
Informativni sestanki bodo potekali po naslednjem vrstnem redu: 18.30: mladinci (letnika 1969/70); 19.30: kadeti

(letnika 1971/72), naraščajniki (letnik 1973) in propaganda (letnika 1975/76).

SD PRIMORJE organizira na Proseku v dneh 21., 22. in 23. t. m. Športni praznik in prostorih Kulturnega doma »Na Balancu«⁷ z naslednjim sporedom: v petek, ob 17. uri odprtje kioskov; v soboto, ob 16. uri odprtje kioskov, ob 16.30 turnir v briškoli, ob 21. uri ples z ansamblom »Pomlad«⁸; v nedeljo, ob 10. uri odprtje kioskov, ob 16. uri tradicionalna nogometna tekma »Stari - Mladi«, ob 20.30 ples z ansamblom Pomlad. Vabljeni!

Manfred Köhnlechner

ZDRAVA STAROST

Kombinirano Köhnlecherjevo zdravilo Reteca I + II združuje spoznanja o zdravljenju s prokainom in spoznanja o pomembnosti vitaminov in magnezija ter jih kombinira z različnimi substancami, kar naj bi omogočalo obsežnejšo regeneracijo celotnega organizma.

Ta preparat je sestavljen takole:

V 1 tableti zdravila Reteca I je:
Procainhydrochlorid 50 mg
Extr. Rad. Ginseng sicc. 20 mg
Vitamin-A-palmitan 6500 I.E.
Methionin 30 mg
Adenosin 1,25 mg
Vitamin-E-acetat 10 mg
Beta Sitosterin 25 mg
Mono-Magnesium-D, L-aspartat 25 mg

V tableti zdravila Reteca II je:

Vitamin-B1-nitr. 2 mg
Vitamin-B2 2 mg
Vitamin-B6-HCl 2 mg
Vitamin-B12 10 mg
Methionin 100 mg
Cholinhydrogentartrat 50 mg

Sestava zdravila Reteca I je utemeljena takole:

Procain (prokain) deluje ugodno na regeneracijo (glej poglavje o zdravljenju s prokainom). Mešanica vitaminov A in E in njeno delovanje proti raku sta prav tako podrob-

snovi, ki so topljive v maščobah. Reteca II vsebuje vitamine B kompleksa. Na veliko potrebo po vitaminih kompleksa B smo že opozorili, izhaja pa iz naše denaturirane civilizacijske hrane. Cholin (holin) je prav tako kakor sitosterin izredno »mногоstranska snov«. Ob pomanjkanju holina se zamastijo jetra, mišice pa oslabe.

Zdravila Reteca I in II apliciramo v obliki kure, ki mora trajati najmanj štiri mesece. Še bolj pa je učinkovita trajna terapija od nekako 40. leta naprej. Če se držimo predpisane odmerjanja teh zdravil tudi ne prihaja do tako imenovanega neprenašanja skupaj z drugimi zdravili.

Cilj opisanega zdravljenja z zdravilom Reteca I in II je preprečevati prezgodnje in bolno staranje in pri že nastalih škodah podpirati regeneracijske sposobnosti organizma. Terapija, ki smo jo opisali, ne obljublja nadpovprečno dolgega življenja in ni nikakršna garancija, da se bomo izognili srčnemu infarktu ali da ne bomo oboleli za rakom. Predlagane ukrepe, ki obsegajo na starost nanašajočo se profilakso z zdravili, naj se razume bolj kot »terapia minima«, se pravi najmanjšo terapijo, ki tudi ob veliki pasivnosti vsakomur pomaga pri ohranjanju njegovega zdravja in pomaga pri profilaksi starostnih bolezni. Kljub temu pa na tem mestu tudi ne smemo zamuditi priložnosti, da še nekajkrat in z vso jasnostjo poudarimo, da si mora priti z odgovornostjo za zdravje na stara leta na jasno predvsem tisti, ki se ga starost in zdravje najbolj tičeta, to pa je vsak posameznik sam zase. V tej knjižici so opisana pota in možnosti, ki nas lahko pripeljejo v zdravo in dolgo življenje. Sleher-nemu posamezniku pa je prepuščeno, da ponujene priložnosti izkoristi.

KONEC

*Knjiga bo izšla jeseni
pri Založništvu tržaškega tiska*

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 200 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovskih 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

19. avgusta 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Britanci se upirajo prepovedi uporabe biča in šibe na šolah

LONDON — V Veliki Britaniji bodo s prihodnjim šolskim letom odpravili eno izmed najbolj srednjeveških tradicij britanskega šolskega sistema, pretepanje dijakov. Ukrep, ki naj bi predstavljal viden napredek v britanskem šolstvu, pa ne vzbuja veliko pozitivnih reakcij. Britanci so tradicionalisti in šiba, kdaj celo bič, je žal še vedno sestavni del njihovega pojmovanja učenosti.

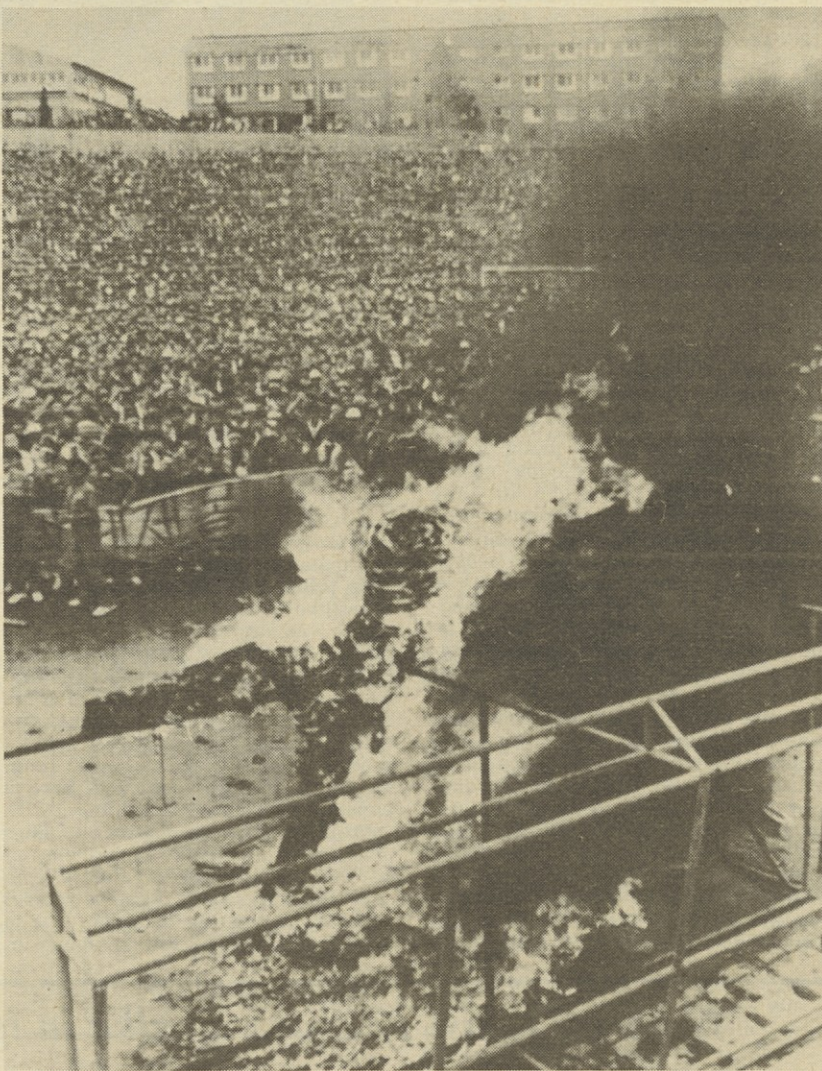
Vprašanje je seveda v tem, ali pretepanje v pedagoške namene zaleže ali ne. Charles Dickens in Thomas Hardy sta se že v prejšnjem stoletju razpisala proti tovrstnemu načinu »učenja«. Britanci pa so vseeno mnenja, da je 70 centimetrov dolga palica, s katero udarimo po prstih nediscipliniranega dijaka, nenadomestljivi šolski pripomoček. Britancem, ki bi radi vzgojili svoje naslednike s šibo ob strani, pa bodo priskočili na pomoč zasebni šolski zavodi, kjer bodo pouk še naprej pestrili škotski bič »tawse«, ledenomrzle prhe, palice in pretepanje po golih zadnjicah. »Hooliganska« šola pač.

Poljski begunci iz Latine v Levico

LATINA — Dvesto petdeset poljskih beguncev je včeraj odpotovalo iz Latine. Zdaj bodo nekaj časa živeli v Levicu, kjer jim je Rdeči križ dal na razpolago nekaj ležišč v hotelu. Vseh beguncev pa najbrž Levico sam ne bo zmozel, zato jih bodo morali nekaj čimprej odseliti v druge kraje, med katerimi naj bi že prijavili Jesolo.

Tako se je vsaj začasno rešil problem skupin beguncev, ki dan za dnem kapajo v Latino. Poljakov je med temi največ. Še včeraj se jih je v begunskem središču pri Rimu javilo 71, prostora na rapolago pa že zdavnaj ni več.

Srd stavkajočih Korejcev

Stavkajoči delavci južnokorejskega avtomobilskega kolosa Hyundai so zažgali lutko, ki je predstavljala častnega predsednika tega avtomobilskega koncerna Chung Ju-yonga (Telefoto AP)

Revež jo je skupil

John Sternesi odpira gobec aligatorja, ki ga je napadel, ko je smučal na vodi v nekem zasebnem jezeru pri Daytoni Beachu. Žival so namreč po incidentu likvidirali (Telefoto AP)

Po mačku čakajoč na javno bičanje

LONDON — Britansko zunanje ministrstvo bo moralo krepko zavihati rokave, da bo izposlovalo osvoboditev svojih državljanov, ki so jih v saudijski Džidi aretirali zaradi pitja alkoholnih pijač. Foreign Office se bo brzkone zavezal še za druge aretirane, ker ima s temi posli največ izkušenj, saj v glavnem končajo v zaporih zaradi alkohola predvsem britanski državljani. Saudska verska policija, ki je zadolžena za spoštovanje koranskega prava, je namreč vdrla v stanovanje neke Američanke, kjer so se njeni zahodni znanci bučno zabavali. Sedeminosemdeset tujcem iz Velike Britanije, Kanade in ZDA sedaj grozi javno bičanje, če ne bo Londonu uspelo izprostiti njihove osvoboditve. Do sedaj je bil Foreign Office še kar uspešen.

Tanjug poroča - Tanjug poroča - Tanjug poroča

V Črni gori vse premalo pozornosti letoviščarju

TITOGRAD — Hotelsko naselje Plavi horizonti v Tivtu ima tačas kakšnih 2.000 gostov, pretežno tujcev. Ti se vsako jutro brž po zajtrku odpravijo na hotelsko plažo, kjer se pridno sončijo, kopajo in počenajo vse tisto, kar pač počne letoviščar. No, tako je bilo tudi v ponedeljek, toda kakšno razočaranje so doživeli, ko so jim na obrežju povedali, da jim je dostop do plaže prepovedan, ker so v teku dela za namestitev kanalizacijskih cevi Kotor-Tivat in ker zaradi tega pokajo mine! Ko bi jih bili pravočasno opozorili, bi se turisti s tem sprijaznili. Toda ne, saj niti uprava delovne organizacije Primorje, ki ima v režiji hotele, ni bila seznanjena s sitnostjo!

Takšno ravnanje z letoviščarji, pa naj bodo domačini ali inozemci, ni ravno najboljša reklama za krajevne turistične delavce, sicer pa to tudi ni edini primer neorganiziranosti v črnogorskem turizmu. Nedavno je večja skupina inozemcev obiskala Biograd in si šla ogledat tamkajšnje jezero, pa je ni pričakal en sam vodič, da bi jim razkazal prirodne lepote. Ne samo, niti čolnov niso mogli najeti, a prodajalne spominkov so bile zaprte.

Res je, Črnogorci se ukvarjajo s turizmom le nekaj mesecev v letu in jih zato razvoj te panoge ne zanima kdo ve kako. Dokaz tega je že dejstvo, da so hoteli usposobljeni za celoletno obratovanje, in vendar se bodo njihova vrata jeseni zaprla. Očitno zadolženi dejavniki pozabljajo, da dohodek, ki ga v nekaj mesecih ustvari vsak posamezen turistični delavec, nikakor ne more pokriti stroškov za gostinske in druge uslužbenke.

Yugotours uspešno prodaja Jugoslavijo angleškim turistom

LONDON — Yugotours, jugoslovanska turistična agencija v Londonu, je v letošnjem letu prodal že skoraj 280 tisoč aranžmajev, kar je 20 tisoč več kot v celem lanskem letu. O tem uspehu, ki temelji predvsem na angleških turistih, ki letujejo v Jugoslaviji, je novinarju Tanjuga govoril direktor podjetja Yugotours Djordje Vrtikapa.

Yugotours vlaga v propagando trikrat več sredstev kot Turistična zveza Jugoslavije. Vsako leto temeljito obdelajo anketo, s katero povprašajo o željah in pripombah 80-90 tisoč svojih kupcev in se zato lahko v vsakem trenutku odzovejo zahtevam tržišča.

Najlažje in najhitreje prodajajo Bled in Dubrovnik, čep rav sta najdražja. V njima gost vsaj dobi, kar je vnaprej plačal. Pri cenejših aranžmajih pa se dogaja, da gost še tistega malega, kar je plačal, ne dobi.

Zato se ni čuditi, da je lista pritožb Britancev, ki so letovali v Jugoslaviji, dolga. Še v de luxe hotelih portirji gostom ne odpirajo vrat, cene so povsod le v markah, če niso kar samo v dinarjih, prodajalci nimajo nikoli drobiža za vračanje, pa tudi račun za tisto, kar mora gost plačati v restavraciji, le redkokdaj dobi.

Ob takšnih izkušnjah turistov je Yugotoursu za podatek, da se 35 odstotkov njihovih turistov vrača na počitnice v Jugoslavijo, res potrebno čestitati.

Beračenje cvete na ulicah Beograda

BEOGRAD — Poletje je Beogradu prineslo okupacijo pločnikov v ožjem centru mesta. Zasedli so jih berači iz Zvornika, Bjeljine, Vlasenice, Sremske Mitrovice, mest južne Srbije in Makedonije. Ob pomoči »umetne« roke, pohabljenega otroka in naivnih mimoidočih, »reveži« dobro služijo.

Beračenje ni za amaterje. Zahvaljujoč se dobri organiziranosti in pravemu profesionalizmu, posel cveti. »Delavci« prihajajo v Beograd v skupinah, ki jih sestavljajo ženske, otroci in makroji, zadolženi za razporeditev »delavcev« na najbolj prometne točke mesta. Povprečno nadarjena beračica z dvema, ni nujno da njeni- ma, otrokoma lahko v treh urah »dela« zasluži tudi 30.000 dinarjev.

Moderni berači so vse bolj izobraženi in odhajajo na »časno delo« v tujino. Pot jih je najbolj pogosto vodila v Italijo, od koder pa so bili pred nekaj meseci z zakonom pregnani. To je le še povečalo gnečo na beograjskih pločnikih, s katerih jih noben zakon ne more pregnati.

Takšno »osebno izkaznico« današnjega beograjskega berača je novinarka Tanjuga dobila v Centru za sprejemanje odraslih oseb v Beogradu. Gre za edino tovrstno ustanovo v Jugoslaviji. Od 1973. leta nudi »prvo socialno pomoč« vsem nepreskrbljenim in materialno ogroženim osebam - brez osebne izkaznice ali zdravstvene knjižice. Njeni uporabniki so tudi berači.

Na poziv zavednih državljanov ali samoiniciativno Center organizira prave »hajke« na berače. Najhuje je med prazniki (še posebej verskimi) in med vikendi. Takrat je na cesti vsa ekipa Centra: socialni delavci, defektologi, bolničarji, vozila, opremljena z radioaparati. Pa tudi milica, saj berači neradi zapuščajo svoja delovna mesta.

A vse to prav malo zaleže. Beračev je v Beogradu vse več in nič ne kaže, da bodo Beograjčani kmalu nehali solidarno sodelovati v njihovem bogatjenju.

KRALJICA MAT

Riše in piše NIKOLA MITROVIĆ

III. epizoda — št. 6

Z VELIKO SPRETNOSTJO SO SE GIBALI PO VISEČIH POTEH...

